

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

โครงการเสนอแนะออกแบบตึกแต่งภายใน ศูนย์ศึกษาศิลปะสมัยลพบุรี

โดย
นาย ชาญวิทย์ ตีระประเสริฐ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตร

ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สถาปัตยกรรมภายใน)

ภาควิชา สถาปัตยกรรมภายใน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

เลขหน้.....

ปีการศึกษา 2538 - 2539

เลขทะเบียน..... 26787

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่.....

วัน, เดือน, ปี..... 17 ส.ค. 2540

.....

.....รับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง อนุมัติให้นักศึกษานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สถาปัตยกรรมภายใน)

.....คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(ร.ศ. วิเชียร สุวรรณรัตน์)

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ผศ. สมศักดิ์	แย้มพราย	กรรมการ
อ. กฤษฏา	อินทอรสถิตย์	กรรมการ
อ. พรชัย	บุญชัยพัฒนา	กรรมการ
อ. เอกพล	ศิระชัยนันท์	กรรมการ
อ. วิรัชฎา	บัวศรี	กรรมการ
อ. ประสิทธิ์	สุไลมาน	กรรมการและที่ปรึกษา

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ประสิทธิ์ สุไลมาน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ศูนย์ศึกษา ศิลปสมัยลพบุรี
ชื่อ	นาย ชาญวิทย์ ตีระประเสริฐ
ภาควิชา	สถาปัตยกรรมภายใน
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2538 - 2539

บทคัดย่อ

ศิลปสมัยลพบุรี จากผลการสำรวจและขุดค้นพบทางโบราณคดี ได้ปรากฏแหล่งโบราณสถาน ศาสนสถาน และศิลปวัตถุแบบเขมร กระจายกระจายทั่วไปในบริเวณท้องที่ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ซึ่งพื้นที่บริเวณดังกล่าวถือเป็นแหล่งโบราณคดีที่สำคัญยิ่งของศิลปะสมัยลพบุรี

ในปัจจุบันแม้ว่าจะมีการขุดค้นพบ โบราณสถานและโบราณวัตถุเกี่ยวกับศิลปะสมัยลพบุรี อย่างสม่ำเสมอก็ตาม แต่ยังคงเป็นการค้นพบอย่างกระจัดกระจาย และเก็บรักษาอยู่ในพิพิธภัณฑสถานประจำจังหวัด โดยไม่มีการรวบรวมข้อมูลและจัดเก็บอย่างเป็นระบบโดยรวมทั้งหมด

โครงการศูนย์ศึกษาศิลปะสมัยลพบุรี จึงเป็นโครงการที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสาร รวมถึงตัวอย่างของศิลปวัตถุสมัยลพบุรี ที่มีการขุดค้นพบจนถึงปัจจุบันและจะพบอีกในอนาคต และเผยแพร่ข่าวสารแก่บุคคลทั่วไป เพื่อประโยชน์ในทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และยังรวมไปถึงการท่องเที่ยวอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.) เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล และข่าวสารของศิลปร่วมแบบเขมร รวมถึงการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้นมาเผยแพร่แก่บุคคลทั่วไปที่สนใจ
- 2.) เพื่อเป็นศูนย์บริการข้อมูลทางศิลปะสมัยลพบุรีในประเทศไทยแก่นักท่องเที่ยว และเป็นจุดเริ่มในการท่องเที่ยวทางโบราณคดีในประเทศไทย
- 3.) เพื่อเป็นสถาบันแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวเกี่ยวกับศิลปะสมัยลพบุรีระหว่างนักวิชาการและผู้สนใจทั่วไป
- 4.) เพื่อเป็นศูนย์ประสานงาน ด้านการขุดค้นพบ อนุรักษ์ และเผยแพร่ข่าวสารของศิลปะสมัยลพบุรีในประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการศึกษาโครงการศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี ได้กำหนดหัวข้อและแนวทางการศึกษาถึง

1. ลักษณะทั่วไปของโครงการและโครงการใกล้เคียงเปรียบเทียบ
2. หน่วยงานและสายงานบริหารภายในโครงการ
3. ที่ตั้งและความเหมาะสมต่อภูมิประเทศของโครงการ
4. สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโครงการ
5. ประเภทและจำนวนของผู้เข้าใช้โครงการ
6. พฤติกรรมของผู้ให้และผู้รับบริการภายในอาคาร
7. พื้นที่ตอบสนองพฤติกรรมภายในโครงการ
8. ข้อสรุปเนื้อหาทางวิชาการภายในโครงการ
9. การออกแบบตกแต่งภายในโครงการและระบบต่างๆของโครงการ

สรุปการวิจัย

- 1.) ในปัจจุบันสื่อที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปสมัยลพบุรี ยังคงจำกัดอยู่ในวงแคบเพียงกลุ่มโบราณคดีเท่านั้น หากเราสามารถกระจายความรู้ความเข้าใจนี้ออกสู่นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปได้จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ประชาชนทั่วไปได้เห็นคุณค่าและช่วยกันรักษาศิลปะเหล่านี้ต่อไป
- 2.) ศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรีที่เกิดขึ้น ต้องสามารถกระตุ้นและตอบรับความสนใจของบุคคลทั่วไปได้ทั้งในแง่ของการออกแบบและการดำเนินงาน
- 3.) ศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรีจะต้องสามารถรองรับการเข้ามาศึกษา ค้นคว้าและท่องเที่ยวได้จากบุคคลทุกประเภท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

ในอดีตนับตั้งแต่มนุษย์ได้ถือกำเนิดขึ้นมาบนโลก มนุษย์ได้สร้างสรรค์งานศิลปะในรูปแบบต่างๆกันไป ตามแต่อิทธิพลต่างๆของธรรมชาติและสภาพแวดล้อมต่างๆจะนำพาไป ดังที่เราได้พบเห็นกันมาแล้วมากมาย ศิลปจึงเป็นศาสตร์ที่มีการเคลื่อนไหวไปตามวิถีอารยะธรรมของมนุษย์ และเป็นตัวบ่งบอกถึงชาติพันธุ์ วิถีชีวิต ความเชื่อ และความจริงในอดีตของมนุษย์ในยุคสมัยต่างๆได้เป็นอย่างดี ศิลปได้เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความเชื่อในเรื่องต่างๆของมนุษย์ สร้างวิถีทางการดำรงชีวิตต่างๆของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อในเรื่องเทพเจ้าหรือภูตผี ต่างๆ

แม้ในอดีตศิลปะต่างๆจะเกิดขึ้นจากความเชื่อต่างๆของมนุษย์ หากแต่แท้ที่จริงแล้วงานศิลปะเหล่านั้นก็คือวิถีชีวิตของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกันด้วยความเชื่อต่างๆนั่นเอง ซึ่งเมื่อเราได้มองและศึกษางานศิลปะที่เกิดจากความเชื่อหรือความจริงในอดีตของมนุษย์อย่างถ่องแท้แล้วย่อมสามารถจะทำให้เราระลึกถึงงานศิลปะในปัจจุบันที่เกิดจากวิถีความเป็นจริงของมนุษย์ในปัจจุบันและจะได้นำความประทับใจในคุณค่าของศิลปะนั้นๆมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานศิลปะเพื่อตอบสนองของวิถีชีวิตและความเชื่อของมนุษย์ในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์
ชาญวิทย์ ตีรประเสริฐ

ประกาศคุณประการ

ในการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ก็ด้วยแรงกายและแรงใจจากของบุคคลมากมายที่อยู่รายรอบข้าง คอยตักเตือน แนะนำ ให้คำปรึกษา ปลอบ ชู และให้ความช่วยเหลือต่างๆด้วยความหวังดีต่อข้าพเจ้าเสมอมา ดังนี้

เจ้าหน้าที่กองโบราณคดี คุณพรธรรมและเจ้าหน้าที่ฝ่ายออกแบบทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำ ตลอดจนข้อมูลต่างๆทางโบราณคดี

เจ้าหน้าที่ผังเมืองโคราช คุณวิจัยและเจ้าหน้าที่งานผังเมืองโคราช สำหรับคำแนะนำและข้อมูลต่างๆของของโครงการ (รวมทั้งอบรมหลักการติดต่อราชการต่างๆด้วย)

เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์สถานพิมาย สำหรับข้อมูลต่างๆภายในพิพิธภัณฑ์
บริษัท KEEN CONSULT อาจารย์กุลธรและพี่ๆ บ.KEEN สำหรับแบบอาคารและโครงการต่างๆ

อ. ประสิทธิ์ สุไลมาน สำหรับคำแนะนำปรึกษาที่มีค่ายิ่ง เมื่อเวลาที่ข้าพเจ้า สับสนและหลงทาง

อ. ฉัตรชัย อิศรโชติ สำหรับคำแนะนำที่มีค่าในโค้งสุดท้าย

อาจารย์ในภาคสน.ทุกท่าน ผู้จุดประกายความรู้และความหวังให้กับเราทุกคน
พี่น้องๆร่วมรหัส04 ทุกคน สำหรับคำแนะนำ เป็นห่วงไต่ถาม ห่วงใย พี่อ้อย พี่ยศ พี่จุม พี่อาท พี่ใจ พี่แจน เซอร์ เจ ต่อมหวก ขอขอบคุณที่ได้มอบเวลาที่ดีตลอด 5 ปีที่ผ่านมา และขอบคุณที่เราได้อยู่ร่วมรหัส04

พี่น้องๆชาวสน.ทุกคน สำหรับประสบการณ์ที่ดีตลอด ปี 5 และ 5 ปีที่ผ่านมา
เพื่อนๆชาวสน.5 ที่ได้ร่วมสุขร่วมทุกข์ และสร้างสุขสร้างทุกข์ ให้แก่ข้าพเจ้า ขอขอบคุณที่มาเป็นเพื่อนกันนะ

บิดา มารดา พี่น้องๆ บุคคลรอบข้างข้าพเจ้าและรวมทั้งบุคคลที่ยังมิได้กล่าวถึงอีกมากมายที่ได้เป็นแรงบันดาลใจและแรงใจให้ข้าพเจ้าได้มายืนอยู่ ณ จุดนี้ได้ ขอขอบคุณด้วยความจริงใจและเคารพยิ่ง

ชาญวิทย์ ธีรประเสริฐ

ผู้จัดทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

บทคัดย่อ	1
คำนำ	3
ประกาศคุณูปการ	4
สารบัญ	5
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	7
1.2 เหตุผลในการเลือกโครงการ	8
1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ	8
1.4 ขอบเขตของโครงการ	8
บทที่ 2 การศึกษาโครงการ	
2.1 สภาพปัจจุบันและปัญหาที่เกิดขึ้น	11
2.2 การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ	12
2.2.1 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิมาย	12
2.2.2 ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ อยุธยา	17
2.2.3 MUSEUM OF ARTS AND CRAFT	21
2.3 อัตรากำลังและสายงานบริหาร	24
2.4 จำนวนผู้เข้าใช้โครงการ	28
บทที่ 3 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโครงการ	
3.1 การศึกษาที่ตั้งของโครงการ	29
3.2 การศึกษาลักษณะอาคารภายในโครงการ	32
3.2.1 อาคารโครงการเปรียบเทียบ	32
3.2.2 สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของอาคาร	33
บทที่ 4 การศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	
1. ผู้ให้บริการภายในโครงการ	34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1	เจ้าหน้าที่ประจำภายในโครงการ	34
1.2	เจ้าหน้าที่พิเศษภายในโครงการ	37
2.	ผู้รับบริการภายในโครงการ	39
2.1	ประชาชนและบุคคลทั่วไป	39
2.2	นักท่องเที่ยว	41
2.3	ผู้มาศึกษาค้นคว้า	45
2.4	ผู้สนใจกิจกรรมพิเศษ	47
2.5	ผู้มาติดต่อราชการ	49
2.6	พัสดุและวัตถุแสดง	49
	NEED OF PROGRAM	52
บทที่ 5	การศึกษาองค์ประกอบและเนื้อหาของโครงการ	
1.	ESTABLISHING NEED	
1.1	ส่วนสำนักงาน	56
1.2	ส่วนนิทรรศการถาวรและนิทรรศการชั่วคราว	58
1.3	ส่วนคลังและจัดเก็บวัตถุแสดง	77
1.4	ส่วนบริการสถานที่	79
2.	SATISFYING NEED	
2.1	ส่วนบริการสาธารณะ	80
2.2	ส่วนบริการการศึกษา	81
2.3	ส่วนบริการข้อมูลท่องเที่ยว	83
2.4	ส่วนร้านอาหาร	86
2.5	ส่วนประชุมสัมมนา	87
	RESEARCH CHART	89
บทที่ 6	สรุปผลการออกแบบ	
	แนวคิดในการออกแบบ	102
	FINAL PRESENTATION	128
	บรรณานุกรม	137

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

คำว่า “ศิลปสมัยลพบุรี” เท่าที่ใช้อยู่ในวงโบราณคดีในประเทศไทย ปัจจุบันหมายถึง โบราณวัตถุสถานขอมที่ค้นพบในประเทศไทย รวมทั้งโบราณวัตถุสถานที่ทำขึ้นในประเทศไทย แต่ทำเลียนแบบศิลปะขอมในประเทศกัมพูชา ฉะนั้นศิลปสมัยลพบุรี ในที่นี้จึงมีทั้งที่เป็นแบบขอมอย่างแท้จริง และที่ทำขึ้นเลียนแบบขอมอันมีลักษณะของตนเองผิดแปลกออกไปบ้าง เท่าที่เชื่อกันอิทธิพลของศิลปะขอมได้หลั่งไหลเข้ามาอย่างมากมายในภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ตั้งแต่รัชสมัยของพระเจ้าสุริยวงมณีที่ 1 แห่งประเทศกัมพูชา (พ.ศ. 1553-1593) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าศิลปสมัยลพบุรีนี้ส่วนใหญ่จะมีอายุตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ 16 ลงมาจนถึงราวพุทธศตวรรษที่ 20

กรมศิลปากรได้มอบหมายให้ทางกองโบราณคดีดำเนินงานโครงการสำรวจศึกษาเพื่อพัฒนางานด้านโบราณคดี ควบคุมดูแลรักษา สำรวจขุดค้น ขึ้นทะเบียนโบราณสถาน และแหล่งโบราณคดีต่างๆ จนถึงปัจจุบันได้มีการค้นพบโบราณสถานและโบราณวัตถุทางศิลปสมัยลพบุรีขึ้นอย่างมากมาย โดยในการค้นพบอาจเป็นการค้นพบของทาง กองโบราณคดีเองหรือชาวบ้านค้นพบแล้วนำมาแจ้งกับทางกองโบราณคดี ซึ่งเมื่อค้นพบแล้วทางกองโบราณคดีจะนำมาขึ้นทะเบียนและจัดเก็บไว้ ณ พิพิธภัณฑ์สถาน ในความดูแลของกองพิพิธภัณฑ์สถานทำให้ลักษณะการจัดเก็บ รวบรวมและนำเสนอข้อมูลของศิลปะวัตถุสมัยลพบุรี ยังคงกระจัดกระจายอยู่ตามสถานที่ต่างๆของแต่ละจังหวัดที่ค้นพบโดยมิได้นำมารวบรวมวิเคราะห์และวิจัยรวมทั้งนำเสนอแก่สาธารณชนอย่างเป็นทางการเป็นหมวดหมู่และเด่นชัด

“โครงการศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี” จึงเป็นโครงการที่เกิดขึ้นภายใต้ความรับผิดชอบและดูแลของกองโบราณคดี กรมศิลปากรเพื่อเป็นศูนย์รวบรวม ค้นคว้าและวิจัยข้อมูลทางโบราณคดีของศิลปะสมัยลพบุรี เพื่อเป็นประโยชน์แก่สาธารณชนทั่วไป ทั้งในแง่ของเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการศึกษา รวมถึงเป็นการตอบรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 7 (2535-2539) ในเรื่องของปัญหาทางสังคมและวัฒนธรรมอีกด้วย

1.2 เหตุผลในการเกิดขึ้นของโครงการ

นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 7 (2535-2539) เป็นต้นมาทั้งภาครัฐและเอกชน ได้ให้ความสนใจและมุ่งเน้นที่จะพัฒนาทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวโดยก่อให้เกิดโครงการต่างๆที่เป็นรูปธรรมขึ้นมากมาย ซึ่ง “โครงการศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี” นับเป็นโครงการที่สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวของรัฐ ดังนี้

1. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ไว้ซึ่งโบราณสถานและโบราณวัตถุอันล้ำค่าของชาติ
2. เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้มีความสนใจและมองเห็นคุณค่าของศิลปสมัยลพบุรี
3. เพื่อเป็นศูนย์ที่ทำหน้าที่โดยตรงในการศึกษา วิจัยและแลกเปลี่ยนข้อมูลทางศิลปสมัยลพบุรี
4. เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539)

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลและข่าวสารของศิลปสมัยลพบุรี รวมถึงการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้น นำมาเผยแพร่แก่บุคคลทั่วไปที่สนใจ
2. เพื่อเป็นศูนย์บริการข้อมูลทางศิลปสมัยลพบุรีในประเทศไทยแก่นักท่องเที่ยวและเป็นจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางโบราณคดีในประเทศไทย
3. เพื่อเป็นสถาบันแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับศิลปสมัยลพบุรีระหว่างนักวิชาการและผู้สนใจทั่วไป
4. เพื่อเป็นศูนย์ประสานงานด้านการขุดค้นพบ อนุรักษ์ และเผยแพร่ข่าวสารทางโบราณคดีศิลปสมัยลพบุรี

1.4 ขอบเขตของโครงการ

ขอบเขตการดำเนินการ ของ ศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี เกิดจากความต้องการของโครงการได้แก่

1) ส่วนนิทรรศการถาวร

โดยมีเนื้อหาการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับ

- พื้นฐานอารยธรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปสมัยลพบุรี ทั้งในประเทศไทยและ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
เผยแพร่ในแง่ของ กวาร์ปกรรอง, ศาสนา, ความเป็นอยู่ในอดีต, ฯลฯ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-คติแนวคิดและอิทธิพลต่างๆที่มีต่องานศิลปสมัยลพบุรี
-ความสัมพันธ์ของศิลปสมัยลพบุรีกับศิลปะไทยสมัยอื่นๆ
-สภาพการณ์ของแหล่งโบราณคดีทางศิลปสมัยลพบุรีในปัจจุบัน ซึ่งมีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ ใช้ระบบเทคโนโลยีของนิทัศน์แนวใหม่โดยเน้นเนื้อหาเพื่อความเข้าใจเบื้องต้นในการชมศิลปสมัยลพบุรี

2) ส่วนห้องประชุมและสัมมนา

เป็นส่วนสรุปของโปรแกรมนิทรรศการ และปรับใช้เป็นส่วนประชุมสัมมนาวิชาการในวาระพิเศษต่างๆได้อีกด้วย

3) ส่วนค้นคว้าข้อมูล

เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลสำหรับนักศึกษา วิชาการ และผู้สนใจทั่วไปโดยมีการรวบรวมข้อมูลจาก

- แหล่งข้อมูลทางโบราณคดีทั่วประเทศ
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโบราณคดีของกรมศิลปากร
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

รวมทั้งข้อมูลจากการจัดนิทรรศการชั่วคราวและการสัมมนาทางวิชาการต่างๆด้วย

4) ส่วนบริการนักท่องเที่ยว

เป็นส่วนรองรับและบริการนักท่องเที่ยว แบ่งเป็น

- ส่วนบริการข้อมูลและข่าวสาร โดยบริการ สอบถาม จัดหาโปรแกรมท่องเที่ยวจัดทำที่พับ มีคูปอง แผนที่ แหล่งท่องเที่ยว ฯลฯ
- ส่วนนิทรรศการชั่วคราว

เป็นส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยวและข่าวสารวิชาการ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับโปรแกรมท่องเที่ยว เทศกาลพิเศษ การแสดงแสงสี ฯลฯ และยังรวมไปถึงข่าวสารและรายงานการประชุมทางวิชาการ อีกด้วย

- ส่วนร้านอาหาร

เป็นส่วนรองรับผู้เข้าชมและนักท่องเที่ยว เพื่อพักผ่อนก่อนจะไปสู่แหล่งโบราณคดีต่างๆ

5) ส่วนสำนักงานบริหาร (ภายในศูนย์ฯ)

โดยมีการทำงานบริหารภายในและประสานงานข้อมูลกับ กรมศิลปากร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และแหล่งข้อมูลทางโบราณคดีต่างๆ แบ่งเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการในวงการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ฝ่ายธุรการ
- ฝ่ายการศึกษา
- ฝ่ายเทคนิค

ขอบเขตของโครงการ
 ในการศึกษา โครงการ “ศูนย์ศึกษาศิลปสรมัยลพบุรี” ได้กำหนดขอบเขตการศึกษา
 ไว้คือ

1. ส่วนนิทรรศการถาวร

โดยมีรูปแบบการนำเสนอของนิทรรศน์แนวใหม่ที่นำเสนอ และเน้นเนื้อหา
 เพื่อความเข้าใจก่อนจะไปแหล่งโบราณคดีจริง

2. ส่วนห้องประชุมและสัมมนา

โดยเป็นส่วนบรรยายสรุปของนิทรรศการและเป็นส่วนสัมมนาระดับ นักวิชา
 การในวาระพิเศษต่างๆ

3. ส่วนบริการนักท่องเที่ยว

- โดยแบ่งเป็น
- ส่วนบริการข้อมูลข่าวสาร
 - ส่วนนิทรรศการชั่วคราว
 - ส่วนร้านอาหาร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีสถาบันที่ทำหน้าที่ รับผิดชอบโดยตรงในการศึกษา ค้นคว้า วิจัยและเผยแพร่
 ความรู้เกี่ยวกับศิลปสรมัยลพบุรีในประเทศไทย
2. เป็นสถานบันการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับเยาวชนและบุคคลทั่วไป อีกทั้งยัง
 เป็นการปลูกฝังให้เกิดการอนุรักษ์ และหวงแหนศิลปะของชาติ
3. เป็นศูนย์กลาง และสถานที่พักผ่อนของชุมชน บริเวณรอบศูนย์ฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2 การศึกษาโครงการ

2.1 สภาพปัจจุบันและปัญหาที่เกิดขึ้น

ในปัจจุบันการค้นคว้าทางโบราณคดีทางศิลปสมัยลพบุรีได้เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของ กรมศิลปากร โดยมีหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบเป็นส่วนๆ ได้แก่

- กองโบราณคดี ซึ่งมีหน้าที่ ดำเนินงานเกี่ยวกับงาน ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนางานด้านโบราณคดี ควบคุมดูแลรักษาโบราณสถาน การสำรวจ ขุด ค้น ขึ้นทะเบียน รวมทั้งดำเนินงานด้านอนุรักษ์โบราณสถานและแหล่งโบราณคดีต่างๆ จากการทำลายของธรรมชาติและมนุษย์

- กองพิพิธภัณฑสถาน มีหน้าที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรักษาโบราณวัตถุไม่ติดที่ ซึ่งทางกองโบราณคดีได้ขึ้นทะเบียนแล้ว รวมถึงการนำเอาข้อมูลที่ได้จากการขุดค้น และค้นคว้านำมาเผยแพร่แก่บุคคลทั่วไปได้รับทราบ และยังมีหน่วยงานซึ่งเกี่ยวข้องทางอ้อมกับการอนุรักษ์และค้นคว้าทางโบราณคดีของศิลปสมัยลพบุรีอื่นอีก ได้แก่

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งได้ดำเนินงานประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆภายในประเทศ รวมถึงการท่องเที่ยวทางโบราณคดีด้วย

- ประชาชนและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับโบราณสถาน ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ได้ขุดค้นพบโบราณวัตถุสถานทางโบราณคดีต่างๆ จะต้องแจ้งให้ทางกองโบราณคดี กรมศิลปากรได้รับทราบ และเข้ามาดำเนินงานเกี่ยวกับโบราณวัตถุสถานนั้นๆ

จากความสัมพันธ์ของหน่วยงานต่างๆ จึงมีความจำเป็นต้องเกิดหน่วยงานซึ่งสามารถรองรับและประสานงาน ในงานโบราณคดีซึ่งเกี่ยวข้องกับศิลปสมัยลพบุรีขึ้นโดยเฉพาะ โดยดำเนินงานในรูปแบบของ การประสานงาน การขุดค้นพบ การอนุรักษ์ จัดเก็บข้อมูลข่าวสารและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไป ให้ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ

2.2 การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ

เนื่องจาก ลักษณะของหน่วยงานและโครงการศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี เป็นโครงการเสนอแนะที่ยังไม่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทย ในการศึกษาโครงการจึงได้ศึกษาเปรียบเทียบโครงการกับโครงการจริงซึ่งมีลักษณะการดำเนินงานคล้ายคลึงกัน ดังต่อไปนี้

2.2.1 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พินาย

ที่ตั้ง : บริเวณริมถนนท่าสงกรานต์ โดยอยู่ปลายสะพานสงกรานต์ ซึ่งเป็นสะพานเข้าสู่ตัวเมืองพินาย จังหวัดนครราชสีมา

ประเภท : พิพิธภัณฑสถาน

เวลาทำการ : 9.00-16.00 น.

การให้บริการ : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พินาย เป็นพิพิธภัณฑที่อยู่ในความดูแลของ กองพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร มีหน้าที่ในการรวบรวม เก็บรักษา และเผยแพร่ โบราณวัตถุซึ่งถูกขุดค้นพบในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบริเวณใกล้เคียงโดยมีลักษณะการให้ดำเนินงานทั่วไปคือ

- จัดเก็บโบราณวัตถุ ซึ่งถูกขุดค้นพบในจังหวัดนครราชสีมา และบริเวณใกล้เคียง โดยโบราณวัตถุต่างๆอาจถูกค้นพบโดย กรมศิลปากรหรือประชาชนทั่วไปแล้วนำมาแจ้งขึ้นทะเบียนเป็นโบราณวัตถุของชาติ

- นำโบราณวัตถุซึ่งได้ขึ้นทะเบียนแล้วนำมาศึกษาวิจัย และเผยแพร่แก่ประชาชนทั่วไป โดยมีลักษณะการบริการคือ

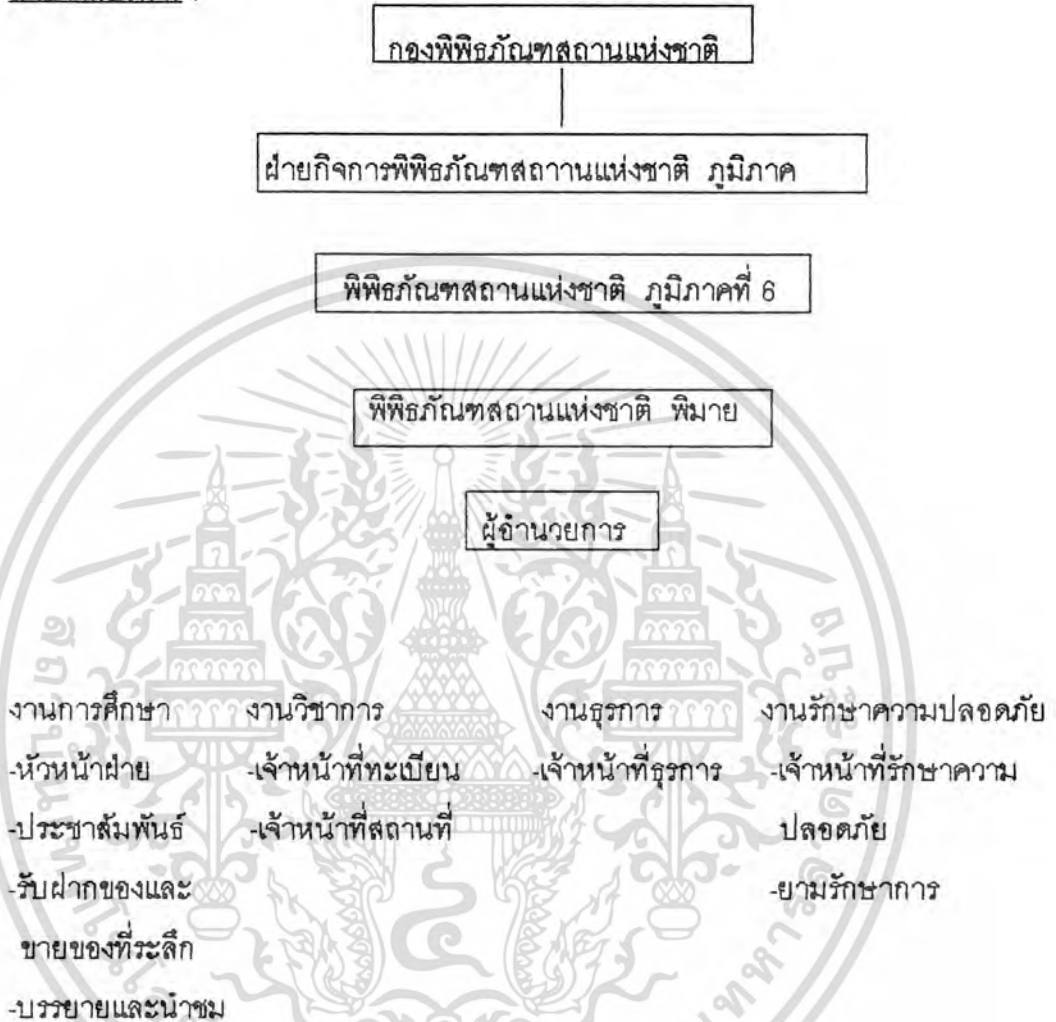
1. จัดแสดงโบราณวัตถุ ที่ขุดค้นพบในบริเวณจัดแสดง (EXHIBITION) ของพิพิธภัณฑที่แก่บุคคลทั่วไปได้เข้าชม

2. ให้บริการ บรรยายและนำชมแก่นักเรียน นักศึกษา ซึ่งได้ติดต่อนัดหมายล่วงหน้า

3. จัดการประชุมและสัมมนาทางวิชาการเป็นประจำ โดยผู้เชี่ยวชาญทางโบราณคดี

4. ให้บริการขายหนังสือและของที่ระลึกที่เกี่ยวข้องกับโบราณคดีที่แสดงแก่ผู้สนใจ

สายงานบริหาร :

ลักษณะสถาปัตยกรรม : อาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิมาย เป็นอาคารไทยร่วมสมัย โครงสร้างเสาและคาน ได้รับการออกแบบเพื่อการจัดแสดง (EXHIBITION) โบราณวัตถุ โดยเป็นกลุ่มอาคาร 2 ชั้น แบ่งพื้นที่ใช้งานเป็น 3 ส่วน คือ

- **อาคารส่วนหน้า** (ส่วนบริการ)

ชั้นบน เป็นส่วน ENTRANCE HALL และห้องประชุมสัมมนา

ชั้นล่าง เป็นส่วนสำนักงาน, ขายของที่ระลึก, TOILET, และ SNACK BAR

- **อาคารส่วนกลาง** (จัดแสดง) โดยมีพื้นที่ทั้ง 2 ชั้น เป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ส่วนจัดแสดงโบราณวัตถุทั้งหมด

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อาคารส่วนหลัง (ส่วนคลัง) เป็นส่วนเก็บรักษาโบราณ วัตถุ ทั้งชั้นบนและชั้นล่าง

เนื้อหาจัดแสดง : เนื้อหาจัดแสดงของสวนนิทรรศการถาวร มุ่งเน้นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับปราสาทหินพิมายและโบราณสถานที่ขุดค้นพบในบริเวณจังหวัดนครราชสีมาเป็นหลัก โดยแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

HALL ส่วนกลาง แสดงลักษณะโดยรวมของโบราณวัตถุที่ขุดค้นพบ ชนิดต่างๆ ได้แก่

- ประติมากรรมขนาดใหญ่ รูปเคารพ, ทวารบาล, เทพปนะจำทิศ
- ภาพสลักนูนต่ำ เช่น หน้าบัน, ทับหลัง
- เครื่องใช้ต่างๆ เช่น เครื่องทอง, เครื่องเงิน

1. เมืองพิมาย

- แสดงความเป็นมาของเมืองพิมาย
- ปราสาทหินพิมาย แสดงองค์ประกอบและเทคนิคการก่อสร้างของสถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี
- พุทธศิลป์พิมาย นิกายวัชรยาน
- แท่นหินมงคล หรือ ศิลากฤษ

2. ทับหลัง

- เป็นการจัดแสดงทับหลังในเนื้อหาเรื่องต่างๆ
- ทับหลังสลักภาพเล่าเรื่องในศาสนาฮินดู

3. สังคมวัฒนธรรมอีสานในอดีต

- แสดงการแต่งกายและทรงผม ซึ่งแสดงโดยประติมากรรมที่ค้นพบและรูปวาด

4. การอนุรักษ์วัฒนธรรมอีสาน

- การฟื้นฟูและอนุรักษ์เมืองพิมาย
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย

5. รากฐานวัฒนธรรม

- พระพุทธศาสนา
- ศิวลึงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ชุมชนแรกเริ่ม

- สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในอีสาน
- ภูมิศาสตร์อีสาน
- วัฒนธรรมทวารวดีในอีสาน
- ศิลาจารึกศรีจนาศะ

7. อิทธิพลวัฒนธรรมเขมรในอีสาน

- จารึกและแหล่งค้นพบ

8. สุดท้ายแห่งสายวัฒนธรรมเขมร

- การปกครอง

-พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 กษัตริย์แห่งเมืองพระนคร

9. อีสานดินแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย

ภายหลังพระเจ้าชัยวรมันที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DESIGN ANALYSIS

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิมาย

หัวข้อ	ลักษณะทั่วไป	ข้อดี	ข้อเสีย	การนำไปใช้
PLANNING	-เป็น OPEN SPACE บริเวณโถงกลาง มีลำดับเรื่องราวแยกเป็นหัวข้ออย่างเอกเทศ ไม่มีค้ำับทิศทางเดินที่แน่นอน มีพื้นที่นั่งพักขณะชมวัตถุแสดงเป็นระยะๆ	- OPEN SPACE เปิดรับแสงธรรมชาติ เป็นลักษณะการให้แสงที่เหมาะสมที่สุดสำหรับวัตถุแสดงที่เป็นศิลปวัตถุ มีจุดพักขณะชมนิทรรศการเป็นระยะๆ จะช่วยให้ผู้เข้าชมสามารถมีความสนใจไม่เบื่อหน่ายได้ยาวนานขึ้น	-การมีลำดับเรื่องราว แต่ไม่มีค้ำับทิศทางเดิน ทำให้ความสัมพันธ์ของเรื่องราวน้อยลง และอาจทำให้ผู้เข้าชมมีความสับสนในเนื้อหาที่จัดแสดง	-การจัดพื้นที่แสดงโบราณวัตถุควรเป็น EXHIBITION HALL ที่เปิดโล่ง ใช้แสงธรรมชาติ -ในสถานที่แสดงเนื้อเรื่อง ควรจะหากลวิธีในการนำเสนอ ที่จะสามารถดึงดูดผู้เข้าชมให้มีความสนใจในเรื่องจัดแสดงได้โดยไม่มี ความรู้สึก
DESIGN	-DESIGN โดยรวมเรียบง่าย โทนสีขาว นันวัตถุแสดงที่เป็นศิลปวัตถุ ด้วยการให้แสงธรรมชาติและแสงประดิษฐ์ร่วมกัน	-โถงโดยรวมของจัดแสดง เป็นสีขาว มุ่งแสดงคุณค่าของโบราณวัตถุที่เป็นวัตถุแสดงจริง	-โหนดสีซึ่งเรียบง่ายทำให้ขาดการกระตุ้นความสนใจที่มีต่อผู้เข้าชม	-ใช้การคุมโทนของบรรยากาศในโถงแสดง ให้แสดงคุณค่าของตัววัตถุแสดงและกระตุ้นความสนใจด้วยแสงธรรมชาติและประดิษฐ์
สื่อแสดง	-เนื้อหาที่แสดงเป็นข้อมูลเชิงข่าว สามารถเรียบทำได้น้อยหรือไม่ กระตุ้นความสนใจเท่าที่ควร	-การจัดแสดงแบบธรรมดาไม่อาจกระตุ้นความสนใจของผู้เข้าชมได้	-การนำเสนอควรกระตุ้นเร้าความสนใจเพิ่มขึ้นในเนื้อหาต่อไป เพื่อดึงดูดผู้เข้าชมให้มีความสนใจโดยแบ่งเนื้อหาเป็นส่วนคือ ส่วนนิทรรศการและส่วนห้องสมุด	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่... (faint text)

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

2.2.2 ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

ที่ตั้ง : บริเวณวิทยาลัยครู พระนครศรีอยุธยา ถ.โรจนะภายในเกาะอยุธยา

ประเภท : ศูนย์ศึกษาฯ

เวลาทำการ : 9.00-17.00 น.

ควรให้บริการ : ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นโครงการซึ่งอยู่ในความดูแลของสมาคมวัฒนธรรมไทย-ญี่ปุ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีหน้าที่ค้นคว้าวิจัยและเผยแพร่ความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อยุธยาแก่นักศึกษาและบุคคลทั่วไป

สายงานบริหาร :

จ.พระนครศรีอยุธยา

กรมศิลปากร

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ไทยศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

คณะกรรมการบริหาร

ผู้อำนวยการศูนย์

ฝ่ายบริหาร	ฝ่ายการศึกษา	ฝ่ายอนุรักษ์ประวัติศาสตร์	ฝ่ายเทคนิค
-เจ้าหน้าที่ธุรการ	-เจ้าหน้าที่การศึกษา	-เจ้าหน้าที่ทะเบียนวัดตุ	-เจ้าหน้าที่โสต
-เจ้าหน้าที่การเงิน	-เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	-เจ้าหน้าที่คลังวัดตุ	-เจ้าหน้าที่งาน
-เจ้าหน้าที่อาคารสถานที่		-เจ้าหน้าที่อนุรักษ์วัดตุ	วิศวกรรม
-เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย			
-เจ้าหน้าที่งานบริการ			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะสถาปัตยกรรม : อาคารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นอาคารโครงสร้างเสา และคาน รูปแบบการวางตัวอาคารและการออกแบบเป็นการ พัฒนามาจากลักษณะของโบราณสถานอยุธยา โดยกลุ่มอาคารมี ส่วนประกอบของ

ส่วน EXHIBITION	2,000	ตร.ม.
ประชุมและสัมมนา	120	ตร.ม.
OFFICE	160	ตร.ม.
ลานเอนกประสงค์	100	ตร.ม.
SERVICE อื่นๆ	1,400	ตร.ม.
รวมพื้นที่ทั้งหมด	3,780	ตร.ม.

เนื้อหาจัดแสดง : เนื้อหาที่แสดงโดยใช้สื่อแสดงรูปแบบใหม่เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับอยุธยา ในมุมมองต่างๆดังนี้

1. อยุธยาในฐานะราชธานี

ประกอบด้วย -ประวัติแผนที่อยุธยา

-รูปจำลอง

-พระราชวังหลวงวัดใหญ่ชัยมงคล

-วัดหน้าพระเมรุ

-เพนียดคล้องช้าง

-วัดมหาธาตุ

-วัดใหญ่ชัยวัฒนาราม

2. อยุธยาในฐานะเมืองท่า

ประกอบด้วย -อยุธยาในฐานะท่าเรือนานาชาติ

-ท่าเรือของอยุธยา

-การค้าขายของอยุธยา

-ความสัมพันธ์ต่างประเทศ

3. อยุธยาในฐานะศูนย์กลางการปกครอง

ประกอบด้วย -พิธีอินทราภิเษก

-เมืองอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-สภาพสังคมอยุธยา

4.ชีวิตชาวเมืองอยุธยา

ประกอบด้วย -ชุมชนของอยุธยา

-ประเพณีที่เกี่ยวกับวัฏจักรชีวิตของชาวอยุธยา

-บ้านไทยสมัยอยุธยา

-การเกษตรกรรม

-โรคระบาดและการอพยพ

DIAGRAM OF STORY

โดยในส่วนนี้ที่คนนี้ได้จัดสรรพื้นที่ใช้งานดังนี้

1. ส่วนนิทรรศการ 4 หัวข้อ	พื้นที่	990 ตร.ม.	(49.5%)
2. ห้องเก็บของ		300 ตร.ม.	(15%)
3. โถงเอนกประสงค์(ห้องบรรยายและนิทรรศการพิเศษ)		150 ตร.ม.	(7.5%)
4. ห้องประชุมและห้องสมุด		260 ตร.ม.	(13%)
5. ส่วนบริการ		230 ตร.ม.	(11.5%)
6. ห้องเครื่อง		70 ตร.ม.	(3.5%)
รวมพื้นที่		2000 ตร.ม.	(100%)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DESIGN ANALYSIS
 ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

หัวข้อ	ลักษณะทั่วไป	ข้อดี	ข้อเสีย	การนำไปใช้
PLANNING	-เป็นรูปแบบการวางทางเดินแบบที่คมจากช่องโถงกลางกระจายไปทุกส่วนสามารถเลือกหัวข้อชมได้อิสระ	-เนื่องจากเนื้อเรื่องที่น่าสนใจแสดงได้แบ่งแยกชัดเจนเป็นหัวข้อ ทำให้การลำดับของเนื้อเรื่องไม่ซ้ำซ้อน มีอิสระในการเลือกชม	-การไม่บังคับทางเดินอาจทำให้เกิดการทับซ้อนของทางสัญจรและเดินชนกันได้	-ใช้รูปแบบการจัดแสดงซึ่งผู้ชมสามารถเลือกดูได้ตามใจ แต่คังผู้ชมเข้าสู่ลำดับเนื้อเรื่องด้วย จิตวิทยา มุมมอง และการออกแบบ
DESIGN	-ใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการนำเสนอ -ภายในส่วนจัดแสดง เป็นโถงสี่เหลี่ยมสูงสบายตา -มีการนำรูปแบบขององค์ประกอบของอยุธยา มาสวดทอนและพัฒนากลายเป็นหุ่นแสดงและบอร์ดแสดงต่างๆ	-รูปแบบการนำเสนอที่แปลกใหม่ จะทำให้ผู้เข้าชมมีความสนใจในเรื่องที่จัดแสดง -การนำศิลปะอยุธยามาสวดทอนในงานออกแบบ ทำให้สามารถสื่อความเป็นอยุธยาในรูปแบบมองเห็นเทคโนโลยีที่นำเสนอได้ดี	-ภายในส่วนจัดแสดงมีบรรยากาศโดยรวมแบบเดียวกับที่หาได้ยากจากกระสุนปืนยิงทำให้ขาดการกระตุ้นความสนใจของผู้เข้าชมได้ตลอดนิทรรศการ	-ใช้รูปแบบการนำเสนอเรื่องราวด้วยสื่อที่ทันสมัยให้ผู้เข้าชมมีความสนใจและมีส่วนร่วมในส่วนจัดแสดงด้วย -สร้างบรรยากาศเพื่อกระตุ้นเข้าความสนใจ ในจุดรอบนำไปสู่จุดประสงค์หลัก(CLIMAX)
LIGHTING	-ระบบแสงสว่างภายในส่วนจัดแสดงส่องสว่างทั่วทั้งหมด เป็นโถงสี่เหลี่ยมและเน้นการส่องสว่าง(LIGHTING)ที่สำคัญเฉพาะที่วัตถุแสดง	-บรรยากาศภายในจะสว่างส่องดูสบายตา และผ่อนคลายในการชมนิทรรศการ	-ในการจัดแสดงศิลปวัตถุ หากสามารถให้แสงธรรมชาติเข้าร่วมด้วยจะสามารถแสดงคุณค่าของศิลปวัตถุได้เด่นชัดยิ่งขึ้น	-ใช้ประโยชน์จากทั้งแสงธรรมชาติ และแสงประดิษฐ์ให้เข้ามีส่วนร่วมในการจัดแสดงศิลปวัตถุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3 MUSEUM OF ARTS AND CRAFT

JAPAN : THE SHAOING OF DAIMYO CULTURE (1185-1868)

ที่ตั้ง : THE NATIONAL GALLERY สหรัฐอเมริกา

ประเภท : พิพิธภัณฑ์ชั่วคราว

การให้บริการ : THE SHAPING OF DAIMYO เป็น EXHIBITION ที่แสดงเรื่องราวของ DAIMYO ซึ่งเป็นขุนนางชั้นผู้น้อยกว่าโชกุน โดยเน้นเรื่องทางประวัติศาสตร์เป็นหลัก

ส่วนEXHIBITION มีพื้นที่รวม 30,000 ตารางฟุต โดยอยู่ในพื้นที่ 3 ชั้น ในอาคารฝั่งตะวันออกของ THE NATIONAL GALLERY OF ART

วัตถุจัดแสดง ภายในการจัดแสดงประกอบด้วย PAINTING, CERAMIC ,SCULPTURE,

ชุดเกราะนักรบ, อานม้า, เครื่องเงิน, สิ่งทอและเครื่องดนตรีต่างๆ โดยนำเสนออยู่ใน 2 ลักษณะคือ

1. BUILT-IN ติดผนัง ใช้กับวัตถุจัดแสดงซึ่งมองได้ด้านเดียว เช่น บานประตูเลื่อน, ผ้าทอ ฯลฯ
2. วัตถุลอยตัว ใช้กับวัตถุแสดงซึ่งมีปริมาตร 3 มิติ เช่น ภาชนะ, ถ้วยชาม, เสื้อเกราะ โดยผู้เข้าชมสามารถเดินดูได้โดยรอบ และ SPACEโดยรวมจะเป็นวัตถุแสดงลอยตัวยู่กลางห้องรายล้อมด้วย BACKGROUND ของแท่นโชว์ BUILT-IN

ลักษณะของสถาปัตยกรรม : SPACE ภายในเป็นส่วนโถงบริการใหญ่ชั้นล่างและมี ส่วนนิทรรศการชั่วคราว “พีธีซงซา” และชั้นชั้น 2 เพื่อเข้าสู่ส่วน EXHIBITION ซึ่งเลาะเลื้อยไปรอบโถงโถงของส่วนบริการ การดำเนินของเรื่องจัดแสดงแบ่งเป็น 14 หัวข้อชัดเจน และบังคับทางเดินให้ผู้เข้าชมได้ชมตั้งแต่หัวข้อที่ 1-14 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DESIGN ANALYSIS

MUSEUM OF ARTS AND CRAFT

หัวข้อ	ลักษณะทั่วไป	ข้อดี	ข้อเสีย	การนำไปใช้
PLANNING	-PLAN แบบเดินทางเดียว เพื่อดำเนินเรื่อง ราวเรียงตามลำดับหัวข้อจัดแสดงจากหัวข้อ ที่ 1 - 14 และวนกลับมาที่จุดเริ่มต้น	-PLAN แบบเดินทางเดียว ทำให้การลำดับเรื่องราวไม่มี สับสน ทำให้ผู้เข้าชมมี ความเข้าใจเรื่องได้ง่าย	-ผู้เข้าชมที่เคยเข้าชมแล้วไม่ต่า มารอดเลือกชมเพียงหัวข้อที่สนใจได้ เพราะในการเข้าชมต้อง เรียงลำดับจากหัวข้อที่ 1 จนไป จบที่หัวข้อที่ 14 เสมอ	-ในการบังคับทิศทางเดินให้เดินทางเดียว ควรจะต้องมีทางรองเป็นทางเข้าออก พิเศษที่ผู้เข้าชมจะสามารถเลือกดูเพียง หัวข้อใดหัวข้อหนึ่งที่สนใจได้โดยไม่ต้อง ดูซ้ำใหม่ทั้งหมดทุกหัวข้อ
DESIGN	-DESIGN โดยรวมเรียบง่าย เน้นการ CONTRAST ของวัตถุแสดงกับฉากหลังเป็น หลัก โดยใช้วัสดุผิวด้าน เช่น ไม้, ผ้าพื้น เมือง เป็นฉากหลังของวัตถุแสดงที่เป็นโลหะ มันเงา เช่น เหล็กวรา, อลูมิเนียม	-เกิดความน่าสนใจของ วัตถุแสดงที่ CONTRAST เด่นชัดขึ้นมาจากฉากหลัง ซึ่งยังคงอยู่ร่วมกันได้ด้วย โทนสี ธรรมชาติ(EARTH TONE)	-CONTRAST ที่รุนแรงบางครั้ง อาจจะทำให้วัตถุแสดงที่มี ขนาดเล็ก หรือมีรายละเอียด มาก ดูไม่เด่นชัดหรือดูไม่ชัด เจน เป็นการทำลายคุณค่าของ วัตถุแสดง	-เน้นวัตถุแสดงโดยใช้ -CONTRAST ของสี แต่วัตถุกลมกลืน -CONTRAST ของวัตถุแต่สีกลมกลืน -ในการเลือกฉากหลังของวัตถุแสดงต้อง ระวังมิให้วัตถุแสดงถูกข่มด้วยฉากหลัง
LIGHTING	-เนื่องจากวัตถุแสดงส่วนใหญ่เป็นวัตถุมัน เงา จึงใช้บรรยากาศในการจัดแสดงที่มีค ถั่วและใช้แสงไปส่องจับไปที่วัตถุแสดงเพื่อ ให้เกิดเป็นประกายแวววาว(HIGH LIGHT) ของวัตถุแสดง	-แสงประดิษฐ์ในสั่งจัด แสดงมีประโยชน์ในการ สร้างจุดสนใจของวัตถุ แสดงต่อผู้เข้าชมได้	-วัตถุแสดงซึ่งมีประกายมันเงา อาจดูหลงตาและสับสนเคลือบ ในเรื่องของสีและรายละเอียด ต่างๆ ทำให้คุณค่าของวัตถุ แสดงด้อยลง	-ใช้ทั้งแสงธรรมชาติและแสงประดิษฐ์ เข้าร่วมในการจัดแสดงเพื่อเพิ่มความ ดึงดูดของรายละเอียดของวัตถุแสดง และเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เข้าชม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป ข้อมูลโครงการเปรียบเทียบ

จากการศึกษาข้อมูลเปรียบเทียบของโครงการใกล้เคียง ทำให้ได้ข้อสรุปแนวทางการออกแบบตกแต่งภายในศูนย์ศึกษาศิลปะสมัยลพบุรี

1. ลักษณะทั่วไปของโครงการ

โครงการมุ่งเน้นให้บริการแก่บุคคลทั่วไปและนักศึกษา อีกทั้งทำหน้าที่เป็นศูนย์รวบรวมข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศิลปะสมัยลพบุรี ในลักษณะการศึกษา-ท่องเที่ยว

2. เนื้อหาจัดแสดงและการนำเสนอ

เนื้อหาซึ่งนำเสนอในส่วน EXHIBITION ควรเป็นเนื้อหาที่กระชับและเข้าใจง่าย โดยใช้รูปแบบการนำเสนอที่สามารถกระตุ้นความสนใจให้ผู้เข้าชมไม่เบื่อหน่ายขณะเข้าชม และนำเสนอทั้งในส่วนเนื้อเรื่องและคุณค่าของศิลปวัตถุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 อัตรากำลังและสายงานบริหาร

ในการจัดแบ่งสายงานบริหารของศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี ได้อ้างอิงจากสายงานบริหารของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา ซึ่งมีความใกล้เคียงเป็นหลัก โดยมีแผนภูมิการบริหารดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตรากำลังและหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากร

ฝ่ายบริหาร

ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่รับผิดชอบ
1.คณะกรรมการศูนย์ฯ	6 ตำแหน่ง	-ประชุมวางแผนงานบริหารและวางนโยบายการทำงานของศูนย์ โดยมีการประชุมทุกเดือน
2.ผู้อำนวยการศูนย์ฯ	1 ตำแหน่ง	-บริหารและรับผิดชอบในการดำเนินการควบคุมดูแลการทำงานของฝ่ายต่างๆ เพื่อให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งร่วมวางแผนงานบริหารต่างๆกับคณะกรรมการศูนย์ฯ
3.เลขานุการ	1 ตำแหน่ง	-ติดต่อฝ่ายต่างๆ ร่างจดหมาย ทำสถิติรายงาน และผลการประชุม

ฝ่ายธุรการ

1.หัวหน้าฝ่าย	1 ตำแหน่ง	-ควบคุม ดูแลและรับผิดชอบในงานของฝ่าย
2.เจ้าหน้าที่ธุรการ	2 ตำแหน่ง	-รับ-ตอบจดหมาย ติดต่อส่วนราชการ ดำเนินงานเอกสารของฝ่ายต่างๆภายในศูนย์
3.เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี	1 ตำแหน่ง	-ดูแลด้านการเงินและจัดสรรงบประมาณให้แก่ส่วนต่างๆของโครงการ
4.เจ้าหน้าที่สถิติและวิเทศสัมพันธ์	1 ตำแหน่ง	-จัดทำสถิติต่างๆภายในโครงการและทำการประเมินสถิติ ตลอดจนการติดต่อต่างประเทศ
5.เจ้าหน้าที่ขายของที่ระลึก	2 ตำแหน่ง	-จำหน่ายของที่ระลึก หนังสือสุจิบัตรต่างๆ
6.เจ้าหน้าที่อาคารสถานที่	6 ตำแหน่ง	-ดูแลความสะอาดเรียบร้อยภายในโครงการ รวมถึงระบบไฟฟ้า ประปา ทั่วไปภายในอาคาร
7.เจ้าหน้าที่รักษาการณ์	6 ตำแหน่ง	-ดูแลความปลอดภัยภายในโครงการ ในช่วงเวลาเปิดให้บริการ
8.ยามรักษาการณ์	4 ตำแหน่ง	-ดูแลความปลอดภัยทั่วไปทั้งโครงการตลอด 24 ชม.

9.เจ้าหน้าที่รับ-ฝากของ รับการจ้างงาน 2 ตำแหน่ง รับฝากของผู้เข้ามาภายในโครงการ
 เอกสารนี้จะเป็นเอกสารที่ให้บริการใช้ฟรีแก่ผู้ศึกษาและดำเนินการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่รับผิดชอบ
10.เจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์	2 ตำแหน่ง	-เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์เข้าใช้โครงการ
11.เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์	2 ตำแหน่ง	-ให้บริการติดต่อ-สอบถาม ให้คำแนะนำและแจกเอกสารแก่ผู้เข้าชมและผู้สนใจ

ฝ่ายงานการศึกษา

1.บรรณารักษ์	1 ตำแหน่ง	-จัดหาหนังสือทางวิชาการและจัดรวบรวมข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง เทป และไมโครฟิล์ม
2.เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	3 ตำแหน่ง	-ช่วยบรรณารักษ์ดูแลงานห้องสมุด จัดบริการโสต ถ่ายเอกสาร ฯลฯ
3.เจ้าหน้าที่บริการข้อมูลท่องเที่ยว	4 ตำแหน่ง	-ให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจ รวมทั้งรวบรวมข้อมูลและให้คำปรึกษาด้านการท่องเที่ยว
4.เจ้าหน้าที่ข้อมูลนิทรรศการชั่วคราว	1 ตำแหน่ง	-ประสานงานกับฝ่ายการศึกษาอื่นๆ นำข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ มาจัดแสดงแก่ผู้เข้าชมเป็นประจำทุกเดือน
5.นักวิชาการ -โบราณคดี	3 ตำแหน่ง	-ดำเนินงานรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ นำมาวิจัยและสรุปผลการวิจัย เพื่อเผยแพร่แก่ประชาชน รวมทั้งดำเนินการประชุมสัมมนาต่างๆ ในแขนงที่เกี่ยวข้องกับศิลปสมัยลพบุรี
-ธรณีวิทยา	1 ตำแหน่ง	
-ประวัติศาสตร์	2 ตำแหน่ง	
-มนุษยวิทยา	1 ตำแหน่ง	
-ภณฑารักษ์	1 ตำแหน่ง	
-ศิลปศาสตร์	2 ตำแหน่ง	

ฝ่ายเทคนิค

1.เจ้าหน้าที่โสต	2 ตำแหน่ง	-ดูแลระบบต่างๆ ภายในห้องประชุมสัมมนา (AUDITORIUM)
2.เจ้าหน้าที่คลัง	1 ตำแหน่ง	-เก็บและจัดทำทะเบียนรายการวัตถุแสดงต่างๆ
3.ผู้ช่วยคลัง	1 ต	-ช่วยเจ้าหน้าที่คลังในการจัดเก็บวัตถุแสดงต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่รับผิดชอบ
4.ช่างเทคนิค	3 ตำแหน่ง	-ดูแลและบำรุงรักษาระบบจัดแสดงภายในส่วนจัดแสดงชั่วคราวและจัดแสดงถาวร
5.นักวิชาการซ่อมสงวน	1 ตำแหน่ง	-ดูแลรักษาวัตถุแสดงซึ่งเป็นโบราณวัตถุที่มีค่า
6.ผู้ช่วยซ่อมสงวน	1 ตำแหน่ง	-ช่วยเหลือนักวิชาการซ่อมสงวนในการดูแลวัตถุแสดง

จากสายงานบริหารดังกล่าว สรุปอัตรากำลังภายในโครงการได้ดังนี้

1.ฝ่ายบริหาร	8	อัตรา
2.ฝ่ายธุรการ	29	อัตรา
3.ฝ่ายการศึกษา	20	อัตรา
4.ฝ่ายเทคนิค	9	อัตรา
รวมทั้งสิ้น	86	อัตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 จำนวนผู้เข้าใช้โครงการ

ในการศึกษาโครงการศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี เกิดเป็นหน่วยงานและลักษณะของโครงการที่จะรองรับการเข้าใช้ของกลุ่มผู้ใช้ต่างๆ ดังนั้นเพื่อให้โครงการที่เกิดขึ้นนี้เป็นโครงการที่จะสามารถรองรับกลุ่มเป้าหมายได้จริง จึงจำเป็นจะต้องมีการคาดการณ์ความเป็นไปของกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้โครงการในอนาคต

โครงการศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี ได้เกิดขึ้นเพื่อรองรับกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการศึกษาค้นคว้าทางศิลปสมัยลพบุรี ทั้งในส่วนของข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลเพื่อการศึกษา ดังนั้นในการคาดการณ์กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เข้าใช้โครงการนี้ ได้เปรียบเทียบและศึกษาอ้างอิงมาจากสถิติผู้เข้าชมอุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง และอุทยานประวัติศาสตร์ปราสาทหินพิมาย ซึ่งเป็นแหล่งโบราณสถานทางศิลปสมัยลพบุรีที่ได้รับคามนิยมท่องเที่ยวสูงสุด รวมทั้งมีการเพิ่มของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในอัตราที่สูงเพียงพอ

โดยในการเปรียบเทียบนี้จะใช้จำนวนและอัตราของนักท่องเที่ยวที่มากที่สุด ในฤดูท่องเที่ยวจากแหล่งโบราณสถานทั้งสองมารวมกันเป็นจำนวนผู้เข้าใช้โครงการก่อนจะไปสู่แหล่งโบราณสถานหลักทั้งสองแหล่ง ซึ่งสามารถแจกแจงได้ดังนี้

สถิติจำนวนและประเภทของผู้เข้าใช้โครงการสูงสุด (ต่อชั่วโมง) ในแต่ละปี (คิดเทียบจากสถิติผู้เข้าชม อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย และเขาพนมรุ้ง)

จำนวนผู้ใช้ประเภท	ปี 2535	ปี 2536	ปี 2537	ปี 2538
นักท่องเที่ยว	460	497	510	519 (88.4%)
ภิกษุ-นักศึกษา	45	50	60	62(7.3%)
แขกราชการ	15	12	18	20(4.3%)
รวม	520	559	588	600(100%)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

สภาพแวดล้อมทางกายของโครงการ

3.1 การศึกษาที่ตั้งของโครงการ

โครงการศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี เป็นโครงการการระดับประเทศซึ่งครอบคลุมการบริการทั่วประเทศ ดังนั้นในการพิจารณาสถานที่ตั้งโครงการซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการ ซึ่งพิจารณาหาที่ตั้งโครงการ เพื่อหาที่ตั้งโครงการให้เหมาะสมที่สุด

1. การพิจารณาระดับจังหวัด
2. การพิจารณาระดับอำเภอ
3. การพิจารณาที่ตั้งอันเหมาะสม

ในการพิจารณาที่ตั้งโครงการ เพื่อให้เหมาะสมกับโครงการ จะพิจารณาในเรื่องความสัมพันธ์ต่อประวัติศาสตร์สมัยลพบุรีเป็นเบื้องต้น

ในการตั้งโครงการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ศิลปะสมัยลพบุรี ให้อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพราะในภูมิภาคนี้โดยเฉพาะทางตอนล่างของภาค เป็นแหล่งที่มีโบราณสถานสมัยลพบุรีอย่างมากมาย และสามารถขุดพบวัตถุโบราณได้ในพื้นที่โดยทั่วไป ซึ่งถ้าตรวจสอบทางประวัติศาสตร์จะพบว่า ขอมเคยมีความเจริญรุ่งเรืองเข้ามาถึงประเทศไทยในหลายๆส่วนของประเทศ แต่ในบริเวณนี้คาดว่าจะมีความรุ่งเรืองมาก ดังนั้นในการทำโครงการนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการเบื้องต้น จึงเป็นสาเหตุให้ตั้งโครงการที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทางตอนใต้

แนวความคิดในการหาหลักเกณฑ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของที่ตั้งโครงการในระดับจังหวัด สามารถสรุปหลักเกณฑ์ได้ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์สมัยลพบุรี
2. ลักษณะภูมิประเทศ ควรอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม
3. การคมนาคม (การเข้าถึง) เป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยว
4. สิ่งดึงดูดและเชื้อเชิญเข้าสู่จังหวัด
5. ความเป็นศูนย์กลาง
6. ความหนาแน่นของประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.1 การพิจารณาสภาพทั่วไปในระดับจังหวัด

จังหวัดนครราชสีมา

นครราชสีมา เป็นเมืองหน้าด่านสู่ภาคอีสาน เป็นเมืองใหญ่และสำคัญยิ่งในสมัยโบราณ มีฐานะเป็นเมือง “เจ้าพระยามหานคร” มีอำนาจปกครองหัวเมืองน้อยใหญ่ในอีสานหลายแห่ง นครราชสีมาตั้งอยู่บนที่ราบสูง มีโบราณสถานสมัยขอมอันใหญ่โต

ลักษณะภูมิประเทศตั้งอยู่บนที่ราบสูง สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 200-300 เมตร อากาศร้อนและแห้งแล้ง มีพื้นที่ประมาณ 12,242,125 ไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯโดยทางรถยนต์ 259 กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงหมายเลข 2 (มิตรภาพ) ผ่านสระบุรีเรื่อยมา หรือ การเดินทางตามทางหลวงหมายเลข 304 จากกรุงเทพฯ ผ่านมีนบุรี ฉะเชิงเทรา กบินทร์บุรี ปักธงชัย เข้าสู่ นครราชสีมา รวมเป็นระยะทาง 273 กิโลเมตร การเดินทางโดยรถไฟ 246 กิโลเมตร จากกรุงเทพฯ และสามารถสู่นครราชสีมาได้โดยทางเครื่องบินของบริษัทเดินอากาศไทย จำกัด

จังหวัดนครราชสีมา นี้ เป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายหลายประเภท เช่น วัดวาอาราม, โบราณสถาน, อุทยานแห่งชาติ, หมู่บ้านหัตถกรรมต่างๆรวมทั้งสิ้น 37 แห่ง จังหวัดนครราชสีมา มีปราสาทหินหลายแห่ง แต่ที่ปราสาทหินพิมายเป็นปราสาทหินที่ใหญ่ที่สุด

3.1.2 การพิจารณาสภาพทั่วไปในระดับอำเภอ

อำเภอเมือง ถือเป็นศูนย์กลางของจังหวัด แบ่งเขตการปกครองเป็น 15 ตำบล ตั้งอยู่บนที่ราบสูงเป็นอำเภอที่มีสถานที่ท่องเที่ยวและโรงแรมต่างๆมาก มีการคมนาคมสะดวกทั้งจากสถานีรถไฟประจำทาง, สถานีรถไฟและสนามบินประจำจังหวัดภายในอำเภอ มีการเข้าถึงที่สะดวกจากทางหลวงหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ)

3.1.3 การพิจารณาที่ตั้งอันเหมาะสม

บริเวณพื้นที่ว่างของกรมศิลปากร ซึ่งอยู่ใกล้กับวิทยาลัยนาฏศิลป์ประจำจังหวัด เป็นพื้นที่ซึ่งทางสำนักผังเมืองได้มีโครงการพัฒนาขึ้นเป็นพื้นที่วัฒนธรรมประจำภูมิภาค (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) โดยมีวิทยาลัยนาฏศิลป์เป็นศูนย์กลางและจัดทำถนนโครงข่ายเข้าสู่พื้นที่ทางทิศใต้ นอกเหนือจากทางหลวงหมายเลข 2 ทางทิศเหนือ

สรุปที่ตั้งอันเหมาะสมของโครงการศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี

ศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ว่างตรงข้ามวิทยาลัยนาฏศิลป์
ประจำจังหวัด บนทางหลวงหมายเลข 2 ตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งพื้นที่
ดังกล่าวได้มีโครงการที่จะพัฒนาขึ้นเป็นแหล่งวัฒนธรรม ประจำภูมิภาคในอนาคต

การเดินทางเข้าสู่โครงการ สามารถเดินทางได้ทั้งทางรถยนต์ส่วนตัว รถประจำทางรถไฟ
หรือเครื่องบิน โดยมีจุดพักที่ตัวเมือง นครราชสีมา แล้วตรงเข้าสู่โครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การศึกษาลักษณะอาคารภายในโครงการ

เนื่องจากโครงการศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี เป็นโครงการเสนอแนะขึ้นภายใต้การดูแลของกองโบราณคดี กรมศิลปากร จึงจำเป็นต้องเสนอแนะอาคารที่จะใช้ในโครงการ ซึ่งในการเลือกเสนอแนะอาคารนี้ได้ศึกษาลักษณะขออาคารใกล้เคียง คือ

3.2.1 อาคารโครงการเปรียบเทียบ

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว อุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง เป็นโครงการที่อยู่ในความดูแลของ หน่วยศิลปากร ตั้งอยู่ในบริเวณเส้นทางขึ้นสู่อุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง มีหน้าที่ให้บริการนักท่องเที่ยว ในส่วนของข้อมูลท่องเที่ยวและนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับอุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง

ลักษณะสถาปัตยกรรม

-อาคารโครงการศูนย์บริการนักท่องเที่ยว อุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง เป็นอาคารที่สร้างขึ้นใหม่มีการจัดวางตัวอาคารตามแบบของสถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี โดยให้ความสำคัญกับแนวแกนหลักอาคารประธาน มีการใช้ SPACE แบบสถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี ทั้งภายนอกและภายในอาคาร

-รูปแบบของอาคารเป็นงานสมัยใหม่ (MODERN) ซึ่งในส่วนรายละเอียดการประดับตกแต่ง (DETAIL) ได้ใช้ศิลปวัตถุที่แสดงคุณค่าของศิลปสมัยลพบุรีมาใช้ เช่น บริเวณหัวเสา, หน้าบัน, ทับหลัง เป็นต้น

จากข้อมูลเปรียบเทียบของอาคารโครงการดังกล่าว สามารถนำไปเป็นแนวทางในการเสนอแนะอาคารที่ใช้ในโครงการคือ อาคารนิทรรศการ เกษตรและอุตสาหกรรม ของ มหาวิทยาลัยสุรนารี โดยมีความเหมาะสมคือ

1. ทางการออกแบบเป็นลักษณะไทยสมัยใหม่ มีการวางตัวแนวแกนอาคารชัดเจน สามารถปรับให้สอดคล้องกับลักษณะของสถาปัตยกรรมสมัยลพบุรีได้
2. เป็นอาคารจัดนิทรรศการโดยตรง มีพื้นที่กว้างขวาง สามารถรองรับความต้องการของโครงการศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรีได้
3. เป็นอาคารที่เดิมอยู่ภายในจังหวัดนครราชสีมา ได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับสภาพรูปประเทศและภูมิอากาศของจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นจังหวัดที่ตั้งเดียวกับโครงการศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ตัวอาคารซึ่งเป็นรูปทรงแสมัยใหม่ มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมรอบข้าง
ของโครงการ (อาคารวิทยาลัยนาฏศิลป์ประจำจังหวัด)

3.2.2 สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของอาคาร

ลักษณะอาคารของโครงการเป็นอาคารจัดแสดงนิทรรศการขนาดใหญ่ จัดวางตัวในผัง
(LANDSCAPE) ของพื้นที่โครงการ ในแนวทิศตะวันออก-ตะวันตก โดยหันด้านหน้าอาคารไปทาง
ทิศเหนือ เปิดช่องแสงรับแสงธรรมชาติมาใช้ในโครงการและหันด้านหลังของอาคารซึ่งเป็นส่วน
บริการ ห้องครัว ห้องน้ำ ไปทางทิศใต้รับแสงแดดตลอดวัน

CHARACTOR ของอาคารเป็นอาคารแนวยาวรูปกากบาท มีแนวแกนชัดเจน ซึ่งเป็น
ลักษณะของอาคารประธานของโครงการ

สภาพแวดล้อมภายในอาคาร

SPACE ภายในอาคารเป็นโครงสร้าง เสาและคาน ส่วนหลังคาเป็นโครงเหล็กดัด
(TRASS) ทำให้เกิดพื้นที่ว่าง (OPEN SPACE) เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดแสดงทั้งนิทรรศการถาวร
และนิทรรศการชั่วคราว เปิดช่องแสงด้านหน้าอาคาร ซึ่งหันหน้าไปทางทิศเหนือ เพื่อใช้ประโยชน์
จากแสงธรรมชาติเต็มที่ และด้านหลังของอาคารเป็นพื้นที่ส่วนชั้นลอยของห้องเครื่อง, ห้องครัว
และห้องน้ำ เป็นส่วนที่รับแสงแดดตลอดวัน

ระบบแสงสว่างภายในอาคาร ตัวอาคารเดิมใช้ระบบแสงสว่างแบบ GAS-DISCHARGE
LAMP ซึ่งเป็นดวงไฟกำลังสูง ส่งสว่างกระจายทั่วทั้งอาคาร โดยใช้ร่วมกับแสงธรรมชาติซึ่งเปิด
จากทิศเหนือ

ระบบปรับอากาศภายในอาคาร ใช้ระบบปรับอากาศแบบ CENTRAL-AIR จ่ายลมจา
กานบนฝ้าเพดานทั่วอาคาร โดยมีห้องเครื่อง (AHU) อยู่บริเวณเหนือหลังคา เป็นระบบตลอดแนว
อาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4 การศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

ศูนย์ศึกษาศิลปสรมยลพบุรี เป็นโครงการที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับการขยายตัวทางการท่องเที่ยวทางด้านโบราณคดีในประเทศไทย โดยมีจุดมุ่งหมายในการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ นักท่องเที่ยว นักศึกษา บุคคลทั่วไป ในเรื่องศิลปสรมยลพบุรี เพื่อที่จะเป็นพื้นฐานที่ถูกต้องและชัดเจนในการศึกษา ท่องเที่ยวทางโบราณคดี ศิลปสรมยลพบุรี

จากการศึกษาโครงการ อัตรากำลังและสายงานบริหารดังกล่าวมาแล้ว สามารถเกิดเป็นลักษณะของโครงการที่มีกลุ่มผู้ใช้โครงการ เข้าให้และรับบริการภายในโครงการหลากหลายประเภท และก่อให้เกิดความต้องการองค์ประกอบของโครงการเพื่อตอบสนองของพฤติกรรม (NEED OF PROGRAM) มีรายละเอียดดังนี้

ประเภทของผู้เข้าใช้โครงการ

ผู้เข้าใช้โครงการ คือ กลุ่มบุคคลที่มีพฤติกรรมเกี่ยวเนื่องกับโครงการ ก่อให้เกิดความต้องการพื้นที่ภายในโครงการเพื่อที่จะตอบสนองพฤติกรรมนั้นๆ โดยสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆคือ

- 1.) ผู้ให้บริการ
- 2.) ผู้รับบริการ

1.) ผู้ให้บริการภายในโครงการ

คือ เจ้าหน้าที่ส่วนต่างๆทั้งที่อยู่ในองค์กรบริหารภายในโครงการและเจ้าหน้าที่พิเศษจากภายนอกโครงการ

1.1) เจ้าหน้าที่ประจำภายในโครงการ

โครงการศูนย์ศึกษาศิลปสรมยลพบุรี เป็นโครงการอยู่ในการดูแลของกองโบราณคดี กรมศิลปากร ซึ่งเป็นหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ มีการทำงานในรูปแบบของราชการ แต่ในการดำเนินงานจะประสานงานกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจด้วย เพื่อประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไป

ในการทำงานของเจ้าหน้าที่ของโครงการจะมีการทำงานตามระเบียบของทางราชการคือ มีช่วงเวลาทำงานตั้งแต่ 9.00-16.00 น. ทุกวันเว้นวันจันทร์และอังคาร(ตามระเบียบการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ โดยมีรายละเอียดการทำงานดังนี้

ก่อน 9.00 น.	มาถึงโครงการและลงเวลาทำงาน
9.00 - 12.00 น.	:เข้าปฏิบัติงานตามหน้าที่
12.00- 13.00 น.	:พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00- 16.00 น.	:เข้าปฏิบัติงานต่อ
หลัง 16.00 น.	:ลงเวลาทำงานและเลิกงาน

พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ประจำภายในโครงการ

-ส่วนสำนักงาน ประกอบด้วย
คณะกรรมการบริหาร ,ผู้อำนวยการศูนย์ฯ
เจ้าหน้าที่ธุรการ,การเงิน,บัญชี,สถิติ
เจ้าหน้าที่นิทรรศการชั่วคราว
นักวิชาการของศูนย์ฯ

-ส่วนคลังและพัสดุ ประกอบด้วย
เจ้าหน้าที่คลัง,ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่คลัง
นักวิชาการซ่อมสงวน,ผู้ช่วยซ่อมสงวน

เข้าทำงาน
ลงเวลางาน

ลงเวลางาน
เลิกงาน

-ส่วนบริการสถานที่ ประกอบด้วย
เจ้าหน้าที่อาคารสถานที่,ยาม,
เจ้าหน้าที่รักษาการณ์,ช่างเทคนิค

-ส่วนบริการสาธารณะ ประกอบด้วย
เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์,ขายตั๋ว,รับฝากของ,
ขายของที่ระลึก,บริการนักท่องเที่ยว,โสตฯ,
บรรณารักษ์,เจ้าหน้าที่ห้องสมุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ
เจ้าหน้าที่ประจำภายในโครงการ

หัวข้อ	พฤติกรรมผู้ใช้	ปัญหาที่เกิดขึ้น	แนวทางตอบสนองของพฤติกรรม
การเข้าถึงโครงการ	-เจ้าหน้าที่ภายในโครงการส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลในท้องถิ่นที่มีที่อยู่อาศัยใกล้เคียงกับโครงการ ซึ่งทำให้มีความสะดวกในการมาทำงานที่โครงการเป็นประจำทุกวัน -เจ้าหน้าที่มาทำงานประจำจะมีทั้งมาโดยรถส่วนตัว และรถประจำทาง	-การเข้าถึงโครงการของเจ้าหน้าที่ในวงวนที่ต้องเดินทางโดยรถประจำทางไม่สะดวกจะใช้ทางเข้าร่วมกับส่วนสาธารณสุขเพราะจะเกิดความทับซ้อนของส่วนสำนักงานที่ต้องการความเป็นการรวมราชการกับส่วนพัสดุสาธารณสุขและ	-ในการจัดการส่งสำนักงาน ควรจะมีทางเข้า-ออกเฉพาะสำหรับเจ้าหน้าที่เพื่อความสะดวกในการดำเนินงาน -ส่วนสำนักงานควรจะมีใกล้ทางเข้าออกหลักเพื่อเจ้าหน้าที่สามารถเข้าสู่ส่วนสำนักงานได้ง่าย
ลักษณะทั่วไป	-ในสายการทำงานภายในโครงการจะแบ่งแยกส่วนบริการสาธารณสุขกับส่วนสำนักงานชัดเจน แต่จะมีการประสานงานกันอยู่ตลอดเวลา -ส่วนบริการสาธารณสุขจะทำงานภายใต้การควบคุมของส่วนสำนักงานฝ่ายต่างๆ -ฝ่ายสถานที่เจ้าหน้าที่ดูแลสุขภาพเรียบร้อย ทั้งโครงการตลอดจนทำการของโครงการ -เจ้าหน้าที่ประจำในส่วนบริการสาธารณสุขจะต้องไปส่งเจ้าหน้าที่ส่วนสำนักงานทั้งหมดก่อนและหลังการทำงาน	-การแยกกันทำงานของหน่วยงานต่างๆภายในโครงการทำให้การติดต่อประสานงานภายในโครงการไม่สะดวกเท่าที่ควร -ในการตรวจสอบการทำงานจะทำได้ลำบากที่ส่วนสำนักงานจะทำได้ลำบาก	-ในการแยกส่วนทำงานของทั้งสองส่วนต้องมีการติดต่อกันได้โดยทางเดินของเจ้าหน้าที่สามารถเข้าไปตรวจสอบหรือติดต่อกางานได้ง่าย มีระบบการติดต่อภายในโครงการที่สะดวก เช่น โทรศัพท์ภายใน FAX และ COM ภายใน -ตรวจกำหนดทางเดินหลักในการเข้าทำงานของเจ้าหน้าที่ที่แน่นอนเพื่อไม่ให้เกิดทางสัญจรที่สับสน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับครูใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2) เจ้าหน้าที่พิเศษภายในโครงการ

ในส่วนของบริการของโครงการจะมีการแบ่งแยกเป็นสองส่วนคือ ส่วนบริการของโครงการที่ปฏิบัติหน้าที่โดยเจ้าหน้าที่ประจำของโครงการ และส่วนบริการที่เปิดให้เอกชนรายย่อยเข้ามาเช่าพื้นที่ ประกอบกิจการโดยศูนย์จะมีรายได้จากการจ่ายค่าเช่าจากผู้เช่ารายย่อยเหล่านี้ โดยส่วนพื้นที่บริการที่เปิดให้เอกชนได้เช่าประกอบกิจการคือ ส่วนขายของที่ระลึกและส่วนร้านอาหาร

- **ส่วนขายของที่ระลึก** เป็นส่วนซึ่งรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้าสู่โครงการ และต้องการซื้อสินค้าพื้นเมืองเป็นที่ระลึก ดังนั้นเพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพสินค้า ทางโครงการจึงได้เลือก ศูนย์ศิลปาชีพ ประจำจังหวัด เอกชนรายย่อยในการเช่าพื้นที่ขาย โดยทางศูนย์ศิลปาชีพ จะต้องจัดพนักงานขายที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับสินค้านั้นๆมาประจำอยู่ที่ส่วนขายของที่ระลึกของโครงการ เพื่อเป็นการให้ความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสินค้านั้นๆแก่นักท่องเที่ยว

- **ส่วนร้านอาหาร** เป็นส่วนให้บริการแก่ทั้งผู้เข้าใช้โครงการและเจ้าหน้าที่ภายในโครงการ โดยมีลักษณะเป็นศูนย์อาหารที่มีร้านอาหารเข้ามาเช่าใช้พื้นที่ประกอบกิจการ โดยทางโครงการจะจัดเก็บค่าเช่าและค่าดูแลสถานที่จากผู้เช่าเหล่านั้น

เจ้าของกิจการร้านอาหารจะมีหน้าที่ดูแลในส่วนของพื้นที่เช่าประกอบอาหารเท่านั้น พื้นที่นอกเหนือจากนั้นทางเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการสถานที่จะทำหน้าที่ดูแล รักษาความสะอาด รวมถึงการซักล้างด้วย และในการกำหนดราคาค่าบริการต่างๆ จะเป็นการตกลงร่วมกันระหว่างผู้เช่ากับทางโครงการในสัญญาเช่าเท่านั้น

ในลักษณะการเข้าปฏิบัติงาน ผู้เช่าทั้งสองส่วนจะต้องมีพนักงานมาปฏิบัติงานประจำในส่วนเช่าตามเวลาเปิดทำการของโครงการ เพื่อการบริการที่มีประสิทธิภาพ โดยจะมีเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

เจ้าหน้าที่พิเศษภายในโครงการ

หัวข้อ	พฤติกรรมผู้ใช้	ปัญหาที่เกิดขึ้น	แนวทางตอบสนองพฤติกรรม
การเข้าถึงโครงการ	-เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่จะเป็นคนในท้องถิ่นที่อยู่ใกล้เคียงกับโครงการและนิยมเดินทางโดยรถประจำทาง	-เนื่องจากเป็นเจ้าหน้าที่ในส่วนตัวขายร้านอาหารและขายของที่ระลึกก็จึงมักต้องมีส่วนบางส่วนเข้ามาในโครงการด้วย	-ทางเข้าหลักควรแยกออกจากส่วนสาธารณะและไม่จำเป็นต้องผ่านส่วนสำนักงานในเวลางาน
ลักษณะทั่วไป	-ในการทำงานจะอยู่แต่ในส่วนบริการสาธารณะและมีการติดต่อประสานงานกับส่วนสำนักงานน้อยแต่ส่วนใหญ่จะติดต่อกับฝ่ายบริการสถานที่เป็นหลัก -มีลักษณะการให้บริการตลอดทั้งเวลาเปิดทำการของโครงการโดยจะไม่หยุดพักตามเวลาราชการ -มีการติดต่อขนส่งพัสดุอยู่เป็นประจำในเวลาเปิดทำการและปิดทำการของโครงการ -ฝ่ายสำนักงานจะมีการส่งเจ้าหน้าที่มาตรวจตอบและประเมินผลการทำงานของเจ้าหน้าที่พิเศษ(ผู้เช่า)นี้เป็นระยะ	-ในการประสานงานกับฝ่ายบริการสถานที่ซึ่งแยกฝ่ายกันทำงานจะทำให้ไม่สะดวกในการบริการผู้ใช้บริการในโครงการ -ในการหยุดพักของเจ้าหน้าที่จะทำให้นักบริการผู้ใช้โครงการด้วยลงไป เพราะเจ้าหน้าที่จะลัดน้อยลง -จะมีความวุ่นวายของการขนส่งพัสดุที่มีทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก -การตรวจตอบของเจ้าหน้าที่อาจจะระบบงานระบบการบริการได้	-ควรจะมีการประสานงานของหัวหน้าฝ่ายบริการสถานที่กับผู้เช่าเอกชนเพื่อการบริการที่มีประสิทธิภาพ -จะต้องมีเจ้าหน้าที่เข้าผลัดเปลี่ยนการบริการให้ครบตามตำแหน่งอยู่เต็มอโดยอาจเป็นผลัดเข้ามาก็ได้ -ตำแหน่งของส่วนบริการเหล่านี้ต้องตั้งอยู่ในการขนส่งพัสดุและพัสดุขนาดใหญ่ต้องขนส่งนอกเขตท่าทาง -ในการตรวจตอบการทำงานเจ้าหน้าที่จะใช้การประเมินผลจากการสำรวจบัญชี รายการต่างๆ และแบบสอบถามของผู้ใช้โครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับครูโรงเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.) ผู้รับบริการภายในโครงการ

คือ ผู้ที่เข้ามาภายในโครงการเพื่อใช้บริการของโครงการในการค้นคว้าหาความรู้ทางการศึกษา ท่องเที่ยว เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศิลปสมัยลพบุรี ซึ่งสามารถแบ่งตามประเภทของผู้เข้าใช้โครงการได้ คือ

2.1) ประชาชนและบุคคลทั่วไป

2.2) นักท่องเที่ยว

2.3) ผู้มาศึกษาค้นคว้า

2.4) ผู้สนใจกิจกรรมพิเศษ

2.5) ผู้มาติดต่อราชการ

2.6) พิธีและวัตถุแสดง

2.1) ประชาชนและบุคคลทั่วไป

เป็นกลุ่มบุคคลที่เข้ามาใช้บริการของโครงการเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และความเพลิดเพลิน โดยมีได้มุ่งการบริการอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นพิเศษ ซึ่งในการเข้าใช้โครงการมักจะเป็นการเข้าใช้เป็นกลุ่มของครอบครัวเป็นหลัก ซึ่งจะมีการเข้าใช้มากในวันหยุดสุดสัปดาห์และวันหยุดทางราชการต่างๆ โดยไม่มีอิทธิพลของฤดูท่องเที่ยวเข้ามาเกี่ยวข้อง กลุ่มผู้ใช้บริการกลุ่มนี้มักจะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในละแวกใกล้เคียงกับโครงการ เช่น อยู่ในจังหวัดหรือท้องถิ่นใกล้เคียง ดังนั้นจึงมีการเข้าใช้โครงการอยู่เป็นประจำ หลายครั้งต่อปี

เมื่อเป็นกลุ่มมีที่เข้าใช้โครงการบ่อยๆ ดังนั้นทางโครงการจึงจำเป็นต้องมีสิ่งแปลกใหม่ หรือความเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับกลุ่มผู้ใช้เหล่านี้ ไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อโครงการ อันจะเป็นผลเสียต่อความนิยมของการท่องเที่ยวทางโบราณคดี ศิลปสมัยลพบุรี ในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ
ประชาชนและบุคคลทั่วไป**

หัวข้อ	พฤติกรรมผู้ใช้	ปัญหาที่เกิดขึ้น	แนวทางตอบสนองพฤติกรรม
การเข้าถึงโครงการ	- เป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่นใกล้เคียงกับโครงการ และเดินทางมาสู่โครงการเป็นครอบครัวโดยรถส่วนตัวและมีบ้างที่เดินทางมาโดยรถประจำทาง	- การมาถึงโครงการโดยรถประจำทางจะต้องเดินเข้าสู่โครงการเป็นระยะทางไกล - ในวันหยุดพักผ่อนจะมีจำนวนผู้ใช้เข้ามาภายในโครงการจำนวนมาก	- ในส่วนทางเดินเข้าสู่โครงการควรจะเป็นส่วนซึ่งสามารถใช้พักผ่อนหย่อนใจและเพลิดเพลินในการเข้าสู่โครงการ - ต้องมีพื้นที่รองรับการใช้รถส่วนตัวที่จะมีจำนวนมากในวันหยุด
ลักษณะทั่วไป	- เข้ามาใช้บริการเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจกับครอบครัวในวันหยุดและมีผู้ช่วยเหลือวัยในแต่ละกลุ่ม ทั้งผู้ใหญ่ เด็ก คนชรา - มีความต้องการที่จะทำกิจกรรมภายในโครงการร่วมกันพร้อมกันทั้งกลุ่ม - มีความสนใจในเรื่องศิลปะ ดนตรี กีฬา และกิจกรรมที่สร้างสรรค์ - มีความสนใจในกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพและออกกำลังกาย - มีความสนใจในกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเอง	- เมื่อกลุ่มครอบครัวเข้ามาใช้โครงการจะทำให้มีความต้องการและต้องการพื้นที่ที่อิสระในการทำกิจกรรม - เรื่องราวของศิลปะ ดนตรี กีฬา และกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพและออกกำลังกายควรได้รับความสนใจพอสมควร - การเข้าใช้บ่อยครั้งจะทำให้มีความเป็นเพื่อนำข้อมูลเก่าที่ได้ทราบมาแล้ว	- ควรจะมีพื้นที่ประกอบกิจกรรมภายในครอบครัว เช่น สวนสาธารณะและตั้งสามารถรองรับผู้ใช้บริการได้ทุกวัย - ในส่วนบริการต่างๆต้องสามารถรองรับการเข้าใช้บริการพร้อมกันหลายกลุ่ม - ในการนำเสนอในส่วนจัดแสดงต้องสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เข้าชมได้และเนื้อหาต้องกระชับเข้าใจง่าย - ข้อมูลที่มีอยู่ในส่วนต่างๆต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยอยู่เสมอโดยอาจอยู่ในส่วนนิทรรศการชั่วคราว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2) นักท่องเที่ยว

เป็นกลุ่มผู้เข้าใช้โครงการที่มีจำนวนมากที่สุดโดยมีวัตถุประสงค์ในการที่จะทราบข้อมูลในเบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปสมัยลพบุรีเพื่อที่จะเป็นประโยชน์ในการไปชมโบราณสถานในแหล่งท่องเที่ยวจริงต่อไป

โดยในกลุ่มผู้เข้าใช้ที่เป็นนักท่องเที่ยวนี้สามารถแบ่งแยกได้อีกเป็น 2 ประเภทคือ

2.2.1) นักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่ม (GROUP TOURIST)

2.2.2) นักท่องเที่ยวที่มาอิสระ (PACKAGE TOURIST)

2.2.1) นักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่ม (GROUP TOURIST)

เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยว ที่ได้ติดต่อรับบริการท่องเที่ยวจากบริษัทท่องเที่ยว และบริษัทท่องเที่ยวได้จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวไว้ล่วงหน้าแล้ว ซึ่งกิจกรรมและโปรแกรมต่างๆ มีตารางเวลาและสถานท่องเที่ยวที่แน่นอนล่วงหน้าแล้ว ในการท่องเที่ยวของกลุ่มทัวร์นี้ โดยมากจะเป็นการเดินทางทางรถบัสขนาดใหญ่ มีจำนวน นักท่องเที่ยวประมาณ 30 - 40 คนต่อหนึ่งคัน และในหนึ่งกลุ่มทัวร์มักจะมีเพียง 1-2 คันรถเท่านั้น

ในหนึ่งกลุ่มทัวร์ จะมีไกด์ 1-2 คนและมีหัวหน้ากลุ่มทัวร์ (LEADER)คอยทำหน้าที่ควบคุมลูกทัวร์นักท่องเที่ยวทั้งหมดให้ได้ตามโปรแกรมทัวร์ที่ได้ตั้งไว้ในกรเข้ามามีโครงการของกลุ่มทัวร์นี้ จะเป็นการเข้ามาใช้ บริการของ ส่วนบริการสาธารณะ ห่อน้ำ โทรศัพท์ จุดพักการเดินทาง ร้านอาหาร รวมทั้งการเข้าชมนิทรรศการถาวร ก่อนไปท่องเที่ยวโบราณสถาน โดยเมื่อเข้ามาสู่โครงการแล้ว LEADER จะเรียกวมกลุ่มลูกทัวร์ เพื่อแนะนำโครงการและนัดเวลาขึ้นรถ แล้วจึงปล่อยนักท่องเที่ยวแยกย้ายกันออกไปใช้บริการของโครงการ เป็นกลุ่มย่อยๆตามสะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ
นักท่องเที่ยวยุคใหม่เป็นกลุ่ม

หัวข้อ	พฤติกรรมผู้ใช้	ปัญหาที่เกิดขึ้น	แนวทางตอบสนองพฤติกรรม
การเข้าถึงโครงการ	-เดินทางมาถึงโครงการโดยรถทัวร์ขนาดใหญ่ โดยจะแวะเข้ามาจากทางหลวงหมายเลข 2 -ตรงเข้าสู่สวนบริการอาหารและเครื่องดื่ม -บริการอาหารโดยไม่แฉะที่ส่วนอื่นมาก่อน	-ในการเข้าถึงของกลุ่มทัวร์ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่จะทำให้ทางเดินอาหารระยะสำหรับคนทั่วไปไม่อาจรองรับได้สะดวกเพียงพอ และอาจรบกวนผู้ใช้โครงการอื่นๆ -ด้วยเวลาที่จำกัดทำให้ผู้เข้าชมไม่ขอใช้บริการของศูนย์ได้เต็มที่และอาจไม่มีเวลาพอสำหรับทุกส่วนในโครงการ	-ควรจะมีที่รวมกลุ่มในบริเวณพื้นที่จอดรถภายนอกโครงการเพื่อป้องกันการรบกวนผู้เข้าใช้กลุ่มอื่นและส่วนนั้นต้องสามารถเข้าถึงถึงส่วนบริการอาหารและเครื่องดื่มได้สะดวก
ลักษณะทั่วไป	-เป็นการเข้าใช้โครงการด้วยเวลาที่จำกัดประมาณ 1-2 ชั่วโมงเท่านั้น -เมื่อเข้าสู่โครงการจะมีกิจกรรมกลุ่มและนำโครงการและนำชมรายละเอียดจากโครงการ -มักจะมาถึงโครงการในเวลากลางวันเพื่อเป็นจุดพักการเดินทางและรับประทานอาหาร -ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เข้ามาเป็นครั้งแรกและมีนักท่องเที่ยวต่างประเทศ -นักท่องเที่ยวมักต้องการหาซื้อของที่ระลึกในการเดินทาง	-กลุ่มทัวร์ต้องการพื้นที่รวมกลุ่มใหญ่ในการนัดหมายโดยไม่รบกวนผู้ใช้อื่นๆ -ชาวต่างประเทศจะมีความลำบากในการทำความเข้าใจในเรื่องรางทางศิลปสมัยศตวรรษที่ 20 ของที่ระลึกที่ขายโดยชาวบ้านอาจเป็นโบราณวัตถุที่ขาดหายไปบ้าง -ชนิดจะไม่เหมาะสมสำหรับบริการพหุภาษา	-ในการบริการของกลุ่มทัวร์ควรเป็นการบริการที่กระชับเช่นการแจกเอกสารเพื่ออ่านภายหลังใช้โครงการ -ควรแบ่งแยกส่วนพื้นที่นัดหมายของกลุ่มทัวร์แยกจากส่วนบริการอาหารและเครื่องดื่ม -ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอรองรับกลุ่มทัวร์หลายกลุ่มพร้อมกันได้ -ในการนำเสนอในส่วนนิทรรศการต้องเข้าใจง่ายและเตรียมสำหรับชาวต่างประเทศด้วย -ในการขายของที่ระลึกก็ควรมีมาตรการกำหนดคุณภาพและชนิดของสินค้า และสินค้าต้องพหุภาษาสำหรับนักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารส่วนหนึ่งที่ให้บริการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2) นักท่องเที่ยวที่มาอิสระ (PACKAGE TOURIST)

เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่มเล็กๆเพียง 2-3 คน และไม่มีโปรแกรมการท่องเที่ยวที่แน่นอน โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวนี้ มักจะเป็นผู้มีการศึกษาดี มีความสามารถทางภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษากลางได้เป็นอย่างดี แต่มีทุนใช้จ่ายในการท่องเที่ยวจำกัด จากสถิติที่พบ ส่วนใหญ่มักจะเป็นนักศึกษาชาวต่างประเทศที่เพิ่งสำเร็จการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะเดินทางท่องเที่ยวอย่างไม่กลัวลำบาก

ในการเดินทางกลุ่มเล็กๆ 2-3 คนมักมีสัมภาระติดตัวเพียง กระเป๋าสะพายหลังขนาดใหญ่ หรือกลุ่มสะพายเป้ท่องเที่ยว มีการเดินทางโดยทางรถไฟและรถประจำทางเป็นหลัก และมีระยะเวลาในการท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวเป็นเวลานาน เพื่อลดภาระการใช้จ่ายในการเดินทางไกลๆ

ในการเข้าใช้บริการในโครงการของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีความต้องการบริการของโครงการในด้านของ การบริการข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว สถานที่พักแรม รายละเอียดของการเดินทาง การศึกษาเบื้องต้นเรื่องศิลป วัฒนธรรม เพื่อเป็นประโยชน์ในการเที่ยวชมโบราณสถาน ที่พักการเดินทาง รับประทานอาหาร ซึ่งมากมักเป็นการเข้าใช้โครงการเป็นครั้งแรก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมผู้เข้าใช้โครงการ
นักท่องเที่ยงที่มาอาศัย

หัวข้อ	พฤติกรรมผู้ใช้	ปัญหาที่เกิดขึ้น	แนวทางตอบสนองพฤติกรรม
การเข้าถึงโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> กลุ่มนักท่องเที่ยวหลายไปจะเดินทางโดยรถไฟหรือรถโดยสารประจำทางซึ่งประหยัดและจะแวะเข้าสู่โครงการจากทางหลวงหมายเลข 2 แล้วเดินเข้าสู่โครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> นักท่องเที่ยวที่มาเป็นครั้งแรกอาจไม่ทราบหรือไม่สนใจที่จะเข้ามาใช้บริการในโครงการ ซึ่งอยู่ในทางหลวงหมายเลข 2 	<ul style="list-style-type: none"> ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการโดยหน่วยงานของการท่องเที่ยว และในส่วนของโครงการควรจะมีจุดสนใจดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ผ่านหน้าโครงการให้เข้าใช้โครงการ
ลักษณะทั่วไป	<ul style="list-style-type: none"> เป้าหมายหลักของนักท่องเที่ยวคือต้องการทราบข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการเดินทางพักผ่อนท่องเที่ยวและแผนท่องเที่ยวที่ประหยัด มักจะเป็นการเดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 2-3 คนโดยมีเวลาท่องเที่ยวไม่จำกัด (ขึ้นอยู่กับเงินทุน) มักจะเป็นการมาใช้โครงการและท่องเที่ยวทางศิลปะสมัยลพบุรีเป็นครั้งแรก ส่วนมากมักจะมีการศึกษาดี ตั้งแต่อุดมศึกษาขึ้นไปหรือเป็นกลุ่มนักศึกษาจากใหม่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี 	<ul style="list-style-type: none"> ข้อมูลของการท่องเที่ยวที่เป็นลักษณะของเอกสาร แผนที่ ต่างๆจะพกติดตัวแต่อาจไม่ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว ในการเดินทางสะดวกเป็นอุปสรรคในการเข้าใช้โครงการ ในการท่องเที่ยวเป็นครั้งแรกนักท่องเที่ยวต้องการข้อมูลที่เป็นพื้นฐานในการเที่ยวชมโบราณสถานต่างๆ ในการนำเสนอข้อมูลให้แก่บุคคลหลากหลายชาติ จะมีกลุ่มคนบางกลุ่มที่ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากลางได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ในการให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวควรจะมีสื่อการให้ข้อมูลที่หลากหลาย เช่น เจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษา ข้อมูล COMPUTER แผ่นพับ เอกสาร INTRENET ในส่วนของโครงการควรมีการบริการจัดเก็บ และดูแลสัมภาระเพื่อความสะดวก ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวโดยส่วนนิทรรศการถาวรและนิทรรศการชั่วคราว

เอกสารนี้เป็นเอกสารส่วนใต้ลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3) ผู้มาศึกษาค้นคว้า

กลุ่มผู้เข้าใช้โครงการที่มีความต้องการจะศึกษา ค้นคว้าในเรื่องของศิลปสมัยลพบุรีอย่างละเอียด โดยมากมักจะเป็นกลุ่มนักศึกษาทางโบราณคดีและสาขาวิชาใกล้เคียง นักวิชาการทางศิลปและโบราณคดี รวมถึงพระภิกษุสงฆ์ที่ต้องการศึกษาหาความรู้ด้วย ซึ่งมีความต้องการใช้โครงการแตกต่างกันไปคือ

- กลุ่มนักศึกษาเป็นกลุ่มที่มุ่งค้นคว้าข้อมูลในลักษณะของการทำรายงาน วิทยานิพนธ์ มีความต้องการข้อมูลในลักษณะของข้อมูลดิบ เพื่อการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ดังนั้นจึงต้องมีปริมาณของข้อมูลในการค้นหาเป็นจำนวนมาก เป็นกลุ่มที่เข้ามาใช้โครงการเป็นระยะเวลาสั้นๆ เพียง 1-2 วัน และอยู่ค้นคว้าประจำในโครงการ
- กลุ่มนักวิชาการ เป็นกลุ่มที่ทำการค้นคว้าข้อมูลในลักษณะที่วิจัย มีความต้องการข้อมูลในลักษณะของข่าวสาร รายงานการขุดค้นพบ รายงานการวิจัย ซึ่งข้อมูลในลักษณะนี้จะเป็นในรูปแบบของไมโครฟิล์ม รายงาน เอกสารของกองโบราณคดี ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ละเอียดมาก เป็นกลุ่มซึ่งมีการเดินทางไปมาระหว่างโบราณสถานกับโครงการ และมีระยะเวลาทำการวิจัยเป็นเวลา 1-2 สัปดาห์จนถึง 1-2 เดือน
- กลุ่มภิกษุสงฆ์ เป็นกลุ่มซึ่งเข้ามาใช้โครงการ เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับศิลปสมัยลพบุรีซึ่งเกี่ยวข้องกับประวัติของศิลป ศาสนาของไทย เป็นการเข้ามาศึกษาที่ท่องเที่ยวโดยพระภิกษุจะเข้ามาใช้บริการเป็นกลุ่มเล็กๆ และอยู่ในโครงการเป็นระยะเวลาสั้นๆก่อนจะไปชมโบราณสถาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ
ผู้มาศึกษาค้นคว้า

หัวข้อ	พฤติกรรมผู้ใช้	ปัญหาที่เกิดขึ้น	แนวทางตอบสนองพฤติกรรม
การเข้าถึงโครงการ	- นักศึกษาจะเข้ามาในโครงการทั้งโดยทางรถประจำทางและรถส่วนตัวโดยอยู่ต้นคร้าทั้งวัน - นักวิชาการจะเดินทางโดยรถส่วนตัวไปมาระหว่างโครงการกับบริเวณสถานเป็นประจำ	- ทางเข้าและที่จอดรถจะตามากตรงเข้าสู่ต้นคร้าต้นคร้าข้อมูลโดยไม่เคื่องผ่านส่วนบริการสาธารณะอื่นๆ และระบบการเข้าใช้ส่วนต้นคร้าต้องบดออดภัยและสะดวกในการเข้า-ออกได้เป็นประจำ	- ในการเข้า-ออกจากส่วนต้นคร้าข้อมูลจะผ่านส่วนเจ้าหน้าที่ที่ที่สามารถมองเห็นและตรวจเช็คข้อมูลได้ทั้งหมดที่มีสัญญาณตรวจเช็คเอกสารที่จะนำออกไปต้องเป็นสำเนาเท่านั้น
ลักษณะทั่วไป	- นักวิชาการมีความต้องการข้อมูลในลักษณะของเอกสาร สถิติต่างๆที่เป็นข้อมูลดิบเพื่อความถูกต้องของข้อมูล - นักศึกษาและพระภิกษุต้องการข้อมูลจากหนังสือ บทความ ที่ได้รับการสังเคราะห์แล้ว - ในภาควิเคราะห์ของนักวิชาการอาจต้องการเข้าไปตรวจโบราณวัตถุ แต่แสดงจริงในส่วนนิทรรศการถาวร	- ลักษณะของข้อมูลที่อยู่ในส่วนต้นคร้าที่เป็นลำดับที่ยังไม่ผ่านการสังเคราะห์เช่น เอกสาร การพูดพบ การขึ้นทะเบียนซึ่งเป็นเอกสารของทางราชการจะมีควมยุ่งยากในการนำเสนอต่อผู้มาศึกษาค้นคว้า - ในส่วนของนิทรรศการถาวรและส่วนคลังจะค่อนข้างมีที่รองรับในการตรวจสอบและศึกษา นอกเหนือจากภาควิชาฯ โดยปกติ	- ในการนำเสนอข้อมูลในส่วนต้นคร้าจะจัดเก็บข้อมูลทั้งหมดอยู่ใน COMPUTER ซึ่งทำให้ง่ายต่อการค้นคว้าและทราบชนิดลักษณะของข้อมูลว่าต้องทำอะไรอย่างไรจึงจะได้มา - ในส่วนจัดแสดงวัตถุแสดงจะต้องเป็นโถงจัดแสดงที่มีความถูกต้องในการจัดแสดงและกว้างใหญ่เพียงพอสำหรับภาพรวมและการศึกษา - ในการกระจายข่าวสารทางวิชาการจะทำได้ในส่วนนิทรรศการชั่วคราว และมีภาพประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆไปทาง การท่องเที่ยว กรมศิลปากร และINTERNET COMPUTER

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนจัดให้บริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4) ผู้สนใจกิจกรรมพิเศษ

โครงการ ศูนย์ศึกษาศิลปสภมัยลพบุรี จะได้จัดดำเนินงานกิจกรรมพิเศษภายในโครงการ เพื่อเป็นการกระตุ้นกระแสความตื่นตัวทางด้านโบราณคดี ศิลปสภมัยลพบุรีแก่ประชาชนทั่วไป รวมทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์โครงการได้อีกทางหนึ่งด้วย

โดยลักษณะของกิจกรรมพิเศษที่โครงการได้จัดขึ้น จะเป็นการเปิดโอกาสให้แก่กลุ่มบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่นใกล้เคียงกับโครงการได้เข้ามามีส่วนร่วมกับทางโครงการเป็นประจำ และเป็นกิจกรรมที่ตอบสนองการรณรงค์การท่องเที่ยวของทางจังหวัดนครราชสีมา และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อีกด้วย ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวได้แก่

- การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ
- การจัดแสดงและรายงานผลงานการวิจัยของโครงการ
- การจัดฉายภาพยนตร์หรือมหรสพเป็นประจำ
- การจัดกิจกรรมรื่นเริงตามเทศกาลของทางจังหวัด

กลุ่มบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการสามารถแบ่งแยกได้เป็น 2 กลุ่มคือ

- 1.) กลุ่มผู้เข้าชมกิจกรรมของโครงการ
- 2.) กลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ

1.) กลุ่มผู้เข้าชมกิจกรรมของโครงการ

คือกลุ่มบุคคลทั่วไปที่เข้ามาภายในโครงการ และได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของโครงการโดยมีได้นัดหมายล่วงหน้า โดยผู้เข้าชมนั้นๆอาจทราบข่าวสารของกิจกรรมมาก่อนล่วงหน้าหรืออาจประสงค์เข้าใช้โครงการส่วนอื่นๆเป็นหลักมากกว่าการเข้าร่วมกิจกรรม

2.) กลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ

คือ กลุ่มบุคคลที่เข้าใช้โครงการด้วยจุดประสงค์หลักในการเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโครงการ และต้องมีการนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมล่วงหน้า เช่น การลงชื่อเข้าร่วมประชุมสัมมนา ฟังการรายงานผลงานวิจัย เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ
ผู้สนใจกิจกรรมพิเศษ**

หัวข้อ	พฤติกรรมผู้ใช้	ปัญหาที่เกิดขึ้น	แนวทางตอบสนองพฤติกรรม
- การเข้าถึงโครงการ	- มีทั้งเข้ามาเป็นกลุ่มโดยรถทัวร์และเข้ามาโดยรถส่วนตัว และตรงเข้าสู่ส่วนจัดกิจกรรมโดยตรง - อาจมาจากโครงการที่อยู่ใกล้เคียงกับโครงการโดยเดินเข้าสู่โครงการ	- จำนวนกลุ่มคนที่เข้าร่วมกิจกรรมพร้อมๆกัน จะรบกวนกลุ่มผู้ใช้อื่นๆที่ไม่ได้ร่วมกิจกรรม - การเดินมาจากโครงการอื่นจะเป็นระยะทางไกลกว่าจะเข้าสู่โครงการ	- ควรจะมีพื้นที่และทางเข้าของเพื่อแยกกลุ่มผู้ร่วมกิจกรรมออกจากกลุ่มผู้ใช้อื่นๆ - มีทางเข้า-ออก รongหลายทางเพื่อรองรับผู้ใช้ที่มาจากหลายทาง
- ลักษณะทั่วไป	- เป็นการร่วมกิจกรรมของกลุ่มคนจำนวนมาก (อาจถึง 400 คน) ในการประชุมสัมมนา, ฉายภาพยนตร์ในสวนAUDITORIUM และกิจกรรมภายนอกเช่นงานเทศกาลต่าง ๆ บริเวณสวนสาธารณะภายนอกอาคาร - อาจเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยฝ่ายโครงการเองหรืออาจจะเป็นบุคคลภายนอกมาเข้าใช้พื้นที่ก็ได้	- กลุ่มคนจำนวนมากที่รอคอยการเข้าร่วมกิจกรรมต้องพักเหนื่อยในการพัก ทั้งก่อนและหลังกิจกรรม - พื้นที่ส่วนสวนสาธารณะจะมีการใช้พักผ่อนของบุคคลทั่วไปด้วย - กิจกรรมของโครงการจะมีความประสงค์ให้บุคคลทั่วไปได้มีส่วนร่วมมากกว่ากิจกรรมที่จัดโดยเอกชน	- ในส่วนประชุมสัมมนาต้องมีวงโคงที่จะรองรับผู้ใช้ได้ไม่ต่ำกว่า 400 คน และสำรองพื้นที่สำหรับบุคคลที่สนใจ - ในสวนสาธารณะต้องมีพื้นที่เอนกประสงค์ที่สามารถปรับใช้ในกิจกรรมหลากหลายรูปแบบและพื้นที่นั้นต้องมีความเป็นส่วนตัวแยกจากสวนสาธารณะอื่นเพื่อป้องกันการรบกวน - กิจกรรมที่ให้บุคคลทั่วไปได้เข้าร่วมต้องมี การประชาสัมพันธ์ที่ดีเพื่อให้กิจกรรมนั้นได้รับการประชาสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้เฉพาะเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5) ผู้มาติดต่อราชการ

เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการข้อมูล การบริการที่เฉพาะเจาะจง โดยจะเข้ามาติดต่อกับส่วนสำนักงาน ในฝ่ายต่างๆเพื่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานของโครงการในการค้นคว้าพิเศษ โดยส่วนมากมักจะมีเอกสารที่ได้ติดต่อมาจากทางกองโบราณคดีล่วงหน้าแล้ว

โดยในการเข้ามาติดต่อกับส่วนสำนักงาน จะต้องเข้ามาติดต่อกับฝ่ายธุรการก่อน เพื่อแจ้งความจำนงและเดินเรื่องขออนุมัติจากผู้อำนวยการศูนย์ฯ จากนั้นฝ่ายธุรการจะจัดส่งเรื่องต่อไปยังฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องต่อไป

2.6) พัสดุและวัตถุแสดง

เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมในลักษณะการให้บริการแก่โครงการ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน

คือ

- ส่วนพัสดุ

- ส่วนวัตถุแสดง

- ส่วนพัสดุเป็นส่วนที่เข้าสู่โครงการในรูปของการจัดส่งประจำวันโดยพัสดุดังกล่าวจะได้แก่ จดหมาย เอกสารทางราชการ พัสดุภัณฑ์ ซึ่งในการเข้าสู่โครงการจะต้องผ่านฝ่ายคลังทะเบียนเพื่อตรวจนับจัดเก็บ และแจกจ่ายไปตามฝ่ายงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง

- ส่วนวัตถุแสดงเป็นส่วนที่เข้าสู่โครงการเป็นรายเดือน ตามวาระของข่าวสาร และการนำเสนอในส่วนของนิทรรศการชั่วคราว และตามคำอนุมัติพิเศษในการจะเปลี่ยนแปลงวัตถุแสดงในส่วนนิทรรศการถาวร ในกรณีที่วัตถุแสดงชำรุดหรือต้องการเปลี่ยนเรื่องจัดแสดง การเข้ามาของวัตถุแสดงจะต้องผ่านฝ่ายคลังและนักวิชาการ ช่อมสงวนในการตรวจสอบและขึ้นทะเบียนวัตถุแสดงก่อนจึงนำไปจัดเก็บในคลังวัตถุแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

ผู้มาติดต่อราชการ

หัวข้อ	พฤติกรรมผู้ใช้	ปัญหาที่เกิดขึ้น	แนวทางตอบสนองของพฤติกรรม
การเข้าถึงโครงการ	-มาถึงโครงการโดยรถส่วนตัวและตรงเข้าติดต่อที่ส่วนสำนักงานโดยไม่ต้องมีการผ่านส่งอื่น ๆ	-ส่วนสำนักงานตั้งอยู่ใกล้กับส่วนบริการสาธารณะทำให้การติดต่อราชการต้องผ่านส่วนสาธารณะเกิดความวุ่นวายในการติดต่อ	-ส่วนสำนักงานจะต้องมีทางเข้าพิเศษเพื่อให้ผู้มาติดต่อได้ใช้โดยไม่ต้องผ่านส่วนบริการสาธารณะ
ลักษณะทั่วไป	-ในการติดต่อผ่านฝ่ายธุรการแล้วจึงส่งต่อไปยังส่วนต่าง ๆ -เมื่อได้รับอนุมัติในการติดต่อแล้วจึงไปติดต่อกับส่วนบริการสาธารณะต่าง ๆ	-ในการติดต่อราชการในบางครั้งอาจไม่ได้รับความสะดวกรวดเร็วเรื่องเอกสารราชการ -ในการติดต่อกับส่วนบริการสาธารณะที่ยังไม่ได้แจ้งล่วงหน้าจะเกิดการล่าช้าและไม่สะดวก	-ในโครงการตรวจจะมีระบบการสื่อสารภายในที่รวดเร็วและชัดเจน เช่น โทรศัพท์, COM, FAX ภายใน และใช้ในการติดต่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้ารับเจ้าหน้าที่และผู้มาติดต่อ

พัสดุและวัสดุแสดง

หัวข้อ	พฤติกรรมวัสดุ	ปัญหาที่เกิดขึ้น	แนวทางตอบสนองของพฤติกรรม
การเข้าถึงโครงการ	-เป็นการขนส่งพัสดุตรงไปส่งคลังโดยต้องผ่านการตรวจสอบจากฝ่ายทะเบียนวัสดุก่อน	-พัสดุและวัสดุแสดงที่มีขนาดใหญ่และปริมาณมากทำให้การตรวจสอบยุ่งยาก	-ในส่วนของการตรวจสอบควรจะมีโกดังคลังที่เมื่อตรวจสอบแล้วนำจัดเก็บเข้าคลังได้ทันที
ลักษณะทั่วไป	-แบ่งวัสดุได้ 2 ส่วนคือส่วนพัสดุที่ใช้ในโครงการ และส่วนวัสดุแสดง -ส่วนวัสดุแสดงมีทั้งขนาดเล็กในส่วนแสดงชั่วคราวและขนาดใหญ่ในส่วนแสดงถาวร	-ในการจัดเก็บในคลังมีวัสดุหลายประเภทที่ควรจะมีอยู่ในการจัดเก็บที่ต่างกัน -ส่วนวัสดุแสดงขนาดใหญ่มีความลำบากในการเคลื่อนย้าย	-ควรจะมีระบบการจัดเก็บในคลังหลาย ๆ ส่วนที่เหมาะสมกับพัสดุต่าง ๆ -ควรมีส่วนคลังพิเศษของวัสดุแสดงขนาดใหญ่ซึ่งมีเตรียมพร้อมสำหรับบริการเคลื่อนย้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนงานผู้รับผิดชอบโครงการนี้ เพื่อการศึกษากำหนด มีอยู่ภายใต้เงื่อนไขใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาความต้องการและพฤติกรรมของกลุ่มผู้ใช้โครงการประเภทต่างๆสามารถสรุปเป็นแนวทางตอบสนองพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ เพื่อกำหนดความต้องการองค์ประกอบต่างๆภายในโครงการดังนี้

องค์ประกอบของโครงการ (NEED OF PROGRAM)

องค์ประกอบต่างๆของโครงการเกิดขึ้นจากความต้องการตอบสนองพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการในส่วนต่างๆให้ได้มากที่สุด โดยจะคำนึงถึงกลุ่มผู้ใช้หลัก และความต้องการองค์ประกอบร่วมกันเป็นสำคัญ ซึ่งในการตอบสนองพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการในบางส่วนอาจเป็นในแง่การบริหารและบริการ ในบางส่วนอาจเป็นในแง่การออกแบบ ดังนี้

- ส่วนสำนักงาน
- ส่วนคลังจัดเก็บพัสดุ และคลังวัตถุแสดง
- ส่วนโรงบริการสาธารณะ
- ส่วนโรงพักคอย
- ส่วนบริการข้อมูลท่องเที่ยว
- ส่วนขายของที่ระลึก
- ส่วนร้านอาหาร
- ส่วนห้องสมุด
- ส่วนประชุมสัมมนา และกิจกรรมพิเศษ
- ส่วนนิทรรศการถาวร
- ส่วนนิทรรศการชั่วคราว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NEED OF PROGRAM

ส่วนสำนักงาน

เป็นส่วนซึ่งรองรับพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ประจำภายในโครงการเป็นหลัก โดยส่วนนี้ต้องมีความเป็นส่วนตัวในการทำงาน มีระเบียบการทำงานที่แน่นอน และต้องอยู่ในบริเวณที่สามารถตรวจสอบการทำงานและติดต่อประสานงานได้สะดวกทั้งโครงการ

ส่วนสำนักงานนี้จะต้องสามารถติดต่อประสานงานได้กับส่วนคลัง บริการสถานที่ ร้านอาหาร ขยายของที่ระลึก และส่วนบริการสาธารณะได้โดยสะดวก โดยในการประสานงานนี้สามารถใช้ระบบการเดินเอกสารโดยตรงหรือติดต่อผ่านทางโทรศัพท์ภายใน หรือ FAX COMPUTER ได้

ในการรองรับผู้มาติดต่อราชการในส่วนสำนักงานนี้ต้องมีความสะดวกสามารถเข้าถึงส่วนสำนักงานได้โดยตรงจากทางเข้าโครงการและมีทางเดินเฉพาะสำหรับการติดต่อราชการ

ส่วนคลังพัสดุ และวัตถุแสดง

การขนส่งพัสดุเข้าสู่โครงการ จะกระทำในเวลาราชการจึงจำเป็นต้องมีทางเข้าสู่โครงการพิเศษสำหรับพัสดุและวัตถุแสดง และมีส่วนคลังแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ คลังตรวจลงทะเบียนพัสดุและวัตถุแสดง ,คลังหลักที่เก็บวัตถุส่วนใหญ่ ,และคลังวัตถุแสดงหมุนเวียนในกรณีที่วัตถุแสดงต้องเปลี่ยนแปลงอยู่เป็นประจำ(ในส่วนนิทรรศการชั่วคราว)

ในส่วนคลังทั้ง 3 ส่วนต้องมีส่วนรองรับการขนส่งพัสดุและมีอุปกรณ์ในการเคลื่อนย้ายวัตถุแสดงขนาดใหญ่(โบราณวัตถุที่เป็นหิน) ซึ่งต้องใช้ความระมัดระวังสูงตำแหน่งของคลังต้องสามารถเข้าถึงได้ง่ายจากส่วนสำนักงานและห้องแสดงเพื่อความสะดวกในการตรวจเช็คและการขนย้ายวัตถุแสดงเข้าสู่ห้องแสดง

ภายในส่วนคลังต้องมีการเตรียมสภาพให้เหมาะสมกับวัตถุที่จัดเก็บเช่นระบบควบคุมความชื้น อุณหภูมิ เพื่อการรักษาวัตถุแสดงให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ

ส่วนโถงบริการสาธารณะ

ส่วนบริการสาธารณะรองรับผู้เข้าใช้เกือบทั้งหมดของโครงการโดยเป็นการบริการห้องน้ำ ไทโรคัพพท์ ประชาสัมพันธ์ รับประทานอาหาร พักคอย ซึ่งส่วนบริการนี้จะอยู่ส่วนหน้าของโครงการและต้องสามารถจะแจกจ่ายสู่ส่วนบริการอื่นๆได้โดยสะดวก

ในส่วนบริการสาธารณะนี้จะต้องสามารถเข้าถึงส่วนสำนักงานได้สะดวกเพื่อการติดต่อของส่วนราชการ และเนื่องจากในส่วนนี้เป็นส่วนแรกที่จะพบเมื่อเข้าสู่โครงการดังนั้นส่วนนี้ต้องสามารถสร้างความประทับใจของโครงการสู่ผู้เข้ามาภายในโครงการได้

ส่วนโถงพักคอย

เป็นส่วนที่สามารถรองรับกิจกรรมของกลุ่มผู้ใช้ได้หลายกลุ่ม ทั้งกลุ่มทัวร์ การประชุมสัมมนา การจัดเทศกาลต่างๆ ซึ่งในส่วนนี้จะมีลักษณะเป็นลานเอนกประสงค์ที่สามารถปรับใช้ในหลาย FUNCTION

ส่วนโถงพักคอยต้องสามารถแจกกลุ่มผู้ใช้จำนวนมากให้ไปใช้โครงการในส่วนต่างๆได้โดยสะดวก

ส่วนบริการข้อมูลท่องเที่ยว

เป็นส่วนที่ให้บริการนักท่องเที่ยวอิสระในการสอบถามข้อมูลต่างๆ โดยจะมีการให้บริการทั้งการให้คำปรึกษา เอกสาร ประชาสัมพันธ์ และข้อมูลการท่องเที่ยวต่างๆโดยในส่วนนี้ต้องมีส่วนนั่งพักคอยเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ปรึกษา กำหนดโปรแกรมการท่องเที่ยวของตนเอง

ส่วนบริการนี้ต้องสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายจากทางเข้าหลัก และอยู่ใกล้กับส่วนบริการสาธารณะ ร้านอาหาร และส่วนขายของที่ระลึกเพื่อความสะดวกต่อนักท่องเที่ยวที่มีสัมภาระมาก

ส่วนขายของที่ระลึก

เป็นส่วนที่มุ่งประโยชน์ทางการขายเป็นหลัก ดังนั้นควรอยู่ในตำแหน่งทางเข้าหรือทางออกของโครงการเพื่อให้ผู้เข้าใช้โครงการทุกประเภทได้เห็น สินค้าที่ขายในส่วนขายของที่ระลึกควรเป็นสินค้าพื้นเมืองที่สามารถทำรายได้แก่คนในท้องถิ่น ซึ่งสินค้านั้นๆต้องสะดวกในการซื้อ พกพา นำติดตัวในการเดินทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนร้านอาหาร

เป็นส่วนบริการที่รองรับคนทั้งโครงการในเวลากลางวัน ซึ่งในส่วนนี้ต้องสามารถเข้าถึงได้ง่ายจากส่วนบริการทุกส่วน และมีทางเข้าออกที่รองรับคนจำนวนมากได้พร้อมๆ กัน ในการบริการภายในจะใช้ระบบ SELF SERVICE เพื่อบริการคนจำนวนมาก

ส่วนครัวและซັกล้างต้องอยู่ในส่วนที่สะดวกในการทำความสะอาดและขนส่งพัสดุต่างๆ เข้า-ออกในเวลาทำงาน และทางเดินบริการของเจ้าหน้าที่จะต้องสามารถเข้าถึงทุกที่นั่งในส่วนรับประทานอาหาร

ส่วนห้องสมุด

เป็นส่วนบริการค้นคว้าทางศิลปสมัยลพบุรี โดยต้องสามารถเข้าถึงโดยตรงได้จากส่วนจอดรถ และต้องมีความเป็นส่วนตัวแยกออกจากส่วนบริการสาธารณะอื่นๆ เพื่อความสงบในการค้นคว้า

ในการบริการภายในห้องสมุดต้องมีสื่อรองรับทั้งนักวิชาการ นักศึกษาและพระภิกษุสงฆ์โดยมีทั้ง เอกสาร ไมโครฟิล์ม ใส่ตต่างๆ และเจ้าหน้าที่ต้องสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

ส่วนประชุมสัมมนาและกิจกรรมพิเศษ

เป็นส่วนซึ่งต้องรองรับผู้เข้าใช้จำนวนมาก ต้องมีโถงของส่วนประชุมแยกจากโถงสาธารณะ ส่วนประชุมต้องสามารถปรับเปลี่ยนเพื่อรองรับได้หลายกิจกรรมและมีทางเข้า-ออกที่สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก โดยในส่วนทางเข้านี้ต้องเชื่อมต่อกับลานเอนกประสงค์ภายนอกอาคารได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนนิทรรศการถาวร

เป็นส่วนให้ความรู้แก่บุคคลทั่วไป โดยเน้นที่นักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ โดยในการนำเสนอต้องมีเนื้อหาที่กระชับเข้าใจง่าย สื่อสารด้วยภาษาไทย และอังกฤษ และมีทางเลือกสำหรับภาษาต่างประเทศอื่นๆได้ (TOUCH COM) และต้องมีพื้นที่แสดง ศิลปวัตถุเพื่อการศึกษาและค้นคว้าวิจัยด้วย

ส่วนนิทรรศการต้องสัมพันธ์กับส่วนโถงบริการและสามารถขนย้ายวัตถุแสดงจาก ส่วนคลังมาแสดงได้สะดวก

ส่วนนิทรรศการชั่วคราว

ส่วนนิทรรศการถาวรต้องอยู่ใกล้ทางเข้า-ออกเพื่อให้ผู้เข้าชมได้แวะเข้าไปรับทราบ ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศิลปสมัยลพบุรี และต้องมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาที่จัด แสดงอยู่เป็นประจำเพื่อให้ผู้เข้าชมบ่อยๆไม่เบื่อหน่าย

ส่วนนิทรรศการนี้จะต้องอยู่ใกล้กับส่วนคลังในการเคลื่อนย้ายวัตถุแสดงได้ง่าย และระบบจัดแสดงต้องสามารถปรับเปลี่ยนได้ง่ายรองรับการเปลี่ยนเนื้อหาบ่อยๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การศึกษาองค์ประกอบและเนื้อหาของโครงการ

องค์ประกอบของโครงการพิจารณาจากความต้องการขององค์ประกอบซึ่งแบ่งได้ 2 ชนิด

1. ESTABLISHING NEED เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญและจำเป็นของโครงการที่ต้งมีเพื่อตอบสนองพฤติกรรมของผู้ใช้ ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 ส่วนสำนักงาน
- 1.2 ส่วนนิทรรศการถาวรและส่วนนิทรรศการชั่วคราว
- 1.3 ส่วนคลังและจัดเก็บวัตถุแสดง
- 1.4 ส่วนบริการสถานที่

2. SATISFYING NEED เป็นองค์ประกอบรองของโครงการ เพื่อที่จะทำให้โครงการสามารถรองรับพฤติกรรมของกลุ่มผู้ใช้ที่หลากหลายได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วย

- 2.1 ส่วนบริการสาธารณะ เช่น โทรศัพท์ ห้องน้ำ ร้านขายของที่ระลึก เป็นต้น
- 2.2 ส่วนบริการด้านการศึกษา (ห้องสมุด)
- 2.3 ส่วนบริการข้อมูลนักท่องเที่ยว
- 2.4 ส่วนร้านอาหาร
- 2.5 ส่วนประชุมสัมมนา

1.1 ส่วนสำนักงาน

จากการวิเคราะห์สายงานบริหารของโครงการในบทที่ 2 สามารถแจกแจงอัตรากำลังซึ่งประจำอยู่ภายในส่วนสำนักงานได้คือ

ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย

1. คณะกรรมการศูนย์ฯ	6 อัตรา	ห้องประชุม	30.00 ตร.ม.
2. ผู้อำนวยการ ศูนย์ฯ	1 อัตรา	ห้องทำงาน	15.00 ตร.ม.
3. เลขานุการ	1 อัตรา	ส่วนทำงาน	3.00 ตร.ม.
		รวม	48.00 ตร.ม.

ฝ่ายธุรการ ประกอบด้วย

1. หัวหน้าฝ่าย	1 อัตรา	ส่วนทำงาน	3.00 ตร.ม.
2. เจ้าหน้าที่ธุรการ	2 อัตรา		6.00 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวอนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี	1.อัตรา		3.00 ตร.ม.
4.เจ้าหน้าที่สถิติและวิเทศสัมพันธ์	1 อัตรา		3.00 ตร.ม.
		ส่วนประชุม	21.00 ตร.ม.
		รวม	36.00 ตร.ม.

ฝ่ายงานการศึกษา ประกอบด้วย

1.เจ้าหน้าที่ข้อมูลนิทรรศการชั่วคราว	1 อัตรา	ส่วนทำงาน	3.00 ตร.ม.
2.นักวิชาการ -โบราณคดี	3 อัตรา		9.00 ตร.ม.
-ธรณีวิทยา	1 อัตรา		3.00 ตร.ม.
-ประวัติศาสตร์	2 อัตรา		6.00 ตร.ม.
มนุษยวิทยา	1 อัตรา		3.00 ตร.ม.
ภัณฑารักษ์	1 อัตรา		3.00 ตร.ม.
ศิลปศาสตร์	2 อัตรา		6.00 ตร.ม.
ส่วนประชุม			21.00 ตร.ม.
รวม			54.00 ตร.ม.

ฝ่ายเทคนิค ประกอบด้วย

1.เจ้าหน้าที่คลัง	1 อัตรา	ส่วนทำงาน	3.00 ตร.ม.
2.ผู้ช่วยคลัง	1 อัตรา		3.00 ตร.ม.
3.ช่างเทคนิค	3 อัตรา		9.00 ตร.ม.
4.นักวิชาการซ่อมสงวน	1 อัตรา		3.00 ตร.ม.
5.ผู้ช่วยซ่อมสงวน	1 อัตรา		3.00 ตร.ม.
		รวม	24.00 ตร.ม.

สรุปอัตรากำลังที่ทำงานประจำอยู่ภายในส่วนสำนักงานได้ 31 อัตรา โดยมีความต้องการพื้นที่

ประกอบพฤติกรรม	ฝ่ายบริหาร	48.00 ตร.ม.
	ฝ่ายธุรการ	36.00 ตร.ม.
	ฝ่ายการศึกษา	21.00 ตร.ม.
	ฝ่ายเทคนิค	24.00 ตร.ม.
	รวม	130.00 ตร.ม.
	พื้นที่สัญญา(25%)	35.00 ตร.ม.
	รวมพื้นที่ส่วนสำนักงาน ประมาณ	170.00 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 ส่วนนิทรรศการถาวร

เป็นส่วนซึ่งให้ความรู้เบื้องต้นแก่บุคคลทั่วไป เพื่อเป็นประโยชน์ ในการชมโบราณสถานทางศิลปสมัยลพบุรี โดยจะมีการนำวัตถุแสดงที่เป็นศิลปวัตถุมาผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนจัดแสดงบ้างแต่ไม่บ่อย ซึ่งในการจัดแสดงจะใช้ระบบการนำเสนอที่เป็นรูปแบบใหม่ ใช้เทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาจัดสร้างบรรยากาศ แสง เสียง และการโต้ตอบเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เข้าชม

ในการจัดวางองค์ประกอบภายในส่วนนิทรรศการถาวรได้ใช้ระบบการเดินทางชมนิทรรศการแบบ รัศมี และนำผู้เข้าชมเดินไปตามเนื้อเรื่องเป็นลำดับ

1.2.1 ส่วนโถงทางเดินและจัดแสดง (EXHIBITION HALL)

เป็นส่วนจัดแสดง ศิลปวัตถุสมัยลพบุรี เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการเข้าสู่นิทรรศการส่วนอื่นๆ และเป็นส่วนสรุปหลังจากการเข้าชมอีกด้วย ซึ่งมีรายละเอียดของวัตถุจัดแสดงดังนี้

-ประติมากรรมลอยตัว เช่น รูปเคารพ ศิวลึงค์ เป็นต้น ประกอบด้วย

รูปเคารพพระเจ้าชัยวรมันที่ 7	ขนาด 1.80x1.80x2.00	1 หน่วย
สัตว์เทพประจำทิศทั้ง 8	ขนาด 1.00x1.00x1.50	8 หน่วย
ทวารบาล	ขนาด 0.80x0.80x2.00	2 หน่วย

-ประติมากรรมนูนสูงและนูนต่ำ เช่น ทับหลัง หน้าบันต่างๆ ประกอบด้วย

ทับหลัง	ขนาด 2.00x0.60x1.50	5 หน่วย
หน้าบัน	ขนาด 2.00x0.60x1.50	4 หน่วย

-ส่วนประกอบของสถาปัตยกรรม ประกอบด้วย

สถาปัตยกรรมจำลอง	ขนาด 2.00x0.50x0.50	1 หน่วย
กลีบบนูน	ขนาด 0.50x0.50	3 หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อรวมพื้นที่ของวัตถุแสดงและพื้นที่ในการชมวัตถุแสดง	ได้ประมาณ	1000 ตร.ม
รวมพื้นที่สัญจร (สำหรับโรงนิทรรศการ 50%)		500 ตร.ม
รวมพื้นที่ในส่วนโถงทางเดินและจัดแสดง	ได้ประมาณ	1500 ตร.ม

1.2.2 ส่วนปฐมบท (INTRODUCTION)

เป็นส่วนเริ่มในการเข้าสู่เนื้อเรื่องของส่วนนิทรรศการถาวร เป็นการแสดงถึงทรากรปักษ์ทั้งในปัจจุบันของ โบราณสถานทางศิลปสมัยลพบุรี โดยมีวัตถุแสดงเป็นทรากรของส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรมต่างๆดังนี้

ทรากรศิวิลิ่งและฐานโยนี	ขนาด 1.50x1.50x1.50	1 หน่วย
ทรากรพระพุทธรูป	ขนาด 1.50x1.50x1.00	2 หน่วย
ทรากรเสาประดับ	ขนาด 1.00x1.00x3.00	1 หน่วย
ทรากรฐานปักษ์ทั้ง	ขนาด 3.00x3.00	1 หน่วย
ทรากรประติมากรรมลอยตัว	ขนาด 1.00x1.00x1.00	5 หน่วย
รวมพื้นที่ของวัตถุแสดงและผู้เข้าชม ประมาณ		60.00 ตร.ม.
และพื้นที่สัญจรอีก 50% ได้พื้นที่ประมาณ		100.00 ตร.ม.

1.2.3 ส่วนศิลปของมนุษย์ถ้ำ

เป็นส่วนแสดงศิลปโบราณของมนุษย์ก่อนที่จะเกิดอารยธรรมต่างๆ โดยในประเทศไทยมีหลักฐานแสดงว่ามนุษย์รู้จักสร้างงานศิลปะมาตั้งแต่สมัยที่ยังใช้หินเป็นเครื่องมือ โดยถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของสิ่งของเครื่องใช้ประจำวันตั้งแต่รู้จักนำดินเหนียวมาปั้นเป็นภาชนะรูปทรงต่างๆ แม้แต่ก้อนหินที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือหรืออาวุธก็รู้จักคัดเลือกก้อนหินที่สวยงาม รูปทรงต่างๆที่เหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์โดยนำมาตกแต่งขัดผิวให้เป็นมันสวยงาม

ในสมัยต่อมาเมื่อมนุษย์มีความเจริญมากขึ้นก็สามารถพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ นำโลหะมาใช้เริ่มต้นจากทองแดง ดีบุก จนกระทั่ง โลหะสำริด และเหล็ก นอกจากมนุษย์ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์จะแฝงความงามทางศิลปไว้ในเครื่องใช้ประจำวันแล้ว มนุษย์ยังถ่ายทอดศิลปออกมาในรูปของภาพเขียนที่เรารู้จักกันดีคือ ศิลปะบนผนังถ้ำ ซึ่งในประเทศไทยพบศิลปะเหล่านี้ในทุกภาคทั้ง ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากลักษณะโดยทั่วไปของศิลปะของมนุษย์ถ้ำดังกล่าวนี้ นำไปสู่การจัดแสดงวัตถุที่อยู่ใน
ชอกมูมของผนังถ้ำที่คิดค้น โดยผู้เข้าชมจะเดินผ่านเรื่องราวของศิลปะยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่
ประดับ จักรวาล และจัดแสดงอยู่รายรอบนิทรรศการส่วนนี้ โดยรายละเอียดของวัตถุแสดง
ประกอบด้วย

แท่นแสดงเครื่องใช้หินของมนุษย์ถ้ำ	ขนาด0.60x0.60x0.80	3 หน่วย
แท่นแสดงเครื่องใช้โลหะของมนุษย์ถ้ำ	ขนาด1.00x4.00x0.80	3 หน่วย
ประติมากรรมแสดงวิวัฒนาการมนุษย์	ขนาด0.80x5.00x2.00	1 หน่วย
ภาพเขียนและแกะสลักผนังของมนุษย์	ขนาด2.00x3.00	4 หน่วย
รวมพื้นที่ของวัตถุแสดงและผู้เข้าชมได้ ประมาณ	40.00 ตร.ม.	
และพื้นที่สัญจร (50%)อีก	20.00 ตร.ม.	
รวมพื้นที่ส่วนศิลปะมนุษย์ถ้ำได้ ประมาณ	60.00 ตร.ม.	

1.2.4 ศิลปะยุคก่อนประวัติศาสตร์

จากสังคมมนุษย์ถ้ำแต่เดิมได้ดำรงชีพอยู่ด้วยการล่าสัตว์ จนเมื่อมีการวิวัฒนาการของ
มนุษย์ที่ได้ออกมาอยู่ภายนอกถ้ำ สร้างสังคม รวมกลุ่มเป็นสังคมเกษตรกรรมทำการเลี้ยงสัตว์
และปลูกพืช สังคมเกษตรกรรมของกลุ่มชนในภูมิภาคนี้จะอยู่ด้วยกันภายใต้กฎเกณฑ์และความ
เชื่อถือในศาสนาและนับถือปรากฏการณ์ธรรมชาติ

ศิลปะในยุคก่อนประวัติศาสตร์นี้จะมีการรวมกลุ่มกันสร้างงาน เครื่องมือเครื่องใช้ บ้าน
เรือน และอาวุธต่างๆ รวมทั้งมีเครื่องใช้ในพิธีกรรมต่างๆเช่นพิธีบวงสรวงเทพเจ้า หรือพิธีศพซึ่งถือ
ได้ว่าเป็นศิลปะที่เกิดขึ้นจากรากฐานความเป็นอยู่และความเชื่อของกลุ่มชนโบราณในภูมิภาคนี้
อย่างแท้จริง ตราบจนกระทั่งมีการเข้ามาของวัฒนธรรมจากภายนอกที่มาเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต
ดั้งเดิมนี้ไป

ในช่วงปลายของยุคก่อนประวัติศาสตร์นี้ มนุษย์ได้มีการพัฒนาระบบสังคมขึ้นมาอีกโดย
มีการติดต่อค้าขายระหว่างสังคมที่อยู่ห่างไกล โดยอาศัยการเดินทางทางน้ำ และกองคาราวาน
ม้า ลา ขนส่งสินค้าเป็นสำคัญ ซึ่งการเดินทางเหล่านั้นมีอุปสรรคนานับประการ นับตั้งแต่การ
อับปางของเรือ ความหิวกระหาย และเหน็ดเหนื่อย สัตว์ป่า ซึ่งนักเดินทางจะต้องเสี่ยงภัยอยู่
ตลอดเวลา แต่เมื่อเทียบกับผลกำไรที่จะได้รับก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้พ่อค้า นักแสวงโชคต่าง
เดินทางเข้ามาค้าขายอยู่เป็นประจำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อิทธิพลอินเดียที่มีต่อดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นี้กว้างขวางและยาวนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอิทธิพลที่เข้ามาในวัฒนธรรมทางศาสนาฮินดูและพุทธ มีปรากฏอยู่ทั่วไปในดินแดนแถบนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแผ่นดินพระเจ้าอโศกมหาราช ที่ทรงอุทิศให้พระภิกษุชาวอินเดียเข้ามาเผยแผ่พุทธศาสนาในสุวรรณภูมิ เพื่อชักชวนประชาชนให้นับถือพุทธศาสนา

ในระยะเวลาต่อมาเส้นทางการค้าและการพัฒนารูปแบบเรือขนส่งทางทะเลได้รับการปรับปรุงให้สามารถฟันฝ่าคลื่นลมได้มั่นคงขึ้น เรือใบอินเดียได้แล่นตามลมเข้ามาในดินแดนแถบนี้มากขึ้น นำพ่อค้านักแสวงโชคและพวกราชาธิปไตยเข้ามาตั้งบ้านเมืองอยู่ตามชายฝั่งทะเล และได้กลายมาเป็นสถานีการค้าของอินเดีย และค่อยๆขยายกลายเป็นศูนย์กลางพระศาสนาไปพร้อมๆ กันด้วย

และในบรรดาอารยธรรมของประชาชนในดินแดนแถบภูมิภาคนี้ไม่ว่าจะเป็นประเทศพม่า ไทย เขมร ลาว เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ต่างก็ได้รับอิทธิพลในลักษณะนี้เกือบทั้งสิ้น ซึ่งวัฒนธรรมที่สำคัญที่อินเดียมาเข้ามาเผยแผ่คือ วัฒนธรรมในศาสนาฮินดูและศาสนาพุทธ

จากเนื้อเรื่องจัดแสดงของส่วนศิลปยุคก่อนประวัติศาสตร์นำไปสู่การนำเสนอให้ผู้เข้าชมได้เข้าไปสู่ส่วนจัดแสดงซึ่งเป็นวิถีชีวิตของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์โดยมีองค์ประกอบการนำเสนอประกอบด้วย

แท่นแสดง(ไดโอรามา)วิถีชีวิตของมนุษย์	ขนาด4.00x4.00	1 หน่วย
แท่นแสดง(ไดโอรามา)พิธีกรรมของมนุษย์	ขนาด4.00x4.00	1 หน่วย
แท่นแสดงศิลปยุคก่อนประวัติศาสตร์	ขนาด3.00x1.00	2 หน่วย
แท่นแสดงการเข้ามาของวัฒนธรรม	ขนาด7.00x7.00	1 หน่วย
รวมพื้นที่ของวัตถุแสดงและพฤติกรรมผู้ชมได้ประมาณ		100 ตร.ม.
และพื้นที่สัญจร (50%)		50 ตร.ม.
ได้พื้นที่ทั้งหมด		150 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2.5 ศิลปภายหลังจากวัฒนธรรม

เมื่อกลุ่มชนในภูมิภาคอินโดจีนได้รับกระแสวัฒนธรรมจากภายนอกเข้ามารวมร่วมกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนเกิดเป็น กลุ่มอารยธรรมต่างๆอันได้แก่ อาณาจักรฟูนัน เจนละ พุกาม รวมทั้งชุมชนเล็กๆที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วทั้งภูมิภาคอินโดจีน

ในแหล่งอารยธรรมของประเทศไทยเท่าที่มีการสำรวจและค้นพบนับย้อนขึ้นไปจะได้แก่ ศิลปสมัยทวารวดี ศิลปสมัยศรีวิชัย จนถึง ศิลปสมัยลพบุรี ซึ่งนับเป็นการถ่ายทอดอิทธิพลของ ศิลปต่างๆถึงกันเป็นเวลายาวนาน

ศิลปทวารวดี

วัฒนธรรมทวารวดีปรากฏกระจายอยู่ทุกภาคของประเทศไทย เกิดขึ้นจากการแตกสลายของอาณาจักรฟูนัน ในกลางพุทธศตวรรษที่ 11 เกือบ 500 ปีที่วัฒนธรรมทวารวดีได้ครอบคลุมดินแดนเกือบครึ่งของภาคตะวันตกของฟูนัน ความเป็นไปเกี่ยวกับทวารวดีไม่เป็นที่ทราบกันนัก นอกจากด้านอารยธรรมที่รับอิทธิพลมาจากอินเดีย

ร่องรอยของอิทธิพลทวารวดีที่ปรากฏในประเทศไทยพบได้ทั้งสถาปัตยกรรม ประติมากรรม ภาพสลักนูนต่ำ พระพิมพ์ เหรียญเงิน แผ่นทองแดง และเครื่องปั้นต่างๆ ซึ่งเป็นลักษณะของศิลปะในพุทธศาสนาทั้งลัทธิเถรวาทและมหายาน โดยนิยมทำพระพุทธรูปและพระโพธิสัตว์ที่แสดงอิทธิพลอินเดีย ทั้งแบบอมรวิชัย คุปตะและหลังคุปตะในระยะต้น จากนั้นก็ค่อยวิวัฒนาการมาเป็นลักษณะของตนเองตามแบบพื้นเมืองมากยิ่งขึ้น และในสมัยหลังเริ่มรับอิทธิพลศิลปะเขมรแบบบาปวนเข้ามาด้วย โดยแพร่หลายอยู่ทั่วไปและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ศิลปศรีวิชัย

ในภาคใต้ของประเทศไทย ได้ค้นพบศิลปกรรมที่มีลักษณะแสดงถึงอิทธิพลของศิลปะอินเดียแบบ คุปตะ หลังคุปตะ และปาละ-เสนะ และมีลักษณะรูปแบบที่คล้ายกับศิลปะที่พบในหมู่เกาะอินโดนีเซีย ทั้งที่เกาะสุมาตราและเกาะชวา ศิลปะดังกล่าวนักโบราณคดีสันนิษฐานว่าเป็นศิลปกรรมของรัฐศรีวิชัยและตามพหุรงค์ที่เจริญระหว่างพุทธศตวรรษที่ 13-18 และนิยมต่อมาจนราวพุทธศตวรรษที่ 19 เมื่อรวมกับสุโขทัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิลปกรรมศรีวิชัย เป็นศิลปกรรมที่สร้างขึ้นเนื่องในพระพุทธศาสนาลัทธิมหายานและศาสนาพราหมณ์ และช่วงระยะเวลาหนึ่งน่าจะมีศูนย์กลางความเจริญอยู่ในบริเวณอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีการค้นพบปฏิมากรรม สถาปัตยกรรมและเครื่องประดับต่างๆ มากมาย รวมทั้งได้มีรูปเคารพบูชาเทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์ด้วย

ในการนำเสนอเรื่องราวของศิลปภายหลังรับวัฒนธรรมนี้ได้แสดงถึงความเป็นมาของศิลปในภูมิภาคอินโดจีน ก่อนที่จะแปรเปลี่ยนไปสู่ศิลปสมัยลพบุรี โดยมีองค์ประกอบของการจัดแสดงประกอบด้วย

ประติมากรรมนูนต่ำการรับอารยธรรม	ขนาด 8.00x3.00	1 หน่วย
แผนที่การแผ่ขยายวัฒนธรรม	ขนาด 3.00x6.00	1 หน่วย
บอร์ดแสดงศิลปยุคต่างๆ	ขนาด 6.00x3.00	1 หน่วย
บอร์ดแสดงการเปลี่ยนแปลงของศิลปะ	ขนาด 4.00x0.80	1 หน่วย
V D O WALL แสดงลักษณะของศิลปะ	ขนาด 4.00x0.80	1 หน่วย
แท่นแสดงวัตถุขนาดเล็ก	ขนาด 3.00x0.60	1 หน่วย
รวมพื้นที่ของวัตถุแสดงและเข้าชมได้ประมาณ	70 ตร.ม.	
และพื้นที่สัญจร (50%) ได้	35 ตร.ม.	
รวมพื้นที่สวนศิลป์หลังรับวัฒนธรรมได้ประมาณ	100 ตร.ม.	

1.2.6 ลักษณะโดยทั่วไปของศิลปสมัยลพบุรี

ศิลปสมัยลพบุรี เป็นศิลปที่อยู่ในระหว่างพุทธศตวรรษที่ 16-18 อาณาจักรนี้อยู่ในดินแดนภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยในปัจจุบัน เดิมอาณาจักรนี้ได้รับอิทธิพลทางศิลปวัฒนธรรมมาจากขอม เพราะระบอบเวลานั้นขอมมีความเจริญและมีอิทธิพล เช่น ทางด้านสถาปัตยกรรมของมีความก้าวหน้าในการใช้ศิลาก่อสร้างมาก โดยเฉพาะการก่อสร้างปราสาทหิน นอกจากนั้นก็มีความสามารถในการแกะสลักประติมากรรมหิน เช่น พระพุทธรูปปางต่างๆ ได้อย่างงดงาม แต่ในราวตอนกลางพุทธศตวรรษ ที่ 18 อาณาจักรลพบุรีก็ได้เจริญรุ่งเรืองขึ้นเช่นกัน และสามารถสร้างสรรค์ศิลปวัตถุที่งดงามขึ้นเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าศิลปวัตถุเหล่านั้นจะมีเค้าโครงของอิทธิพลของขอมอยู่ แต่ก็สามารถที่จะแสดงเอกลักษณ์ของศิลปสมัยลพบุรีได้

หลักฐานที่ปรากฏความสัมพันธ์ ระหว่างดินแดนในประเทศไทยกับดินแดนเขมร

ครั้งแรกปรากฏในราว พุทธศตวรรษที่ 12 ซึ่งในช่วงนี้ความสัมพันธ์ระหว่างอาณาจักรเขมรแผ่นดินเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวนโวล่าห์การโขงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แดนที่เป็นประเทศไทยในปัจจุบัน ได้ขยายขอบเขตเป็นวงกว้างครอบคลุมทั้งบริเวณภาคกลาง ภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย

ในช่วงครั้งแรกของพุทธศตวรรษที่ 15 ดินแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือบริเวณลุ่มแม่น้ำมูล ตั้งแต่เมืองโขดึก แถบปากแม่น้ำโขง ไปจนถึง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ของทิศตะวันตกของจังหวัด อุบลราชธานีได้เกี่ยวพันกับเขมรอีกครั้ง

กลางพุทธศตวรรษที่ 15 ราชอาณาจักรของพระเจ้ายโสธรมณที่ 1 ได้แผ่ขยายมาถึงจังหวัด นครราชสีมา โดยจารึก กล่าวไว้ว่า พระองค์ทรงเป็นใหญ่ที่สุดในราชอาณาจักรซึ่งมีเขตแดนจรด เมืองมอญ จรดมหาสมุทร ประเทศจีน ประเทศจัมปา

แผนที่มาสเปโรได้ขยายดินแดน ทางทิศเหนือ จรด แคว้นสิบสอง(ยูนานของจีน)

ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ จรด แคว้นเชียงตุง(รัฐฮานของพม่า)

ทิศตะวันตกเฉียงใต้ จรด ศรีวิชัย(คาบสมุทรมลายู) -

พุทธศตวรรษที่ 16 เขมรกินอาณาเขต เกือบทั้งหมดของประเทศไทยรวมทั้งแคว้นอันนัม ส่วนหนึ่งของพม่า

ทิศตะวันออก จรด เทือกเขาอันนัม

ทิศเหนือ จรด ภูเขาตอนเหนือของแคว้น 12 ปันนา

ทิศตะวันตก จรด แม่น้ำสาละวิน

ทิศใต้ จรด อ่าวไทย

(รวมสุโขทัยและละโว้)

ดินแดนบางส่วนของประเทศไทย อย่างน้อยที่สุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คงเป็นส่วนหนึ่งของเขมรในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 (ครองราช พ.ศ.1724-1762)เป็นเวลาสั้นๆในช่วงปลายรัชกาลของพระองค์

พุทธศตวรรษที่ 18 ในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 เขมรได้แผ่ขยายอำนาจได้กว้างไกลที่สุด โดย

ทิศตะวันตก จรด ปราสาทเมืองสิงห์ กาญจนบุรี

ทิศใต้ จรด ปราสาทวัดกำแพงแลง เพชรบุรี

และภายหลังจากพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 สิ้นพระชนม์ แคว้นต่างๆในภาคกลางของไทยก็กลับเป็นอิสระได้อีกครั้ง ซึ่งปัจจัยซึ่งเชื่อมโยง วัฒนธรรมของไทยและเขมรอาจจำแนกได้ 2 ประการคือ

1) การแพร่กระจายของวัฒนธรรมเขมรจากประเทศกัมพูชาสู่ไทย โดยมีอำนาจทางการเมืองหรือทางทหารเป็นแกนนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) การแพร่ขยายวัฒนธรรมเขมรเฉพาะจากความสัมพันธ์ทางด้าน วัฒนธรรม และการค้าขายเป็นหลัก

การตั้งชุมชนภายใต้วัฒนธรรมร่วมแบบเขมรในประเทศไทย ดินแดนในประเทศไทย โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ปรากฏวัฒนธรรม 2 สายคือ

- 1) ทวารวดี
- 2) วัฒนธรรมร่วมแบบเขมร

ทำให้ชุมชนโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์ได้พัฒนาขึ้นสู่ชุมชนเมืองที่มีแผนผังและรูปร่างของคูน้ำและคันดินที่แน่นอน

- 1) วัฒนธรรมทวารวดี

มักมีแผนผังของคูน้ำคันดินที่มีรูปทรงไม่สม่ำเสมอ โดยมากมักเป็นรูปไข่หรือวงกลม กับทั้งมีคันดินล้อมรอบ 3 ชั้น หรือมากกว่านั้นและมักตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำ เพราะสะดวกในการชักน้ำมาทำกักในคูเมืองเพื่อใช้ดื่มกินและป้องกันข้าศึก

- 2) ชุมชนวัฒนธรรมแบบเขมร

เป็นชุมชนที่อยู่กันหนาแน่นในเขตอีสานใต้ บริเวณลุ่มแม่น้ำมูลมากกว่าลุ่มแม่น้ำชี โดยมีลักษณะการตั้งชุมชนอยู่ 2 ลักษณะคือ

- 2.1) การตั้งชุมชนที่มีลักษณะรูปทรงสม่ำเสมอประกอบด้วยคูน้ำและคันดินล้อมรอบ
- 2.2) การตั้งชุมชนที่มีรูปทรงไม่สม่ำเสมอปราศจากคูน้ำและคันดิน

การกำเนิดรูปแบบของศิลปะและสถาปัตยกรรมในวัฒนธรรมแบบเขมรนั้นจะเป็นไปตามกระบวนการขึ้นครองราชย์และประกอบพระราชพิธีราชาภิเษกของกษัตริย์ผู้มีอำนาจและมีกำลังทางเศรษฐกิจที่เพียงพอพร้อมกล่าวคือเมื่อได้ราชบัลลังก์แล้วก็จะลงมือสร้างสาธารณูปโภคชิ้นส่วนใหญ่จะเป็นอ่างเก็บน้ำหรือบาราย ศาลา อโรคยา หลังจากนั้นก็จะลงมือสร้างปราสาทอุทิศแด่บรรพบุรุษและปราสาทศิวิลประจำพระองค์ตามลำดับ ดังนั้นศูนย์กลางของพระราชอำนาจอาจจะเคลื่อนย้ายได้ไม่คงที่เสมอไป และไม่จำเป็นต้องเป็นการสืบสันตติวงศ์เสมอไปด้วย

อย่างไรก็ดีตลอดช่วงเวลาของอารยธรรมแบบเขมร(ศิลปะสมัยลพบุรี) แคว้นแคว้นหรือรัฐต่างๆภายใต้มณฑลในส่วนของประเทศไทย(สยามกุก) ก็มีไขหัวเมืองบ้านนอกแต่เป็นแคว้นที่เจริญพร้อมที่จะขึ้นเป็นศูนย์กลางของมณฑลอยู่ได้เช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น มิใช่เพื่อเผยแพร่โดยไม่ได้รับค่า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จึงย่อมมีพลังสร้างสรรค์ และประเพณีทางการช่างของตนเองอยู่อย่างพร้อมมูล ต้นแบบที่ถูกกำหนดมาให้ใช้นั้นจึงเป็นเพียงขำยโครงของแบบ แต่ความรู้สึก ชีวิตจิตใจหรือคุณค่าทางศิลปกรรมก็ย่อมเป็นการสร้างสรรค์และประเพณีทางการช่างของตนเองอยู่อย่างพร้อมมูล จะแตกต่างกันก็เพียงรสนิยมของแต่ละชุมชนในสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันเท่านั้น

ในการนำเสนอเนื้อเรื่องจัดแสดงของลักษณะทั่วไปของศิลปสมัยลพบุรีจะเป็นการนำผู้เข้าชมได้รับรู้ถึงพื้นฐานวัฒนธรรมดั้งเดิมของอารยธรรมทั้งของเขมรและดินแดนในประเทศไทยโดยมีองค์ประกอบการจัดแสดง ประกอบด้วย

แท่นแสดงศิลปวัตถุที่ค้นพบในไทย	ขนาด 2.00x0.60x2.00	4 หน่วย
แผนที่แสดงอาณาเขตขอม	ขนาด 2.00x3.00	2 หน่วย
รูปจำลอง (ไดโอรามา)ปราสาทไทย-ขอม	ขนาด 6.00x4.00	1 หน่วย
รูปจำลองชุมชนขอม	ขนาด 1.00x0.60x1.00	3 หน่วย
แผนผังสายวัฒนธรรม	ขนาด 2.00x2.00	1 หน่วย
แผนผังสายศิลป	ขนาด 2.00x2.00	1 หน่วย
รวมพื้นที่ของวัตถุแสดงและผู้เข้าชม ได้ประมาณ	150 ตร.ม.	
และพื้นที่สัญจร (50%)	70 ตร.ม.	
รวมพื้นที่ส่วนเริ่มศิลปสมัยลพบุรี ได้ประมาณ	220 ตร.ม.	

1.2.7 วัฒนธรรมริมแม่น้ำมูล

หลักฐานที่แสดงถึงอารยธรรมขอม ส่วนใหญ่เกิดขึ้นด้วยความบังคาลใจจากศาสนา คือ ศาสนาฮินดู และศาสนาพุทธ ซึ่งศาสนาทั้ง 2 ได้กำเนิดขึ้นมาในประเทศอินเดียโบราณ และได้แพร่เข้ามาในประเทศแถบนี้เมื่อชาวอินเดียเดินทางมาติดต่ค้าขาย ตั้งหลักแหล่งลงในประเทศแถบนี้ ส่วนหนึ่งเข้ามาทางทะเลอันดามันและชาวไทยฝั่งตะวันตก และขยายเข้าไปสู่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา โดยหลักฐานทางวัฒนธรรมในเขตนี้จะเป็นของเนื่องในพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่

ส่วนอีกพวกหนึ่งเดินทางผ่านเกาะชวาเข้ามาสู่อินโดจีน โดยตั้งศูนย์กลางขึ้น ครั้งแรกในบริเวณที่ราบปากน้ำโขงในเขตประเทศเวียดนามปัจจุบันและขยายเข้าสู่ลุ่มแม่น้ำโขงและที่ราบรอบทะเลสาบ หลักฐานทางศาสนาที่พบในแถบนี้ส่วนใหญ่จะเป็นศาสนาฮินดูเป็นหลัก จนในที่สุดศูนย์กลางจักรวาลในจินตนาการของฮินดูก็ถูกตั้งขึ้นในบริเวณดังกล่าวซึ่งได้แก่ประเทศกัมพูชา

ปัจจุบัน และด้วยเหตุที่บริเวณแถบนี้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหารตลอดจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น เมื่ออนุญาตให้ผู้อื่นใช้โดยไม่มีการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทรัพยากรที่ใช้ในการก่อสร้างเช่นหินทรายศิลาแลงช่างพื้นเมืองได้เรียนรู้เทคนิคการก่อสร้างและงานศิลปกรรมจากชาวอินเดียเหล่านั้นมาผนวกเข้ากับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ดั้งเดิม ประกอบด้วยศรัทธาอันแรงกล้าที่มีต่อความเชื่อในศาสนา บริเวณที่ราบรอบทะเลสาบเขมรจึงเป็นศูนย์กลางอารยธรรมของโลกแห่งใหม่ที่ยั่งยืนสืบมา

การตั้งชุมชนวัฒนธรรมในสมัยลพบุรีก็เป็นเช่นเดียวกับชุมชนอื่นๆ คือ ยึดเส้นทางคมนาคมแนวแม่น้ำธรรมชาติเป็นหลัก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย แม่น้ำสายหลักที่เป็นแหล่งชุมชนดังกล่าวได้แก่ แม่น้ำมูลและสาขา และมีการขยายขึ้นไปยังลุ่มน้ำชีบ้างประปราย ดังได้พบโบราณสถานและหลักฐานอื่นๆที่แสดงถึงการอยู่อาศัยของชุมชนในวัฒนธรรมดังกล่าว ชุมชน เล็กบ้าง ใหญ่บ้าง รวมทั้งชุมชนที่ประกอบอุตสาหกรรม เช่น แหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาประเภทเครื่องปั้นถ้วยที่อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ และในอำเภออื่นๆอีกหลายแห่ง โดยในการตั้งชุมชนนั้นมักจะจัดระบบเป็น 3 ส่วนคือ ศาสนสถาน ที่อยู่อาศัย แหล่งทำการเพาะปลูกและแหล่งน้ำซึ่งมักจะเป็นสระกักเก็บน้ำที่เรียกว่า บาราย

การวางผังเมืองส่วนใหญ่เป็นการจำลองจักรวาลเป็นรูปสี่เหลี่ยมตามแบบร่างแนวคิดของชาวฮินดู โดยกำหนดเขาพระมหาลปราชยา หรือเทวสถานบนเขาไกรลาสเป็นศูนย์กลาง มีแนวกำแพงล้อมรอบซึ่งหมายถึงภูเขารอบเขาไกรลาส มีคูและกำแพงล้อมรอบ 1-7 ชั้น ซึ่งอาจเทียบได้กับลัทธิพหุและนทีสี่กัณทร มีประตูเข้าสู่เทวาลัยทั้ง 4 ด้าน ซึ่งเป็นเส้นทางไปสู่ทิวที่ทั้ง 4 ประตูเมืองจะทำเป็นประตูซุ้มที่เรียกตามศัพท์อินเดียว่า โคปุระ มีบานประตูเปิด-ปิดได้

ในบันทึกเรื่องราวของจิตรากวน(ชาวจีนที่เข้ามาค้ากับคณะทูต ในราวพ.ศ.1839) ได้กล่าวถึงลักษณะของชุมชนเมืองในสมัยลพบุรีว่า

ที่อยู่อาศัย พระราชวัง สถานที่ราชการ และบ้านเรือนของขุนนางล้วนหันหน้าไปทางทิศตะวันออก อาคารในพระราชวังหลวงตรงกลางมุ่งด้วยแผ่นตะกั่ว แต่ในส่วนอื่นมุ่งด้วยกระเบื้องดินเผา ในเขตพระราชวังมีปราสาททองเป็นที่บรรทมของพระมหากษัตริย์ ชาวเมืองเชื่อกันว่ามีวิญญาณจะปรากฏในร่างของหญิงสาว พระราชาจะทรงร่วมบรรทมกับนาง หากวิญญาณนี้ไม่ปรากฏแม้แต่คืนเดียวย่อมเป็นสัญญาณว่าพระราชากำลังสิ้นพระชนม์ และหากพระราชาไม่ไปพบนางก็จะประสบกับหายนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บ้านเรือนของเจ้านาย ชุมนางต่างจากบ้านเรือนของราษฎรทั้งขนาดและรูปทรง บ้านของตระกูลนักบวชและชนชั้นสูงมุ่งด้วยกระเบื้อง ในขณะที่บ้านราษฎรมุ่งด้วยฟางฉีก ส่วนบ้านของข้าราชการมีขนาดเล็กใหญ่ตามตำแหน่ง

การแต่งกายของทั้งหญิงและชายตั้งแต่กษัตริย์ลงมา เก้าอี้มม และเปลือยไหล่ลู่ ผ้าฝ้ายเล็กกรอบเอว เมื่อออกจากบ้านจึงจะใช้ผ้าฝ้ายใหญ่กว่าคลุมทับ ผ้าที่ใช้แตกต่างกันไปตามฐานะ ผ้าที่พระมหากษัตริย์ทรงสวมใส่เป็นของแพง เนื้อบาง ซึ่งมีราคาสูง แม้ว่าผ้าบางชนิดทอได้ในกัมพูชา แต่หลายชนิดนำเข้ามาจากต่างเมือง โดยเฉพาะผ้าทอจากอินเดียจะได้รับความนิยมมากในฝีมือที่ชำนาญและละเอียด

เฉพาะกษัตริย์เท่านั้นที่ทรงผ้าทอหลายทั้งผืน และทรงมงกุฎคล้ายกับมงกุฎพระวัชรกร ยามที่ไม่ทรงมงกุฎจะรัดร้อยมาลัย ดอกไม้หอมอย่างเช่นดอกมะลิไว้ในพระเศวต ทรงสวมสร้อยไข่มุกเม็ดใหญ่ที่พระกร ข้อมพระบาท และนิ้วพระหัตถ์ทรงสวมกำไล และแหวนทองประดับเพชรตาแมว ไม่จลองพระบาท ผ้าเท้าและพระพักตร์ทาสีแดงชาด

สำหรับราษฎรสามัญจะแต่งสีที่ผ้าเท้าได้เฉพาะสตรีเท่านั้น ลายผ้าที่สวมใส่ของเจ้านายและชนชั้นสูงกับของราษฎรสามัญก็แตกต่างกัน โดยจำกัดลายไว้เฉพาะกลุ่ม เช่น เจ้านายและชุมนางชั้นสูงเท่านั้นที่จะสวมผ้าลายดอกถี่ๆ

ศาสนา มีนักบวชอยู่ 3 กลุ่ม กลุ่มแรกเรียก บันฉิ(PAN-CHI = บัณฑิต) เป็นนักบวชในศาสนาพราหมณ์ แต่งตัวเหมือนบุรุษทั่วไป เพียงแต่มีด้ายสีขาว ซึ่งเป็นเครื่องหมายว่าเป็นผู้บวชเรียนสวมคอกอยู่ตลอดชีวิต (สายธัมม์) พวกนี้มักได้ขึ้นไปสู่ตำแหน่งสูงๆ

กลุ่มที่ 2 คือ พระสงฆ์ในพุทธศาสนา ซึ่งจากคำอธิบายที่บอกว่าในวัดไม่มีพระฆัง ไม่มีกลอง จึงฉาบ มีแต่พระพุทธรูปคล้ายพระพุทธรูปปางนาคปรก และวัตรปฏิบัติของพระสงฆ์ที่ฉันมือเดียว ไม่ฉันสุราเป็นต้น ชวนให้เข้าใจว่าคงจะเป็นพระสงฆ์ในลัทธิหินยาน เพราะในสมัยนั้นพระพุทธรูปจากลังกาได้เผยแพร่เข้ามาแล้ว ภิกษุเหล่านี้บางรูปก็ได้รับสิทธิได้นั่งเสลี่ยงคานทอง และเป็นที่ปรึกษาของพระเจ้าแผ่นดินในเรื่องสำคัญๆ

กลุ่มที่ 3 ได้แก่ นักบวชในลัทธิเต๋า (TAOISM) ซึ่งแต่งกายเหมือนชายชาวเมืองทั่วไป ต่างกันแต่มีผ้าคลุมศีรษะสีขาวหรือสีแดง วัดของพวกนี้เล็กกว่าวัดของพระสงฆ์กลุ่มที่ 2 พระกลุ่มนี้ไม่บูชาอย่างอื่นนอกจากแห่งหิน (ศิวลิ่งค์)

เด็กที่เป็นฆราวาสเมื่อถึงวัยเรียนจะมาเรียนกับพระและเมื่อโตแล้วจะกลับไปใช้ชีวิตฆราวาสตามเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชากร ชาวเมืองเป็นคนหยาบ ไม่สวย ผิวคล้ำ เหมือนกันหมดไม่ว่าจะเป็นคนที่อยู่ในชนบท บนเกาะในทะเล หรือคนที่อยู่ในเมือง สตรีในราชสำนักหรือสตรีชาวเมืองที่สูงศักดิ์ก็เช่นกัน เพียงแต่พวกนี้จะผิวขาวราวหยกเพราะไม่เคยถูกแดด

ทั้งหญิงและชายต่างนุ่งผ้าผืนเดียวพันรอบเอว เปลือยอก ผมหงอกเป็นมุ่นมวย ไม่สวมรองเท้า สตรีที่เป็นพนักงานในพระราชวังหลวง เรียกว่า เจน เจีย ลาน (คำสันสกฤตว่า ศฤงคาร) มีจำนวนราว 2000 คนเป็นอย่างน้อย สตรีพวกนี้ล้วนแต่แต่งงานแล้ว และมีบ้านอยู่ในเมือง พวกเขาจะโกนผมตรงหน้าผากสูงขึ้นไป แล้วตัดผมเป็นเครื่องหมาย รวมทั้งทาบขี้ผึ้งสองข้างด้วย เพื่อเป็นสัญลักษณ์ สตรีพวกนี้เท่านั้นที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในพระราชวังซึ่งห้ามคนฐานะต่ำเข้าไป โดยข้ามคูน้ำทางถนนทั้งด้านหน้าและด้านหลังของพระราชวัง

สตรีสามัญเกล้าผมหงอกเช่นกัน แต่จะไม่มีปิ่นหรือหวีหรือเครื่องประดับผมหงอกใดๆ พวกเขาสวมกำไลและแหวนทองเช่นเดียวกับสตรีในวังและไม่ว่าหญิงหรือชายจะทำน้ำหอมซึ่งทำจากไม้จันทน์ ชะมด หรือเครื่องหอมอื่นๆ ชาวเมืองทั่วไปนับถือศาสนาพุทธ

ภาษาที่ใช้โดยทั่วไปมีความคล้ายคลึงกับพวกจามปา แต่เป็นคนละภาษา ไม่สามารถเข้าใจกันได้ ส่วนใหญ่การเรียงลำดับคำจะกลับกันกับภาษาจีน

ขุนนางผู้ใหญ่ มีภาษาพูดสำหรับตนเอง โดยเฉพาะ อาลักษณ์ ก็จะมีภาษาที่ปราณีตตามแบบของพวกเขา พระในศาสนาพุทธและนักบวชลัทธิเต๋า ก็มีคำเฉพาะในทางพระ ชาวเมืองในแต่ละเมืองแต่ละหมู่บ้านก็มีภาษาถิ่นของตัวเอง

การเขียนติดต่อกันสื่อสารกันตามปกติหรือเขียนเอกสารราชการจะเขียนบนหนังกวาง หรือนั่งสัตว์อื่นๆ ที่คล้ายๆกัน ย้อมสีดำ โดยตัดเป็นแผ่นขนาดตามความต้องการ นำผงคล้ายขอล็กของจีนมาทำเป็นแท่งเล็กๆเรียก สอ. มาใช้เขียนตัวหนังสือให้ติดอยู่บนแผ่นหนัง ไม่มีการใช้ตราประทับ การเขียนฎีกา ประชาชนมักจะจ้างอาลักษณ์เขียน

การเกษตรกรรม ปีหนึ่งจะมีการปลูกพืชผล 3-4 ครั้ง ฝนตกปีละ 6 เดือน หน้าฝนระดับน้ำในทะเลสาบขึ้นสูงท่วมต้นไม้ใหญ่ ผู้คนที่อยู่ใกล้ทะเลสาบอพยพไปอยู่ตามภูเขา ชาวบ้านจะรู้ว่าเมื่อไรข้าวในนาสุก เมื่อไรจะหว่านพืชผล และมีที่บางที่ซึ่งมีข้าวป่าขึ้นเองโดยไม่ต้องหว่าน

ชาวเมืองไม่รู้จักการเลี้ยงหมอนไหม พวกเขารู้จักแต่การทอผ้าฝ้าย แต่ไม่รู้จักปั่นด้ายด้วยล้อหมุน เพียงแต่ปั่นด้วยแกนซึ่งใช้มือหมุน ไม่รู้จักเครื่องทอผ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องใช้ต่างๆ ส่วนใหญ่ในบ้านของราษฎรไม่มีเครื่องเรือนเช่น โต๊ะ เก้าอี้ อ่างน้ำ ถังน้ำ เขาหุงข้าวด้วยหม้อดิน ใช้ก้อนหิน 3 ก้อนทำเป็นเตาไฟ และใช้ทัพพีทำด้วยกะลามะพร้าว งานข้าวเป็นงานเครื่องปั้นดินเผาจากจีนหรืองานขามทองแดง และพับใบตองเป็นกระทงใส่อาหารที่มีน้ำ ใช้ใบไม้ชนิดหนึ่ง (CHIAO) ทำชั้นรองอาหารเหลว และใช้นิ้วมือเปียข้าว แต่ในครอบครัวชนชั้นสูงและคนรวยใช้งานขามทำด้วยเงินหรือทอง ส่วนในพระราชวังจะใช้ภาชนะทองคำเป็นส่วนใหญ่ ชาวเมืองใช้เสื่อปูนอนกับพื้น แต่บางครอบครัวเริ่มใช้เตียงเตี้ยๆซึ่งส่วนใหญ่ทำโดยคนจีนไม่มีการใช้ไม้หิน แต่ใช้ครกและสากตำข้าวเพื่อเอาเปลือกออก

สำหรับพานะ มีคานนามทำจากไม้ชิ้นเดียว ใช้คนหาม 2 คน สำหรับการเดินทางไกลมักจะขี่ช้าง ม้า โดยไม่มีเกวียน ไม่มีอาน หรือบางทีก็ใช้เกวียน ส่วนเรือขนาดใหญ่ทำจากไม้เนื้อแข็ง คนงานจะลากไม้ให้เป็นแผ่นด้วยขวาน ไม่มีเลื่อยให้ใช้ ดังนั้นจึงเปลืองไม้และใช้แรงงานสูงส่วนเรือเล็กทำจากไม้ทั้งต้น โดยขุดไม้ออกเหมือนราง ใช้ฟลนไม้ให้อ่อนและนำขึ้นไม้สอดด่างให้กว้างออก

ในการค้นคว้าวิจัยทางโบราณคดี ในปัจจุบัน สามารถสันนิษฐานความเป็นอยู่ตลอดจนอารยธรรมโบราณเหล่านี้ได้จาก บันทึกของพ่อค้า นักเดินทาง พระสงฆ์ และจากหลักฐานที่ปรากฏหลงเหลืออยู่ในปัจจุบันคือ ทิวทัศน์ของสถาปัตยกรรม ศิลปกรรมต่างๆ เช่นภาพสลักเล่าเรื่องราวของความเชื่อ เทพเจ้า พิธีกรรม ความเป็นอยู่ เป็นต้น

ในการนำเสนอเรื่องความเป็นอยู่ของผู้คนในสมัยลพบุรีจึงเป็นการนำผู้เข้าชมมองผ่านภาพสลักเล่าเรื่องเหล่านั้นไปพบกับวิถีชีวิตดั้งเดิม โดยมีองค์ประกอบการนำเสนอประกอบด้วย

แท่นแสดงสถาปัตยกรรม	ขนาด 1.00x1.00x0.60	1 หน่วย
แท่นแสดงสถาปัตยกรรม	ขนาด 1.50x1.00x0.60	1 หน่วย
แท่นแสดงการตั้งชุมชน	ขนาด 1.20x1.00x0.60	1 หน่วย
ตู้แสดงวิถีชีวิต	ขนาด 1.00x3.00x3.00	3 หน่วย
ตู้แสดงการแต่งกาย	ขนาด 1.00x3.00x3.00	4 หน่วย
ตู้แสดงภาษา	ขนาด 1.00x1.00x3.00	4 หน่วย
แท่นแสดงภาษา	ขนาด 1.00x1.00x0.80	2 หน่วย
ตู้แสดงเครื่องมือเครื่องใช้	ขนาด 1.00x5.00x3.00	1 หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แท่นแสดงเครื่องมือเครื่องใช้	ขนาด 0.60x0.60x0.80	2 หน่วย
รวมพื้นที่ของวัตถุแสดงและผู้เข้าชม	ได้ประมาณ	100 ตร.ม.
และพื้นที่สัญจร (50%)		50 ตร.ม.
รวมพื้นที่สวนวิถีชีวิตริมแม่น้ำมูล	ประมาณ	150 ตร.ม.

1.2.8 กษัตริย์และระบบวรรณะ

การเข้ามาของอินเดียนอกจากการเผยแพร่ศาสนา การจัดซื้อและจำหน่ายสินค้าของอินเดียแล้ว ชาวอินเดียยังได้นำระบบวรรณะเข้ามาเผยแพร่เพื่อการควบคุมผู้คนในชุมชนให้อยู่ใต้การปกครองอย่างชาญฉลาด ด้วยระบบวรรณะอันศักดิ์สิทธิ์ที่ได้นำเข้ามาใช้อย่างเหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการอภิเษกผู้นำของชุมชนในท้องถิ่นได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพระราชาหรือพระมหากษัตริย์

อชาวนิคมอินเดียในดินแดนโพ้นทะเลต่างยอมรับเอาระบบนี้เข้ามาใช้อย่างแพร่หลายทั้งในเกาะชวาฝั่งมลายู ประเทศไทย และแหลมอินโดจีน

กฎสำหรับวรรณะ

- 1.) การแต่งงาน ทุกคนห้ามแต่งงานกับคนนอกวรรณะและในวรรณะเดียวกันก็จำกัดโคตรตระกูลลงไปอีก ผู้ชายพราหมณ์แต่งงานกับหญิงวรรณะอื่นได้ (อนุโลม) แต่หญิงพราหมณ์จะแต่งงานกับชายวรรณะอื่นไม่ได้ (ปฏิโลม)
- 2.) อาหาร เครื่องดื่ม ห้ามบริโภคเนื้อและสุรา นอกจากนี้ยังมีข้อกำหนดเรื่องนี้อีกมาก เช่นจะกินอาหารที่คนวรรณะอื่นปรุงให้ไม่ได้
- 3.) การประกอบอาชีพมีขอบเขตจำกัด เกิดมาในวรรณะนี้ ตระกูลนั้นต้องประกอบอาชีพตามที่บรรพบุรุษทำกันมา
- 4.) มีข้อจำกัดในการตั้งถิ่นฐาน เช่น ห้ามตั้งถิ่นฐานนอกอินเดีย ห้ามเดินเรือไปในทะเล หรือมหาสมุทร เป็นต้น

นอกจากระบบวรรณะแล้ว ลัทธิการบูชาบุคคลก็เป็นสิ่งหนึ่งซึ่งยึดเหนี่ยวสังคมในยุคนั้นให้อยู่ในแบบแผนประเพณีนิยมเดียวกัน

ในสังคมสมัยลพบุรี กษัตริย์ทรงเป็นเทพเจ้า(สมมุติเทพ)ที่ยิ่งใหญ่ เป็นผู้ที่บรรดาศาสนสถานกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดและศาสนสถานทั้งหลายที่สร้างในรูปของภูเขาได้ถูกสร้างขึ้นเพื่ออุทิศให้แก่พระองค์บนยอดของภูเขาซึ่งประดิษฐานอยู่ ณ ศูนย์กลางของเมือง เท่าๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กับที่เป็นศูนย์กลางของจักรวาล กษัตริย์จะทรงเข้าไปร่วมกับรูปสลักที่ศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์เพื่อสามารถติดต่อกับโลกของปวงเทพเจ้าได้

ศาสนสถานของอาณาจักรก็เป็นศาสนสถานส่วนพระองค์ของกษัตริย์ด้วย ซึ่งทรงสร้างขึ้นเองระหว่างที่ยังทรงมีชีวิตอยู่ เมื่อเสด็จสวรรคตแล้ว พระอัฐิที่เหลือของพระองค์หรือพระบรมศพที่เนาเป็อยจะถูกฝังเก็บไว้ในนั้นเพื่อให้ชีวิตแก่รูปสลักและประธานรูปสลักที่มีชีวิตแก่ลัทธิของพระองค์ ปราสาทจะกลายเป็นสุสานของพระองค์ ขณะที่ผู้สืบต่อจากพระองค์จะสร้างศาสนสถานอื่นๆอีกแห่งหนึ่ง เพื่อเป็นที่เก็บ เทวะ-ราชา ซึ่งในความเป็นจริงกษัตริย์ที่ทรงอำนาจมากที่สุดเท่านั้นที่จะสามารถสร้างศาสนสถานเหล่านี้ได้ เพราะกษัตริย์ที่ทรงครองราชย์เพียงชั่วระยะเวลาสั้นๆหรือที่มีปัญหาวุ่นวายเกี่ยวกับการปฏิบัติ มักจะไม่มีเวลาหรือกำลังที่จะสามารถสร้างศาสนสถานเพื่อประดิษฐานเทวะ-ราชาหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ สุสานของพระองค์เองได้

ในร่างของมนุษย์ กษัตริย์จะประทับอยู่ในพระราชวังที่สร้างด้วยไม้และวัสดุเบาอื่นๆ แต่ในร่างของเทพเจ้า พระองค์จะประทับอยู่ในพระราชวังที่สร้างด้วยหินกับศาสนสถานขนาดใหญ่ ซึ่งประชาชนจะได้รับอนุญาตให้เข้าไปในบางครั้งเพื่อกราบกรานต่อเบื้องพระพักตร์ของรูปสลักของเทพเจ้า (เทวะ-ราชา หรือ พุทธะ-ราชา) เท่านั้น

ในสายราชวงศ์กษัตริย์ทั้งหลายนั้น ที่ทรงยิ่งใหญ่และมีอิทธิพลต่อศิลปสมัยลพบุรี(ศิลปะเขมรในประเทศไทย) คือ พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ซึ่งเป็นบุคคลที่มีรุ่งเรืองที่สุดของสกุลช่างสมัยลพบุรีนี้ โดยทรงแผ่ขยายอำนาจได้กว้างไกลสุด จากฝั่งทะเลทางทิศตะวันออกไปสู่

ทิศตะวันตก จรด กาญจนบุรี (ปราสาทเมืองสิงห์)

ทิศใต้ จรด เพชรบุรีปราสาทวัดกำแพงแลง)

ซึ่งในทุกๆที่ที่ทรงแผ่ขยายอำนาจไปถึงได้ปรากฏว่าทรงสร้าง ศาสนสถาน บาราย ถนนหนทาง สะพาน ที่พักผ่อนนักเดินทางและอโรคยศาลาทั่วราชอาณาจักร

จากอิทธิพลที่มีอยู่อย่างมากมายของกษัตริย์ที่มีต่อศิลปสมัยลพบุรีนี้ ในการนำเสนอให้ผู้เข้าชมได้รับทราบเรื่องราวจึงได้เสนออยู่ในรูปของปรากฏปราสาทของสถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี โดยมีองค์ประกอบการจัดแสดง ประกอบด้วย

แท่นแสดงรูปกษัตริย์ ขนาด 1.00x1.00x1.50 1 หน่วย

แท่นแสดงข้อมูลระบบวรรณะ ขนาด 1.00x0.60x1.50 4 หน่วย

แท่นแสดงข้อมูลราชวงศ์กษัตริย์ ขนาด 0.60x3.00x0.80 2 หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สแกนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แท่นแสดงกษัตริย์กับศิลปิน	ขนาด 0.60x3.00x0.80	2 หน่วย
ตู้แสดงกษัตริย์กับศิลปิน	ขนาด 1.00x3.00x3.00	4 หน่วย
รวมพื้นที่ของวัตถุแสดงและผู้เข้าชม	ได้ประมาณ	100 ตร.ม.
และพื้นที่สัญจร (50%)		50 ตร.ม.
รวมพื้นที่จัดแสดงส่วนระบบกษัตริย์และวรรณะ	ได้ประมาณ	150 ตร.ม.

1.2.9 ศาสนาและศาสนสถาน

รากฐานหรือมูลเหตุของศิลปและวัฒนธรรมสมัยลพบุรีเกิดขึ้นมาจากประเพณีนิยมและความเชื่อทางศาสนาที่เข้ามาพร้อมกับอารยธรรมอินเดีย ตลอดระยะเวลายาวนานกว่า 300 ปีก่อนพุทธกาล ศาสนาฮินดูได้แพร่หลายในประเทศอินเดีย และในพุทธศตวรรษที่ 10 ศาสนาฮินดูได้เข้ามามีอิทธิพลในชีวิตประจำวันของชาวเขมร ตลอดจนพิธีการในราชสำนัก พราหมณ์ปุโรหิตซึ่งนับถือ ไศวะนิกาย หรือบูชาพระศิวะ แต่ต่อมาพวกพราหมณ์ที่นับถือพระนารายณ์ได้เข้ามาแทนที่ แล้วแบ่งแยกเป็น 2 นิกายสำคัญคือ

1.) นิกายไศวะ

ซึ่งนับถือว่าพระศิวะเป็นผู้สร้างโลกเป็นแก่นแท้ของสากลจักรวาลโดยมีการนับถือ 2 ลักษณะคือ

- 1) นับถือบูชา ศิวลึงค์ คือเครื่องหมายบรูษเพศเป็นผู้สร้างสรรพสิ่งในโลก เป็นเครื่องหมายแทนพระศิวะเจ้า
- 2) นับถือบูชาวามันที ซึ่งเป็นพาหนะของพระอิศวร (โคนันทวิศาล) เป็นผู้ให้น้ำนมและเนื้อแก่มนุษย์ เป็นเสมือนแม่ของคนอินเดีย เป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ของชาวฮินดู

โดยโบสถ์ของนิกายไศวะนี้เป็นที่สถิตยสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ศิวลึงค์

2.) นิกายไวษณพ

ชาวฮินดูนับถือการขอตาของพระนารายณ์หรือพระวิษณุมาเกิดเป็นมนุษย์พิเศษ โดยการนับถือนี้เป็นการนับถือที่เน้นหนักในพระวิษณุว่าสำคัญกว่าพระเจ้าองค์อื่น หน้าที่ของพระนารายณ์ไม่ใช่เพียงรักษาโลกให้เป็นไปเท่านั้นแต่ยังเป็นผู้สร้างและทำลายโลกอีกด้วย นิกายไวษณพจึงเป็นเอกเทวนิยมนับถือพระวิษณุเจ้าเพียงองค์เดียว โดยรวมเอาคุณลักษณะและความเชื่อในพระเจ้าทั้ง 3 องค์มารวมไว้ในพระวิษณุเพียงองค์เดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้กายโวกษณพยังเชื่อถือในการอวตารของพระนารายณ์ซึ่งมี 10 ปาง
คือ

- 1.) มัตสยาวตาร ลงมาเกิดเป็นปลา เพื่อปราบยักษ์ชื่อหยาครีวะซึ่งทำให้น้ำท่วมโลก
- 2.) คุรมาวตาร ลงมาเกิดเป็นเต่ามีมาในเกษียรสาครหนูนเขามันทาระในการกวนมหาสมุทรจนกลายเป็นน้ำอมฤต
- 3.) วราหาวตาร ลงมาเกิดเป็นหมูป่าเพื่อปราบยักษ์หิรันยาคษะ
- 4.) นรสิงหาวตาร ลงมาเกิดเป็นนรสิงห์ เพื่อปราบยักษ์หิรันยาคษะ
- 5.) วามนาวตาร ลงมาเกิดเป็นคนค่อมผู้มีฤทธิ์ เพื่อทรมานยักษ์พลีไปอยู่ใต้บาดาล
- 6.) ปรศุรามาวตาร ลงมาเกิดเป็นรามผู้มีขวานปกป้องไม่ให้กษัตริย์มีอำนาจเหนือพราหมณ์
- 7.) รามาวตาร ลงมาเกิดเป็นพระรามเพื่อปราบทศกัณฐ์
- 8.) กฤษณาวตาร ลงมาเกิดเป็นพระกฤษณะ ผู้มีผิวกายดำในคัมภีร์ภควัทคีตา เพื่อปราบยักษ์กังสะ
- 9.) พุทธาวตาร ลงมาเกิดเป็นพระพุทธเจ้า
- 10.) กัลกยาวตาร ลงมาเกิดเป็นบุรุษอาชาไนย (กัลก) เพื่อปราบคนชั่วและสถาปนาธรรมะ

จากคติความเชื่อทางศาสนาฮินดูที่แพร่หลายไปพร้อมกับวัฒนธรรมอื่นๆจากอินเดีย ได้เป็นอิทธิพลสำคัญที่มีต่อ ศิลปะและสถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี

คติความเชื่อในเรื่องของระบบจักรวาลที่มีแกนกลางคือ เขาพระสุเมรุ ล้อมรอบด้วยมหาสมุทรทั้ง 7 ได้ถูกนำมาใช้เป็นที่ประเพณีในการสร้าง เมือง คูน้ำ พระราชวัง และศาสนสถานต่างๆ

ตามแนวความคิดของพราหมณ์จักรวาลประกอบด้วยทิวที่เป็นศูนย์กลางคือ ชมพูทวีปพร้อมด้วยเขาพระสุเมรุ ซึ่งตั้งอยู่ ณ ศูนย์กลางโลก ทิวที่เป็นผืนแผ่นดินนี้จะถูกล้อมรอบด้วยแผ่นดินวงแหวน 6 ชั้น แยกออกจากกันด้วยมหาสมุทรทั้งเจ็ด แผ่นดินอันนอกสุดจะถูกล้อมรอบด้วยกำแพงหิน ส่วนยอดของเขาพระสุเมรุจะเป็นเมืองที่อยู่อาศัยของบรรดาพรหม เป็นที่ประทับของเทพเจ้าซึ่งแวดล้อมด้วยทวารบาล 8 ตนที่เฝ้าประจำอยู่ตามทิศหลักทั้งแปดทิศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ลงนามไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้คนในสมัยนั้น ได้แทนค่าความเชื่อเหล่านี้ออกมาอยู่ในรูปของ ศิลปะและสถาปัตยกรรมต่างๆ ที่สำคัญก็คือ เทวสถานองค์กลางของเมืองที่เปรียบเสมือนภูเขาอันศักดิ์สิทธิ์ มีกำแพงล้อมรอบเปรียบเหมือนกำแพงหินและเลยออกไปจะมีคูน้ำที่มีน้ำเต็มเปี่ยมเปรียบดังมหาสมุทร รวมทั้งยังมีลักษณะของความเชื่อของเทพเจ้าและตำนานต่างๆ ปรากฏอยู่ในศิลปกรรมต่างๆ ที่มีอยู่ทั้งในและนอกเทวสถานดังเช่น ทับหลัง ทวารบาล หน้าบัน เป็นต้น

ในเวลาต่อมา พุทธศาสนาได้เข้ามามีบทบาทในสังคมของผู้คนในสมัยลพบุรี โดยในการเข้ามาของ พุทธศาสนานี้เกิดจากการจาริกแสวงบุญและเผยแผร์ศาสนาของพระสงฆ์ในสมัยของพระเจ้าอโศกมหาราช ซึ่งแต่แรกเริ่มนั้นพุทธศาสนาได้หยั่งรากลงไปบนความเชื่อของกลุ่มสามัญชนเท่านั้น เนื่องจากในหมู่ราชวงศ์นั้นจะยังคงเป็นวิถีความเชื่อถือดั้งเดิมใน ศาสนาฮินดู

จนเมื่อพระพุทธศาสนาแพร่หลายอยู่ทั่วไปในหมู่สังคมสมัยลพบุรี ความนิยมในการนับถือศาสนาของชนชั้นกษัตริย์ก็ได้เปลี่ยนไป โดยจะขึ้นอยู่กับกษัตริย์ที่ปกครองอยู่ในขณะนั้นจะศรัทธาในศาสนาใด ศาสนานั้นๆ ก็จะรุ่งเรืองโดดเด่นขึ้นมา

ความเป็นไปของศาสนาทั้งพุทธและฮินดูนั้น ดูจะกลมกลืนอยู่ในวิถีชีวิตของชาวเมืองในสมัยลพบุรีจนไม่อาจแยกแยะได้อย่างชัดเจน บางครั้งเป็นหนึ่งเดียว เช่น การปกครองระบบพราหมณ์ผสมฮินดู หรือบางครั้งก็เป็นศัตรูกันอย่างชัดเจน เช่น การทำลายศิวลึงค์แล้วนำพระพุทธรูปไปตั้งแทน เป็นเช่นนี้สลับกันไปตลอดสมัยของอารยธรรม

จวบจนกระทั่ง เมื่อสิ้นแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 (กษัตริย์เขมรซึ่งมีพระราชอำนาจกว้างไกลและยิ่งใหญ่ที่สุด) พวกพราหมณ์ได้ยุบชาวพื้นเมืองให้ทำลายวัดวาอารามและรูปเคารพในพุทธศาสนาลงเป็นจำนวนมาก แล้วนำศิวลึงค์ไปตั้งแทน อย่างไรก็ตามด้วยคำสอนของพระพุทธศาสนาแบบตันตระได้ปลดปล่อยฐานะของไพร่ฟ้าประชาชนให้เป็นอิสระหลุดพ้นจากการเป็นทาสและชนชั้นของฮินดูสืบทอดกันมาลงได้บ้าง แม้ในทางสังคมและการปกครองระบบพราหมณ์ผสมพุทธจะมีการค้าทาสถือปฏิบัติสืบทอดกันมาก็ตามแต่การชะลอการเกณฑ์แรงงานไปทำการก่อสร้างศาสนาและเทวาลัยในศาสนาฮินดู ชาวกำ埔ชาได้มีโอกาสในการใช้แรงงานในการผลิตอาหารเพื่อชีวิตของตนเองและครอบครัวได้มากขึ้น การได้พบกับชีวิตที่มีความเสมอภาคทางสังคม และการยึดมั่นในคำสอนของพระพุทธเจ้าได้ค่อยๆ เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและสังคมฮินดูมาเป็นพุทธศาสนาเพิ่มขึ้นทีละน้อย และอิทธิพลของพุทธศาสนาได้ค่อยๆ แทรกเข้าไปสู่ระบบกษัตริย์ บทบาทของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พราหมณ์ไม่ว่าในสกุลคิเวไกรวัลย์หรือสกุลทิวากรบัณฑิตค่อยๆ บดความสำคัญลง และพระสงฆ์ผู้สืบทอดพระธรรมวินัยได้เข้าไปมีบทบาทในพิธีกรรมต่างๆมากขึ้นตามลำดับ

จากอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่ค่อยๆแทรกซึมอยู่ในสังคมสมัยลพบุรีนี้เองก่อให้เกิดรูปแบบของศิลปกรรมที่ซับซ้อนและกลมกลืนกับรูปแบบของศิลปกรรมในศาสนาฮินดูดั้งเดิม เช่น รูปแบบของพระพุทธรูปหินทรายต่างๆ ซึ่งได้รับอิทธิพลของสกุลช่างเดิมอยู่นั่นเอง

จวบจนกระทั่งสุดท้ายแห่งสายวัฒนธรรมของเขมร บรรดาเมืองบริวารของอาณาจักรเขมร ไม่ว่าจะเป็นเมืองเพชรบุรี สิงหนบุรี ลพบุรี พิมาย หรือที่ห่างไกลออกไปเช่น สุโขทัย ศรีสัชนาลัย หรือเวียงจันทร์-หลวงพระบาง ก็ค่อยๆเติบโตทางการเมืองและกลายเป็นศูนย์กลางการปกครองอิสระแยกตัวออกมาโดยไม่อยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรเขมรอีกต่อไป

แม้ว่ากระแสวัฒนธรรมการนับถือศาสนาภายในสังคม สมัยลพบุรีจะผันผวนและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ตามแต่กษัตริย์ผู้มีอำนาจ แต่แนวทางและคุณค่าของศิลปกรรมที่สืบเชื้อสายกันภายในสกุลช่างต่างๆ กลับมิได้ด้อยลงไปเลย เมื่อยุคสมัยแปรเปลี่ยนไป รูปแบบของศิลปกรรมก็แปรเปลี่ยนไปเพื่อรองรับ วิถีวัฒนธรรม และความเชื่อนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อในศาสนาพุทธ หรือพราหมณ์ ในการนำเสนอเรื่องราวของศาสนาที่มีอิทธิพลต่อศิลปสมัยลพบุรี ได้ใช้องค์ประกอบในการจัดแสดงประกอบด้วย

ตู้แสดงศิลปวัตถุทางศาสนา	ขนาด 1.00x1.00x3.00	6 หน่วย
ตู้แสดงความเชื่อทางศาสนาต่อศิลป์	ขนาด 1.00x2.00x3.00	4 หน่วย
ตู้แสดงข้อมูลศาสนาพุทธ	ขนาด 1.00x2.00x3.00	2 หน่วย
ตู้แสดงข้อมูลศาสนาฮินดู	ขนาด 1.00x2.00x3.00	2 หน่วย
แท่นแสดงข้อมูล	ขนาด 0.60x0.60x1.10	4 หน่วย
แผ่นผังคติจักรวาล	ขนาด 3.00x3.00	2 หน่วย
แท่นแสดงปฏิมากรรมทางศาสนา	ขนาด 1.00x1.00x1.20	1 หน่วย
พื้นที่ชม SLIDE และ MALTIMEDIA	ขนาด 5.00x5.00	1 หน่วย

รวมพื้นที่ของวัตถุแสดงและผู้เข้าชม ได้ประมาณ 130 ตร.ม.

และพื้นที่สัญจร (50%) 60 ตร.ม.

รวมพื้นที่ส่วนศาสนา ได้ประมาณ 200 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยชนด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากเนื้อหาจัดแสดงในส่วนนิทรรศการถาวรดังกล่าวสามารถสรุปหมวดหมู่และพื้นที่ที่ต้องการในการจัดแสดงได้ คือ

ส่วนโถงทางเดินและจัดแสดงศิลปกรรม(EXHIBITION HALL)	1500	ตร.ม.
ส่วนปฐมบท (INTRODUCTION)	100	ตร.ม.
ส่วนศิลปะของมนุษย์ถ้ำ	60	ตร.ม.
ส่วนศิลปะยุคก่อนประวัติศาสตร์	150	ตร.ม.
ส่วนศิลปะภายหลังวัฒนธรรมจากภายนอก	100	ตร.ม.
ส่วนศิลปะสมัยลพบุรี	220	ตร.ม.
ส่วนศิลปะวัฒนธรรมริมแม่น้ำมูล	150	ตร.ม.
ส่วนศิลปะเพื่อกษัตริย์และระบบวรรณะ	150	ตร.ม.
ส่วนศิลปะเพื่อศาสนา	200	ตร.ม.
รวมพื้นที่ตอบสนองพฤติกรรมของวัตถุแสดงและผู้เข้าชมในส่วนนิทรรศการถาวร ได้ประมาณ	2700	ตร.ม.

1.3 คลังและจัดเก็บวัตถุแสดง

เมื่อวัตถุแสดงและพัสดุต่างๆเข้ามาภายในโครงการจะต้องผ่านห้องทะเบียนเพื่อตรวจสอบสภาพของวัตถุแสดง หากชำรุดหรือเสื่อมสภาพต้องส่งไปห้องปฏิบัติการซ่อมสงวน ในขณะที่ยังไม่ได้ส่งเข้าคลังหรือส่งไปจัดแสดงต้องมีห้องพักรักษาวัตถุและพัสดุ จากนั้นงานทะเบียนจะมีหน้าที่ควบคุมการตรวจ บรรจุ และจัดเก็บ

ฝ่ายงานคลังประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

- ส่วนงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะมีการทำงานอยู่ 2 ส่วนคือ ส่วนทะเบียนประจำสำนักงาน และส่วนตรวจสอบประจำส่วนคลัง
- ชานชาลารับ-ส่ง พัสดุและวัตถุแสดง (LOADING PLATFORM & UNLOADING PLATFORM) ซึ่งเป็นส่วนที่ควรจะมีหลังคาคลุม
- ห้องแกะและบรรจุหีบห่อ
- ห้องเก็บของ ส่วนนี้ควรจัดให้อยู่ทางด้านหลังติดกับส่วนจอดรถบริการ เพื่อความสะดวกในการทำงานและควบคุม มีทางเข้าออกของวัตถุแยกออกต่าง

หาก กว้างอย่างน้อย 2.40 เมตร สูงอย่างน้อย 3.60 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-ส่วนคลัง (COLLECTION OR STORAGE)

- ประกอบด้วย ห้องจัดเก็บวัตถุแสดง
- ห้องจัดเก็บวัตถุแสดงชั่วคราว
- ห้องควบคุมการระบายอากาศและอุณหภูมิ
- ห้องจัดเตรียมวัตถุแสดง

-ส่วนคลังเก็บวัตถุแสดง ไม่จำเป็นต้องมีหน้าต่างแต่มีการควบคุม ระบบปรับอากาศและควบคุมความชื้นคล้ายกับห้องแสดงนิทรรศการ มีการติดต่อสะดวกและรวดเร็วกับห้องแสดงงานทั้งไปและกลับ มีประตูเข้าออกเพื่อการขนย้ายวัตถุขนาดใหญ่ คือ กว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตรและสูงไม่น้อยกว่า 3.60 เมตร ซึ่งพื้นที่ในส่วนนี้จะต้องได้รับการออกแบบพิเศษสำหรับรับน้ำหนักได้ประมาณ 1000 กิโลกรัมต่อตารางเมตร

ส่วนนี้ยังต้องสามารถจัดบริการแก่ผู้สนใจเป็นพิเศษในการเข้ามาศึกษาค้นคว้า เช่น ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ นักศึกษาพิเศษที่ได้รับอนุญาต

ในการออกแบบต้องคำนึงถึงการเพิ่มขึ้นของวัตถุจัดเก็บ

มี PLATFORM ที่สามารถยกสูงขึ้นได้เท่ากับระดับของท้ายรถขนส่งพัสดุ ประมาณ 0.90-1.15 เมตร บริเวณสำหรับรถบรรทุกเข้าเทียบมีความกว้างเพียงพอ คือ กว้าง 3.00 เมตร สูง 4.50 เมตร ลึก 12.00 เมตร

-โรงรับเชื้อเพลิง การหาจำนวนงานที่เก็บในคลัง โดยพิจารณาจากจำนวนของวัตถุแสดงและพัสดุต่างๆที่จะกระจายไปตามหน่วยงานต่างๆภายในโครงการ

จากลักษณะพฤติกรรมของหน่วยงานและพัสดุสามารถแจกแจงพื้นที่ที่ต้องการคือ

ส่วนคลังวัตถุ หลัก(วัตถุแสดงและพัสดุ)	400	ตร.ม.
ส่วนรับ-ส่งพัสดุ	100	ตร.ม.
ส่วนคลังวัตถุ นิทรรศการชั่วคราว	100	ตร.ม.
ส่วนคลังวัตถุ นิทรรศการถาวร	300	ตร.ม.
รวมพื้นที่คลัง ที่ต้องการประมาณ	900	ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ส่วนบริการสถานที่ จอตรง

จากจำนวนผู้เข้าชม โครงการ (คิดเทียบจากสถิตินักท่องเที่ยวสูงสุด) ต่อวัน

มีผู้เข้าใช้โครงการประมาณ	600	คนต่อชั่วโมง
พฤติกรรมผู้ใช้โครงการครั้งละประมาณ	1	ชั่วโมง
ดังนั้นใน ตลอดเวลาจะมีผู้ใช้โครงการ	600	คน

จากสถิติการใช้พาหนะของผู้เข้าใช้โครงการ

รถยนต์ส่วนตัว	55.81 %
รถประจำทาง (รวมรถไฟและเครื่องบิน)	41.9 %
บริษัทนำเที่ยว	2.2 %

ดังนั้นหากคิดเทียบกับอัตราผู้เข้าใช้โครงการจะมีจำนวนผู้ใช้

รถยนต์ส่วนตัว	330	คน
(ผู้ใช้ 4 คนต่อ รถยนต์ 1 คัน)	83	คัน
บริษัทนำเที่ยว	18	คน

(ในหนึ่งกลุ่มท่องเที่ยวจะมีนักท่องเที่ยวประมาณ 30คน)

ดังนั้นทุกๆ 2 ชั่วโมง จะมีกลุ่มท่องเที่ยวเข้าใช้ 1 กลุ่ม

รถยนต์นั่ง 1 คันใช้พื้นที่ในการจอด	180	ตร.ม.
ดังนั้นจึงต้องการพื้นที่ใช้จอด $83 \times 180 =$	14940	ตร.ม.
และพื้นที่ของกลุ่มท่องเที่ยว(รถทัวร์ 5 คัน)	1000	ตร.ม.
จำนวนอัตราเจ้าหน้าที่ภายในโครงการ 66 อัตรา		
ให้เจ้าหน้าที่ทุกคน 4 คนมีรถ 1 คัน	1200	ตร.ม.
จำนวนรถบริการ ภายใน 2 คัน ภายนอก 1 คัน	600	ตร.ม.
ดังนั้นพื้นที่จอดรถในโครงการ ที่ต้องการ	18000	ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 ส่วนบริการสาธารณะ

เป็นส่วนให้บริการประชาชนโดยที่เป็นส่วนหน้าสุดของโครงการ มีลักษณะเป็น
โถงที่จะรับผู้เข้าชมจากทางเดินเข้าด้านหน้าหรือลานจอดรถ โดยที่ส่วนบริการสาธารณะ
นี้จะมีกาให้บริการแก่ผู้เข้าชมคือ

- ส่วนพักคอย
- ส่วนติดต่อสอบถาม
- ส่วนขายตั๋ว
- ส่วนรับฝากของ
- ส่วนขายของที่ระลึก
- ส่วนโทรศัพท์สาธารณะ
- ห้องน้ำ
- หน่วยรักษาความปลอดภัย

- ส่วนพักคอย เป็นส่วนซึ่งต้องรองรับจำนวนผู้เข้าใช้โครงการสูงสุดในทุกๆขณะ

ดังนั้นพื้นที่ที่ใช้ในการตอบสนองพฤติกรรมผู้ใช้ จึงได้ เท่ากับ 600 คน

โดย 1 คนใช้พื้นที่ในการยืนชุมนุม 0.80 ตร.ม.

ดังนั้นพื้นที่พักคอยในส่วนโถง 480 ตร.ม.

- ส่วนติดต่อสอบถาม มีเจ้าหน้าที่ 2 อัตรา พื้นที่ 10 ตร.ม.

- ส่วนขายตั๋ว มีเจ้าหน้าที่ 2 อัตรา พื้นที่ 10 ตร.ม.

- ส่วนรับฝากของ มีเจ้าหน้าที่ 2 อัตราพื้นที่ 10 ตร.ม.

และส่วนจัดเก็บของรับฝาก 30 ตร.ม.

- ส่วนขายของที่ระลึก เป็นการให้บริการแบบ SELF - SERVICE โดยลักษณะ

ของสินค้าได้แก่สินค้าจำพวกของพกพา และสะดวกถือติดมือ เช่น ผ้าทอ

อีสาน ประติมากรรมจำลองดินเผา กระเป๋า ผ้าพันคอ เป็นต้น

โดยมีอัตรานักท่องเที่ยวที่เข้ามาในโครงการ 75.4% หรือ 519 คน(ต่อ ชม.)

แบ่งเป็น ส่วนโถงและพักคอย 416 ตร.ม.

ส่วน COUNTER ขายสินค้า 25 ตร.ม.

ส่วนเก็บสินค้า 25 ตร.ม.

รวมพื้นที่ส่วนขายของที่ระลึก 466 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ส่วนโทรศัพท์สาธารณะ 1 ตู้ใช้พื้นที่ 1.4 ตร.ม.
- จำนวนตู้โทรศัพท์ 8 เครื่องต้องใช้พื้นที่ 10 ตร.ม.
- ส่วนห้องน้ำสาธารณะ ซึ่งบริการจำนวนผู้ใช้โครงข่ายสูงสุด 600 คน ซึ่งจากอัตราส่วนของจำนวนคนในอาคารสาธารณะต่อจำนวนสุขภัณฑ์คือ

ประเภทสุขภัณฑ์	จำนวน	พื้นที่ (ตร.ม.)
โถส้วมชาย	4 ที่	6 ตร.ม.
โถปัสสาวะชาย	4 ที่	0.5 ตร.ม.
อ่างล้างหน้า(ชาย)	3 ที่	1.7 ตร.ม.
โถส้วมหญิง	5 ที่	7.5 ตร.ม.
อ่างล้างหน้า(หญิง)	3 ที่	1.7 ตร.ม.
รวมพื้นที่ห้องน้ำประมาณ	-	20 ตร.ม.

- หน่วยรักษาความปลอดภัย มีเจ้าหน้าที่ 2 อัตรา มีอุปกรณ์ในการตรวจจับทั่วทั้งโครงการเช่น โทรศัพท์วงจรปิด ต้องการพื้นที่ 30 ตร.ม.
- ดังนั้นส่วนบริการสาธารณะต้องการพื้นที่ประมาณ 1000 ตร.ม.
- และพื้นที่สีเขียว (30%) 300 ตร.ม.
- รวมพื้นที่ส่วนบริการสาธารณะ 1300 ตร.ม.

2.2 ส่วนบริการการศึกษา (ห้องสมุดทางโบราณคดี)

เป็นห้องสมุดเฉพาะทาง โดยหนังสือส่วนใหญ่ซึ่งมีทั้งภาษาไทยและอังกฤษจะเน้นหนักไปทางโบราณคดี ศิลปสมัยลพบุรี โดยห้องสมุดมีมาตรฐานเชิงปริมาณคือ ในระยะเริ่มแรกควรมีสารนิเทศ เฉพาะรายสาขาวิชาไม่ต่ำกว่า 3000 รายการ โดยเป็นงานวิจัยเฉพาะสาขาไม่ต่ำกว่า 2000 รายการและรายการอื่นๆอีก 100 รายการ

ในการจัดหมวดหมู่หนังสือทั่วไป จะเป็นการจัดแบบหมวดอนุกรม ดิวอี้ โดยแบ่งหนังสือทั่วไปออกเป็น 10 หมวด จัดเรียงหมวดตั้งแต่ 000-900 ซึ่งในแต่ละหมวดจะมีหนังสืออยู่ประมาณ 100 รายการ และต้องจัดเตรียมพื้นที่สำหรับการเพิ่มขึ้นของหนังสืออีก 100%

จากอัตราส่วนผู้ใช้ห้องสมุด คิดเทียบกับผู้ใช้โครงข่าย 600 คน เป็นผู้มาศึกษาและปฏิบัติประมาณ 7.3% หรือ มีผู้ใช้ 82 คนต่อชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบของห้องสมุด

- โถงทางเข้า เป็นส่วนหน้าของห้องสมุด ประตูทางเข้าออกควรจะมีประตูเดียว เพื่อความสะดวกในการตรวจเช็คหนังสือและมีที่รับฝากของก่อนเข้าสู่ห้องสมุด
- โต๊ะรับ-จ่ายหนังสือควรอยู่ใกล้ทางเข้า-ออกเพื่อสะดวกในการยืม-คืนหนังสือ
- ตู้บัตรรายการควรอยู่ในบริเวณที่เห็นง่ายจากทางเข้า ระหว่างบริเวณหนังสืออ้างอิงกับหนังสือทั่วไปซึ่งใกล้กับเจ้าหน้าที่บริการตอบคำถามและโต๊ะรับ-จ่าย
- ชั้นวางหนังสือการวางชั้นเรียงไว้บริเวณกลางห้อง ช่วยให้บริการอ่านหนังสือที่อยู่รอบนอก มีความเป็นสัดส่วน ซึ่งควรจัดชั้นวางหนังสือตรงกลางให้มีระยะห่างกัน 1.20-1.50 เมตร
- ที่อ่านหนังสือการจัดที่นั่งในห้องอ่านหนังสือควรจะห่างกัน 1.80 เมตรจากระยะห่างของขอบโต๊ะ และห่าง 0.90 เมตรจากกึ่งกลางเก้าอี้ของแต่ละชุด
- ห้องน้ำควรอยู่ภายนอกห้องสมุดเพื่อความเป็นส่วนตัวเนื่องจากห้องสมุดมีขนาดเล็ก มีผู้ใช้ไม่มาก
- ห้องบรรณารักษ์ บรรณารักษ์และผู้ช่วยควรอยู่ในบริเวณเดียวกันเพื่อความสะดวกในการทำงาน สามารถเข้าถึงได้จากบริเวณอ่านหนังสือ และมีทางเข้าเฉพาะเจ้าหน้าที่ด้วย
- ห้องเก็บหนังสือเก็บหนังสือที่เพิ่งได้รับมาใหม่สำหรับบรรณารักษ์จะได้ทำการคัดเลือกจัดหมวดหมู่ ห้องเก็บควรอยู่ใกล้ห้องบรรณารักษ์และมีทางพิเศษถึงกัน
- ห้องโสตทัศนศึกษาควรจัดแยกเป็นห้องอิสระ มีมุมนั่งค้นคว้า ระบบ TAPE VDO MICROFILM แยกจากส่วนอ่านหนังสือสามารถเข้าถึงได้ทางเดียวและมีเจ้าหน้าที่ดูแลพิเศษ
- ห้องเก็บสื่อโสตควรจัดระบบควบคุมอุณหภูมิและความชื้นพิเศษเพื่อคงสภาพของสื่อให้อยู่คงทนนาน

พื้นที่ใช้งานในส่วนห้องสมุด

- ส่วนจัดเก็บหนังสือ	173	ตร.ม.
- ส่วนนั่งอ่านหนังสือ	130	ตร.ม.
- ส่วนโถงและโต๊ะรับ-จ่ายหนังสือ	88	ตร.ม.
- ส่วนบริการสื่อโสต	4	ตร.ม.

รวมพื้นที่ส่วนห้องสมุด 395 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ส่วนบริการข้อมูลท่องเที่ยว

การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยวนับเป็นการอำนวยความสะดวกที่สำคัญแก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจทั่วไปประการหนึ่งบริการนี้ก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการแก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะต่อผู้ที่จัดการเดินทางด้วยตนเอง กล่าวคือ นักท่องเที่ยวสามารถใช้ข้อมูลซึ่งได้รวบรวมขึ้นแล้วนี้ สำหรับการตัดสินใจเลือกสถานที่ให้เหมาะสมกับบรรณนิยม งบประมาณ และเวลาที่มี นอกจากนี้ยังเป็นการได้มาซึ่งข้อมูลในราคาถูกหรือบางที่อาจไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆเลยอีกด้วย

ในปัจจุบันสถานที่ให้บริการข่าวสารที่ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเปิดบริการในขณะนี้มียุ่ทั้งหมด 10 แห่ง โดยอยู่ภายในกรุงเทพฯ 2 แห่ง และกระจายอยู่ในจังหวัดท่องเที่ยวต่างๆอีก 8 แห่ง ซึ่งนับว่ายังไม่เพียงพอต่ออัตราการขยายตัวของการท่องเที่ยวของประเทศไทยปัจจุบัน ดังนั้น โครงการศูนย์ศึกษาศิลปสรมยลพบุรีจึงสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการเพิ่มศักยภาพการบริการข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวให้กับทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยหน่วยงานการให้บริการของส่วนบริการข้อมูลท่องเที่ยวนี้จะเป็นหน่วยงานพิเศษที่ทำหน้าที่ประสานงาน ระหว่างศูนย์ศึกษาศิลปสรมยลพบุรี ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กองโบราณคดี กรมศิลปากร ในการเผยแพร่ และบริการข้อมูลทางศิลปสรมยลพบุรีอันเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไป

ผู้ให้บริการชาวต่างประเทศ

ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าใช้บริการจากข้อมูลของ ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย)

ผู้ที่มาใช้บริการของส่วนบริการข้อมูลท่องเที่ยวประมาณ 78% เป็นนักท่องเที่ยวชาวยุโรป นอกนั้นเป็นชาวอเมริกาเหนือ 20% ชาวเอเชีย 7% และอื่นๆ ถ้าพิจารณาตามสัญชาติ พบว่านักท่องเที่ยวสัญชาติอังกฤษมีจำนวนมากที่สุดคือประมาณ 20% ของผู้ใช้บริการทั้งหมด รองลงมาคือนักท่องเที่ยวสัญชาติอเมริกา 13% เยอรมัน 9% และออสเตรเลียประมาณ 7% สำหรับผู้ใช้บริการที่เป็นคนเอเชียเป็นชาวญี่ปุ่นมากที่สุด ประมาณ 3% ของผู้ใช้บริการทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใช้บริการเกินกว่าครึ่งหนึ่งเป็นเพศชายมีสัดส่วนประมาณ 58% ของทั้งหมด ส่วนใหญ่อยู่ในวัยหนุ่มสาวโดยมีช่วงอายุ 23-34 ปีในสัดส่วนประมาณครึ่งหนึ่งของทั้งหมด รองลงมาคือ ช่วงอายุ 15-24 ปีซึ่งมีสัดส่วน 32% ช่วงอายุ 35-44 ปี มีมากเป็นอันดับสามในสัดส่วน 12% ส่วนผู้สูงอายุนั้นมาใช้บริการน้อยมากโดยที่กว่าครึ่งของผู้ใช้บริการมีการศึกษาระดับวิทยาลัยจนถึงปริญญาเอก แบ่งเป็น

ระดับปริญญาตรี	39 %
ระดับปริญญาโท/เอก	27 %
ระดับมัธยมปลาย	19 %
ระดับมัธยมต้น	7 %
ระดับประถม	3 %

ลักษณะการเดินทาง

ผู้ที่ใช้บริการข่าวสารส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีได้เดินทางมากับกลุ่มทัวร์ แต่เป็นพวกที่เดินทางมาคนเดียวหรือมากับเพื่อน ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ กลุ่มละประมาณ 38% มากับญาติหรือครอบครัวประมาณ 21% และมีจำนวนเล็กน้อยคือ 0.6% ที่มากับหน่วยงานต่างๆ

กลุ่มของนักท่องเที่ยวผู้ใช้บริการมีขนาดค่อนข้างเล็ก โดยส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาพักนานมากกว่า 1 สัปดาห์ขึ้นไป คือ

พักนานกว่า	8 - 14 วัน	22 %
	3 - 4 สัปดาห์	39 %
	1 - 2 เดือน	22 %
	อื่นๆอีก	17 %

ซึ่งส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการจะเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทยเป็นครั้งแรก ดังนั้นข้อมูลทางด้านสถานที่พักแรม จึงนับว่ามีความสำคัญมาก

ลักษณะข้อมูลที่ต้องการ

ได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับ	การเดินทาง	50%
	สถานที่ท่องเที่ยว	48%
	ที่พักแรม	25%

ภาษาอังกฤษยังคงเป็นภาษาหลักของเอกสารที่นักท่องเที่ยวต้องการและถ้า

ต้องการเพิ่มภาษาอื่นบ้าง ก็ควรพิจารณาภาษาฝรั่งเศส และเยอรมันเป็นอันดับต่อมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ท่านมีการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใช้บริการชาวไทย

ลักษณะทั่วไปของผู้ใช้

ผู้ใช้บริการชาวไทย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ถึงประมาณ 68% ซึ่งโดยมากจะเป็น นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่มีอายุระหว่าง 15 - 34 ปี รองลงมาคือกลุ่มอาชีพศึกษา 14% และกลุ่มมัธยม 11%

ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ

ผู้ใช้บริการชาวไทยต้องการข้อมูลเกี่ยวกับ

ที่พักแรมในสถานที่ท่องเที่ยว	73 %
สถานที่ท่องเที่ยว	69 %
การเดินทาง	20 %
บริษัทนำเที่ยว	10 %

จากสถิติผู้ใช้โปรแกรมศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี ทั้งโครงการมีจำนวน 600 คนต่อชั่วโมง(ในกรณีมีผู้ใช้โครงการสูงสุด) จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้โครงการ 519 คน หรือ 88.4% โดยแบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 75.4% และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 13% ซึ่งจากจำนวนดังกล่าวสามารถนำมาเปรียบเทียบเป็นกลุ่มผู้ใช้โครงการส่วนบริการ ข้อมูลท่องเที่ยวโดยมีความต้องการพื้นที่ประกอบพฤติกรรมคือ

ส่วนโถงและพักคอย	416	รวม
ส่วนบริการข้อมูลท่องเที่ยว(COUNTER)	25	รวม
ส่วนบริการข้อมูลท่องเที่ยว(TOUCH COM)	32	รวม
รวมพื้นที่ส่วนบริการนักท่องเที่ยว	478	รวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 ร้านอาหาร (CAFATERIA)

ร้านอาหารภายในโครงการเป็นส่วนบริการที่ตอบสนองพฤติกรรมของผู้เข้าใช้ทั้งหมดภายในโครงการ ทั้งผู้เข้ามาใช้บริการและเจ้าหน้าที่ภายในโครงการ โดยในการดำเนินงานจะใช้รูปแบบของการจัดสรรพื้นที่ให้เอกชนรายย่อยเข้ามาเช่า และประกอบกิจการขายอาหาร โดยมีหลักการบริการแบบ SELF-SERVICE และฝ่ายอาคารสถานที่คอยควบคุมดูแลครอบคลุมโดยรวมภายในส่วนร้านอาหาร

ส่วนร้านอาหารนี้ควรอยู่ในตำแหน่งที่สามารถเข้าถึงได้สะดวกทั้งจากทางเข้าหลักที่จอดรถ และส่วนต่างๆภายในโครงการ และมีขนาดพื้นที่กว้างขวางเพียงพอการรองรับผู้เข้าใช้โครงการสูงสุด (ผู้ใช้บริการทั้งหมด 600 คนและเจ้าหน้าที่ของโครงการอีก 66 คน) แต่พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่โครงการจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันมารับประทานอาหาร เพื่อจะมีส่วนหนึ่งยังคงอยู่ประจำให้บริการต่อไปได้ตลอดเวลา

ดังนั้นจำนวนผู้เข้าใช้บริการส่วนร้านอาหารมากที่สุดจะอยู่ในช่วงเวลา 12.00-13.00 น. โดย มีผู้ใช้โครงการ 600 คน (ไม่รวมเจ้าหน้าที่ของโครงการ)

ความต้องการใช้ร้านอาหารในส่วนสาธารณะ คิดเป็น 70% ของผู้ใช้ทั้งหมด
(TIME SAVER STANDARDS FOR BUILDING TYPES)

ดังนั้นมีผู้ใช้ส่วนร้านอาหารสูงสุดประมาณ 400 คน

ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

-ส่วนโรงและขายบัตรแลกอาหาร	140	ตร.ม.
-ส่วนรับประทานอาหาร	680	ตร.ม.
-ส่วนประกอบอาหาร	150	ตร.ม.
-ส่วนซักล้าง	80	ตร.ม.
-ส่วนห้องน้ำ	70	ตร.ม.
รวมพื้นที่ตอบสนองพฤติกรรม	1120	ตร.ม.
และพื้นที่สำรอง (30%)	300	ตร.ม.
รวมพื้นที่ส่วนร้านอาหาร	1420	ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 ส่วนประชุมสัมมนา (AUDITORIUM)

เป็นส่วนให้บริการของโครงการที่สามารถปรับเปลี่ยนได้เพื่อรองรับพฤติกรรมพิเศษที่มีเกิดขึ้นทั้งจาก การดำเนินงานของโครงการ หรือการขอเช่าใช้พื้นที่ โดยมีการใช้งานในกรณีต่างๆคือ

ส่วนประชุมบรรยาย

เป็นส่วนที่ใช้สำหรับบรรยายแก่ผู้ที่สนใจในเรื่องศิลปสมัยลพบุรี ซึ่งส่วนมากจะเป็นนักท่องเที่ยวหรือนักศึกษาที่มาเป็นกลุ่ม จากสถิติการเข้าชมเป็นหมู่คณะจำนวนมากที่สุดคือ 50-100 คน ดังนั้น ในการใช้งานส่วนนี้ห้องบรรยายต้องสามารถปรับเปลี่ยนขนาดการรองรับผู้เข้าใช้เป็นกลุ่มย่อยๆได้ และมีอุปกรณ์ประกอบการบรรยาย ได้แก่ กระดานเขียนบรรยาย เครื่องฉายสไลด์ หรือภาพยนตร์ขนาดเล็กและระบบควบคุมเสียง

ส่วนสัมมนาและฉายภาพยนตร์

เป็นส่วนที่มีขึ้นเพื่อให้ผู้เข้าใช้โครงการได้ทราบถึงเนื้อหาทางศิลปสมัยลพบุรีโดยเป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกัน เกิดเป็นกระแสความข่าวดังและกิจกรรมภายในโครงการ

ในการเข้าประชุมสัมมนาโดยทั่วไปมีผู้เข้าประชุมประมาณ 500 คน และมีความต้องการพื้นที่ประกอบพฤติกรรมคือ

-ส่วนโถง เป็นส่วนทางเข้าสู่ส่วนชมภาพยนตร์ เป็นบริเวณพักผ่อน

-ทางเข้าออก ควรจะมีประตูเข้า-ออกเห็นอย่างชัดเจนและมีทางออกฉุกเฉินอย่างน้อย 2 ทางขึ้นไป

-เวทีแสดง(STAGE) สามารถใช้เป็นที่ประกอบการแสดงหรืออภิปราย ฉายภาพยนตร์ โดยมีทางขึ้นจากด้านหน้าเวทีด้วย

-โถงหลังเวที(BACK STAGE) เป็นบริเวณที่ใช้ในการเตรียมการแสดงและขึ้นบรรยาย

-ห้องเตรียมบรรยาย ใช้เป็นส่วนเตรียมตัวก่อนขึ้นเวที ถ้าในการแสดงก็ใช้เป็นที่พักผ่อน แต่งตัวก่อนการแสดงของนักแสดง โดยแยกชาย-หญิงและมีห้องน้ำด้วย

-ห้องเก็บของ เป็นที่เก็บอุปกรณ์การแสดงและห้องประชุมต่างๆ

-ส่วนที่นั่ง 500 ที่นั่ง ที่สามารถปรับเปลี่ยนได้รองรับกิจกรรมหลายแบบ

-ห้องน้ำ ส้วมของผู้เข้าชม อยู่บริเวณใกล้ทางเข้า-ออกของห้องชมภาพยนตร์

-ห้องควบคุมระบบแสง-เสียง อยู่ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นความเป็นไป

ภายในส่วนชมภาพยนตร์ได้ทั้งหมดและอยู่ใกล้ทางเข้า-ออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากความต้องการในส่วนประชุมสัมมนา เป็นพื้นที่ประกอบพฤติกรรมคือ

ส่วนพักคอย	300	ตร.ม.
ส่วนนั่งชมการแสดง	425	ตร.ม.
ส่วนเวที(STAGE)	72	ตร.ม.
ส่วนบริการต่างๆ	533	ตร.ม.
รวมพื้นที่ส่วนประชุมสัมมนา	1350	ตร.ม.

สรุปพื้นที่ประกอบพฤติกรรมภายในโครงการ

จากการองค์ประกอบภายในโครงการดังกล่าวมาแล้ว สามารถสรุปความต้องการพื้นที่ประกอบพฤติกรรมของผู้เข้าใช้โครงการ (ทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ) ดังนี้

1.1 ส่วนสำนักงาน	170	ตร.ม.
1.2 ส่วนนิทรรศการถาวรและชั่วคราว	2700	ตร.ม.
1.3 ส่วนคลังเก็บวัตถุ	900	ตร.ม.
1.4 ส่วนจอดรถ	18000	ตร.ม.
2.1 ส่วนบริการสาธารณะ	1300	ตร.ม.
2.2 ส่วนห้องสมุด	395	ตร.ม.
2.3 ส่วนบริการข้อมูลท่องเที่ยว	478	ตร.ม.
2.4 ส่วนร้านอาหาร	1420	ตร.ม.
2.5 ส่วนประชุมสัมมนา	1350	ตร.ม.

จากองค์ประกอบของโครงการดังกล่าว รวมเป็นความต้องการภายในโครงการในส่วนอาคารของโครงการไม่รวมส่วนพื้นที่จอดรถได้ประมาณ 8700 ตร.ม. โดยโครงการมีพื้นที่อาคารจริง ประมาณ 8000 ตร.ม. คิดเป็นผลต่างของพื้นที่ -700 ตร.ม.

โดยพื้นที่ที่ขาดหายไปดังกล่าวสามารถนำไปจัดสร้าง ส่วนคลังหลัก ได้ในอาคารรองภายนอกโครงการ รวมทั้งการจัดสรรพื้นที่แบบ ทางเดินร่วมกันจะสามารถลดพื้นที่ว่างประโยชน์ในโครงการได้อีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศ

INTRODUCTION

บทนำของงานนำเสนอเทคโนโลยีสารสนเทศ อธิบายว่าเทคโนโลยีสารสนเทศคืออะไร และทำไมจึงมีความสำคัญในสังคมปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของงานนำเสนอคือ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และแสดงให้เห็นถึงผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศต่อสังคม

PURPOSE

วัตถุประสงค์ของงานนำเสนอคือ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และแสดงให้เห็นถึงผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศต่อสังคม

โครงสร้างเนื้อหา

บทนำ

เนื้อหาหลัก

บทสรุป

ศูนย์บริการ
ศิลปวัฒนธรรม

คณะกรรมการศูนย์ (6)

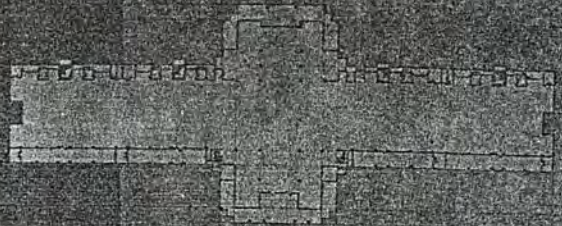
ผู้อำนวยการศูนย์ (1)

ฝ่ายบริหารและธุรการ	ฝ่ายงานการศึกษา	ฝ่ายเทคนิค
<ul style="list-style-type: none"> เจ้าหน้าที่ธุรการ (2) เจ้าหน้าที่การเงิน (3) เจ้าหน้าที่บัญชี (สายบุคคล) (1) เจ้าหน้าที่คลังและบุคคลสัมพันธ์ (1) เจ้าหน้าที่ขายของและบริการ (2) เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ (3) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (3) ช่างเทคนิค (2) ช่างเทคนิค (2) 	<ul style="list-style-type: none"> บรรณารักษ์ (2) เจ้าหน้าที่ห้องสมุด (3) เจ้าหน้าที่บริการข้อมูลคอมพิวเตอร์ (4) เจ้าหน้าที่ข้อมูลนิเทศการวิชาการ (1) นักวิชาการ <ul style="list-style-type: none"> โบราณคดี (3) ประวัติศาสตร์ (1) ประวัติศาสตร์ (2) มนุษยวิทยา (1) ภาษาต่างประเทศ (1) ศิลปศาสตร์ (2) 	<ul style="list-style-type: none"> เจ้าหน้าที่โสต (2) เจ้าหน้าที่รังสี (1) ผู้ช่วยช่าง (1) ช่างเทคนิค (3) นักวิชาการคอมพิวเตอร์ (1) ผู้ช่วยระบบ (1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

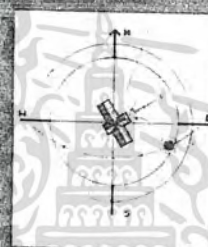

Existing condition

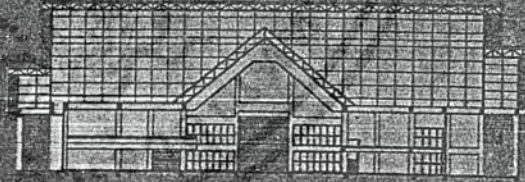

EXISTING CONDITION

□ สภาพแวดล้อมภายในโครงการ
 สภาพแวดล้อมภายในโครงการเดิม ประกอบด้วย LANDSCAPE ที่มีลักษณะ และ
 ความเป็นอยู่ที่ดีของพื้นที่เดิม และพื้นที่เดิมที่มีอยู่เดิม และพื้นที่เดิมที่มีอยู่เดิม
 และพื้นที่เดิมที่มีอยู่เดิม และพื้นที่เดิมที่มีอยู่เดิม และพื้นที่เดิมที่มีอยู่เดิม

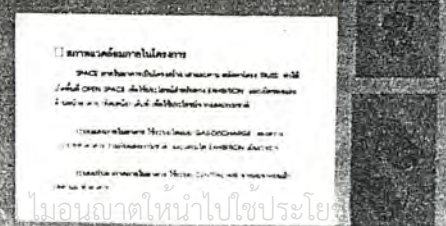
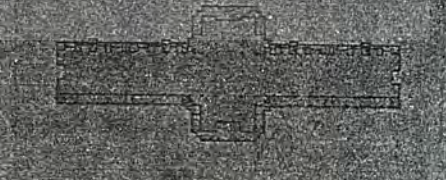

Existing condition

EXISTING CONDITION

□ สภาพแวดล้อมภายในโครงการ
 สภาพแวดล้อมภายในโครงการเดิม ประกอบด้วย LANDSCAPE ที่มีลักษณะ และ
 ความเป็นอยู่ที่ดีของพื้นที่เดิม และพื้นที่เดิมที่มีอยู่เดิม และพื้นที่เดิมที่มีอยู่เดิม
 และพื้นที่เดิมที่มีอยู่เดิม และพื้นที่เดิมที่มีอยู่เดิม และพื้นที่เดิมที่มีอยู่เดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มากรณ ใบเขียน

location

Icons for car, bus, airplane, and train.

SITE ANALYSIS

โครงการพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้และศูนย์บริการชุมชนในพื้นที่ชนบท... (text describing site analysis)

ความเหมาะสมของพื้นที่

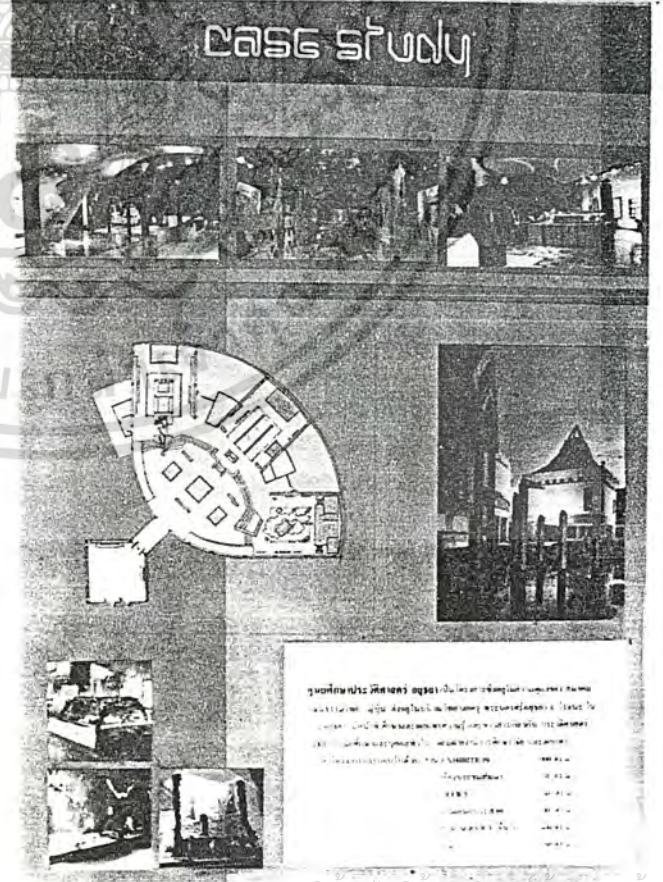
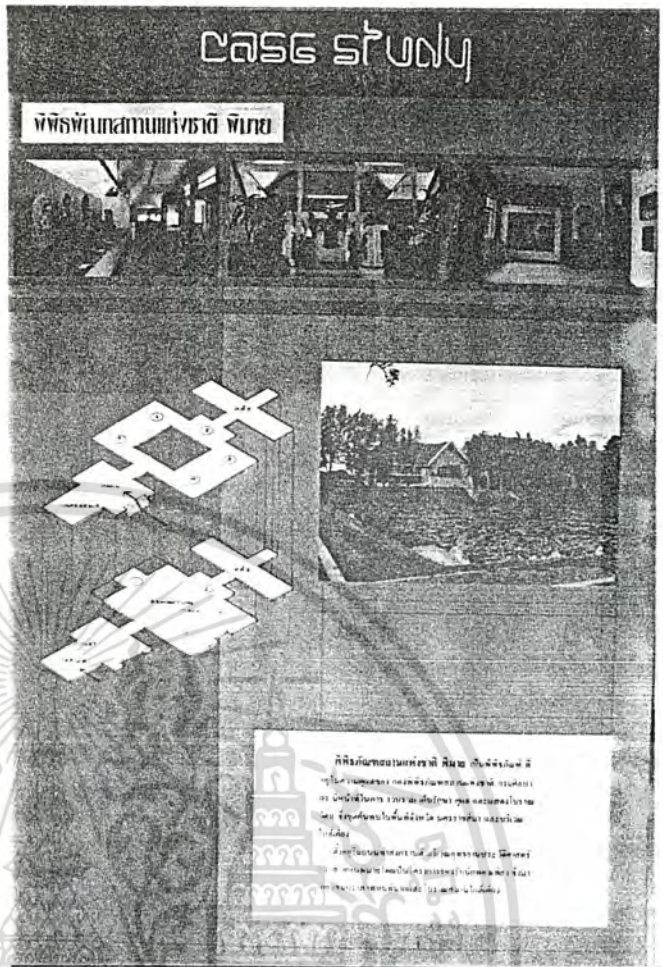
- 1. สภาพภูมิประเทศ: พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเนินเขา... (text describing terrain suitability)
- 2. สภาพภูมิอากาศ: มีอากาศอบอุ่น... (text describing climate suitability)
- 3. สภาพแวดล้อม: มีแหล่งน้ำและป่าไม้... (text describing environmental suitability)

site analysis

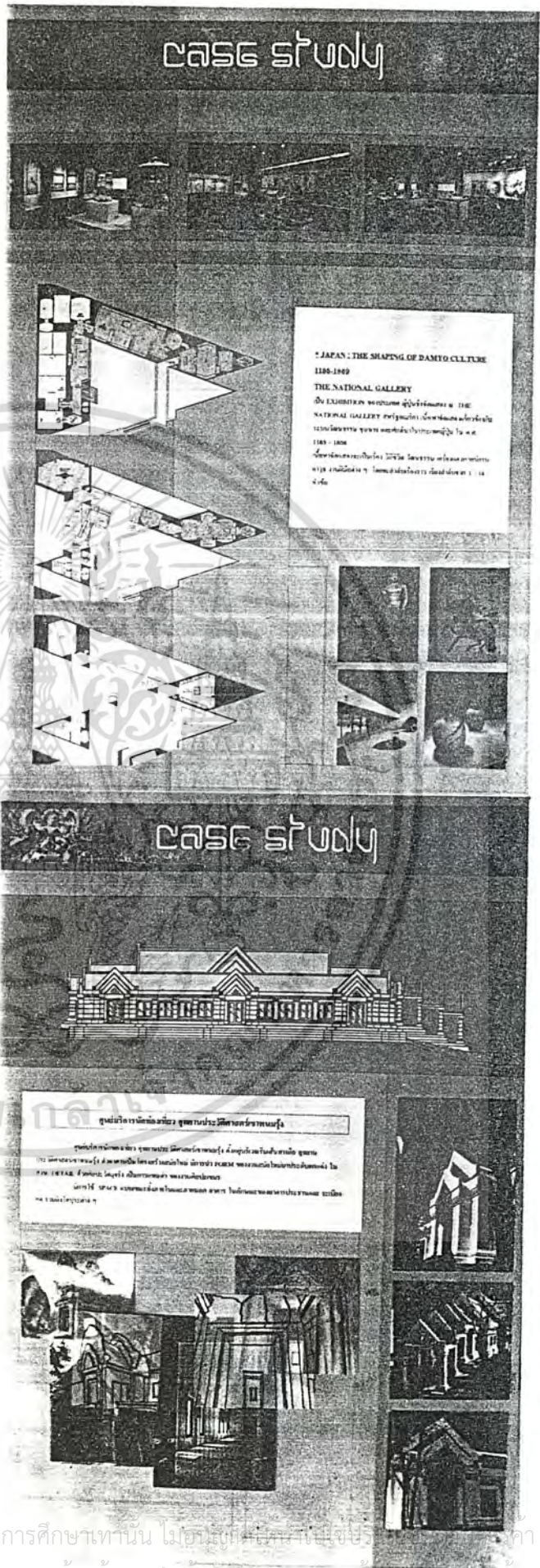
SITE PLAN

การวิเคราะห์ของพื้นที่และโครงการได้มาจากการศึกษา... (text describing site plan details)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น กรุณาอย่าได้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำเพื่อการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากมีการนําไปใช้

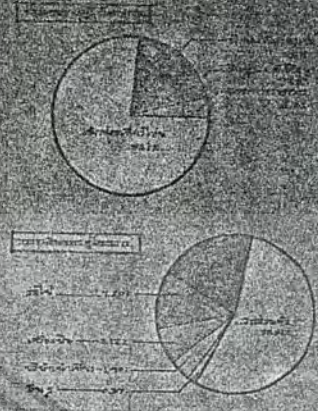
user's behavior

จำนวนผู้ใช้โครงการ

จำนวนผู้ใช้โครงการ (นับเฉพาะจากข้อมูลการใช้งาน) และ จำนวนผู้ใช้โครงการ (นับเฉพาะจากข้อมูลการใช้งาน) และ จำนวนผู้ใช้โครงการ (นับเฉพาะจากข้อมูลการใช้งาน)

จำนวนผู้ใช้โครงการ (นับเฉพาะจากข้อมูลการใช้งาน) และ จำนวนผู้ใช้โครงการ (นับเฉพาะจากข้อมูลการใช้งาน) และ จำนวนผู้ใช้โครงการ (นับเฉพาะจากข้อมูลการใช้งาน)

อายุ	จำนวน	เพศ
18-25	579	88.4
26-35	52	7.8
36-45	20	4.3
รวม	651	100

จำนวนผู้ใช้โครงการ (นับเฉพาะจากข้อมูลการใช้งาน) และ จำนวนผู้ใช้โครงการ (นับเฉพาะจากข้อมูลการใช้งาน) และ จำนวนผู้ใช้โครงการ (นับเฉพาะจากข้อมูลการใช้งาน)

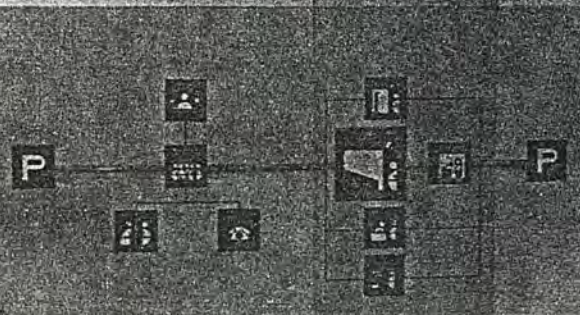
อายุ	จำนวน	เพศ
18-25	579	88.4
26-35	52	7.8
36-45	20	4.3
รวม	651	100

user's behavior

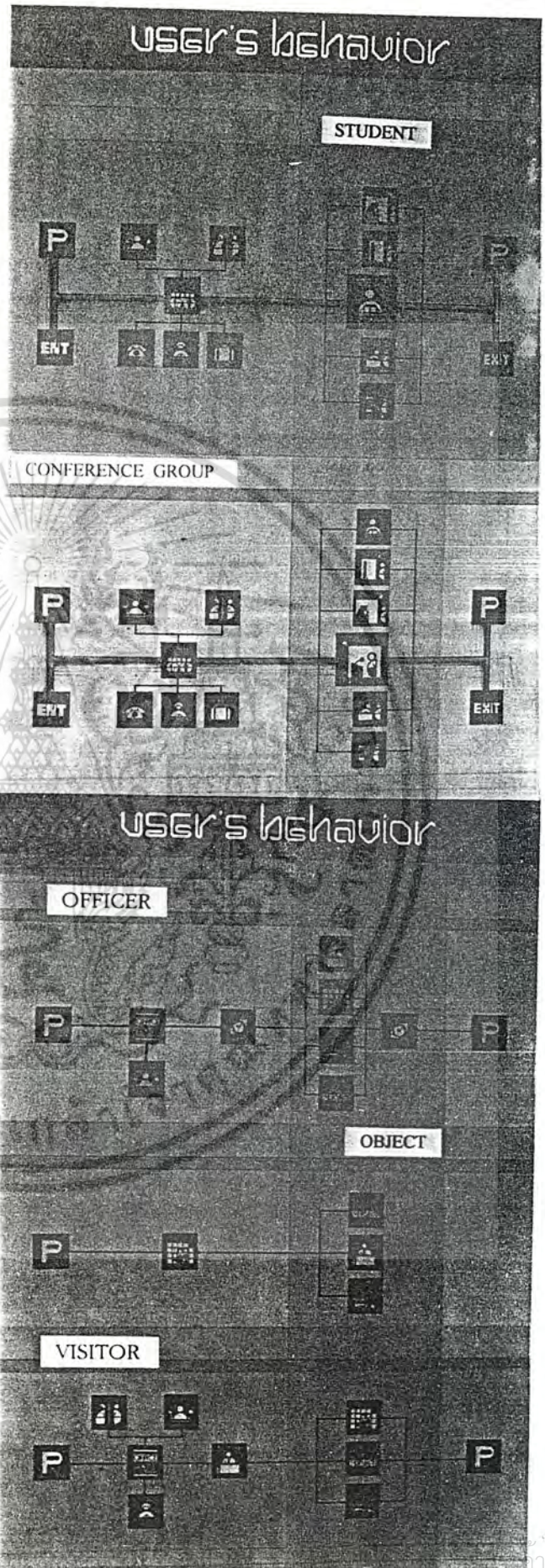
FREEDOM TOURIST

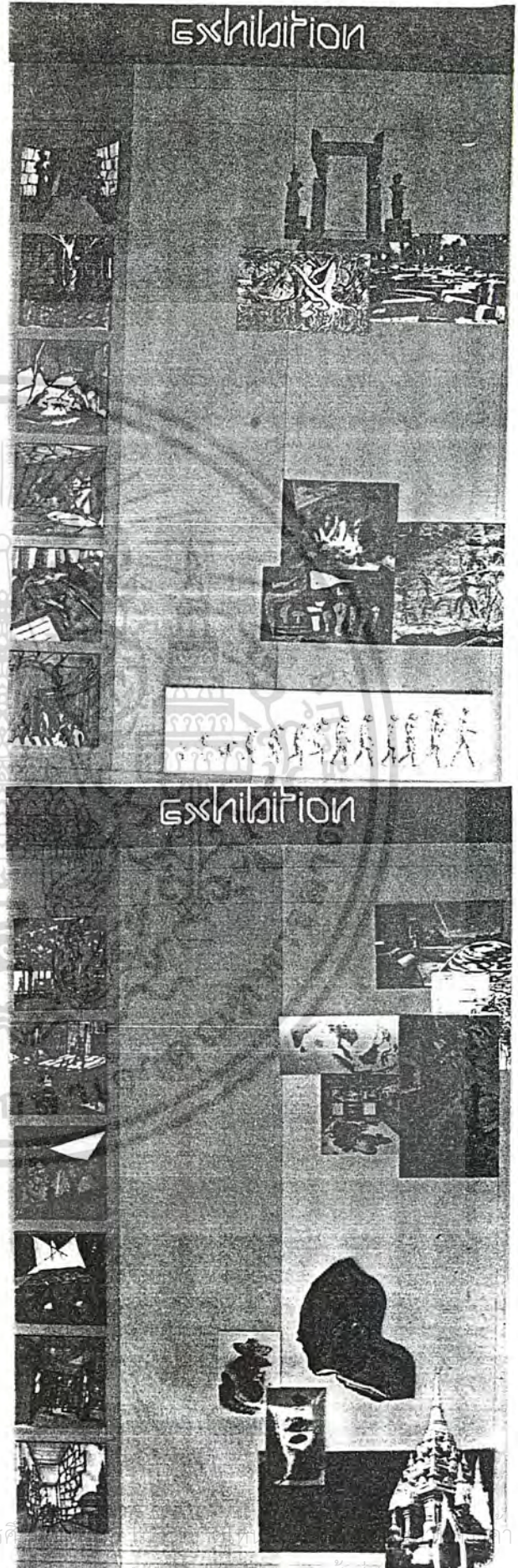
GROUP TOURIST

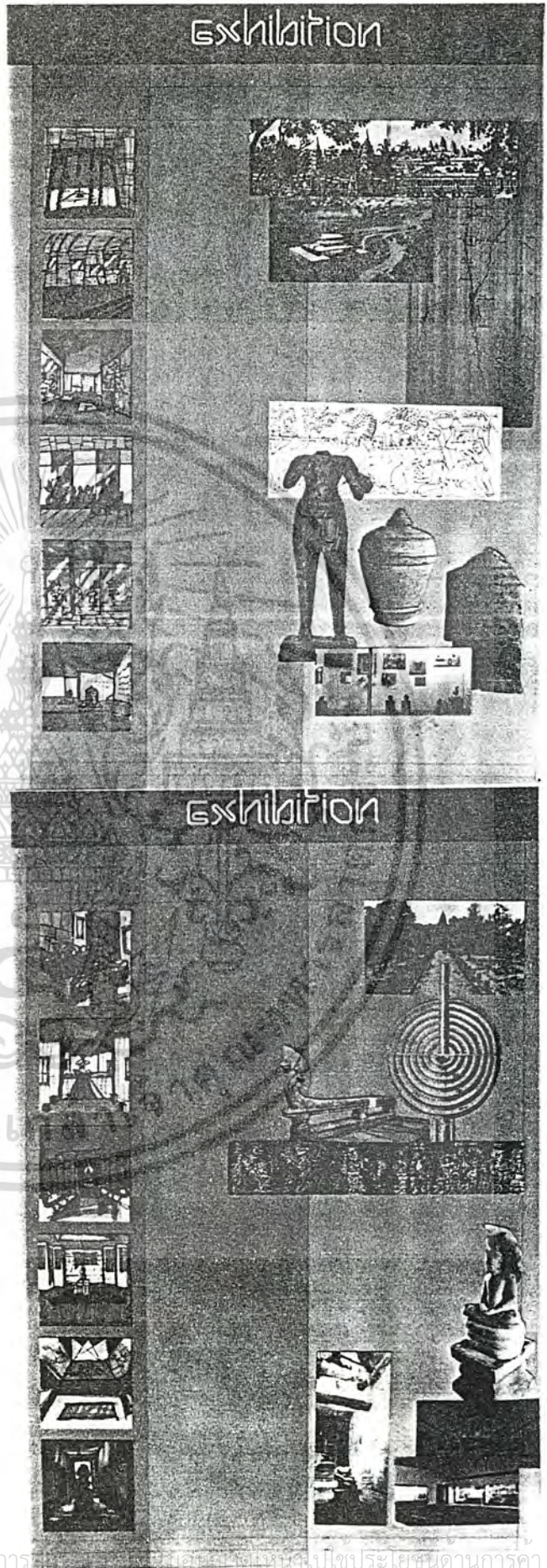
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น และอยู่ภายใต้เงื่อนไขของเว็บไซต์นี้ในกรณีที่ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

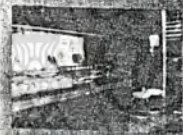
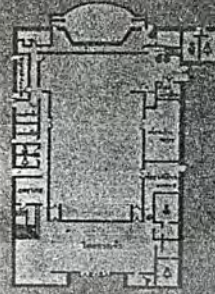
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการ...
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคาร requirement

ห้องเรียน ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

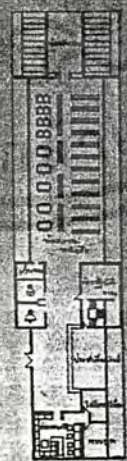

RTH AUDITORIUM		
พื้นที่ Auditorium ทั่วไป	ที่นั่ง	ที่นั่ง (รวม)
พื้นที่ Stage ทั่วไป	ที่นั่ง	ที่นั่ง
	รวม	รวม
	รวม	รวม
	รวม	รวม
	รวม	รวม

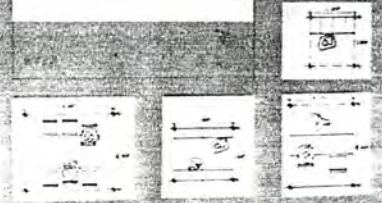

อาคาร requirement

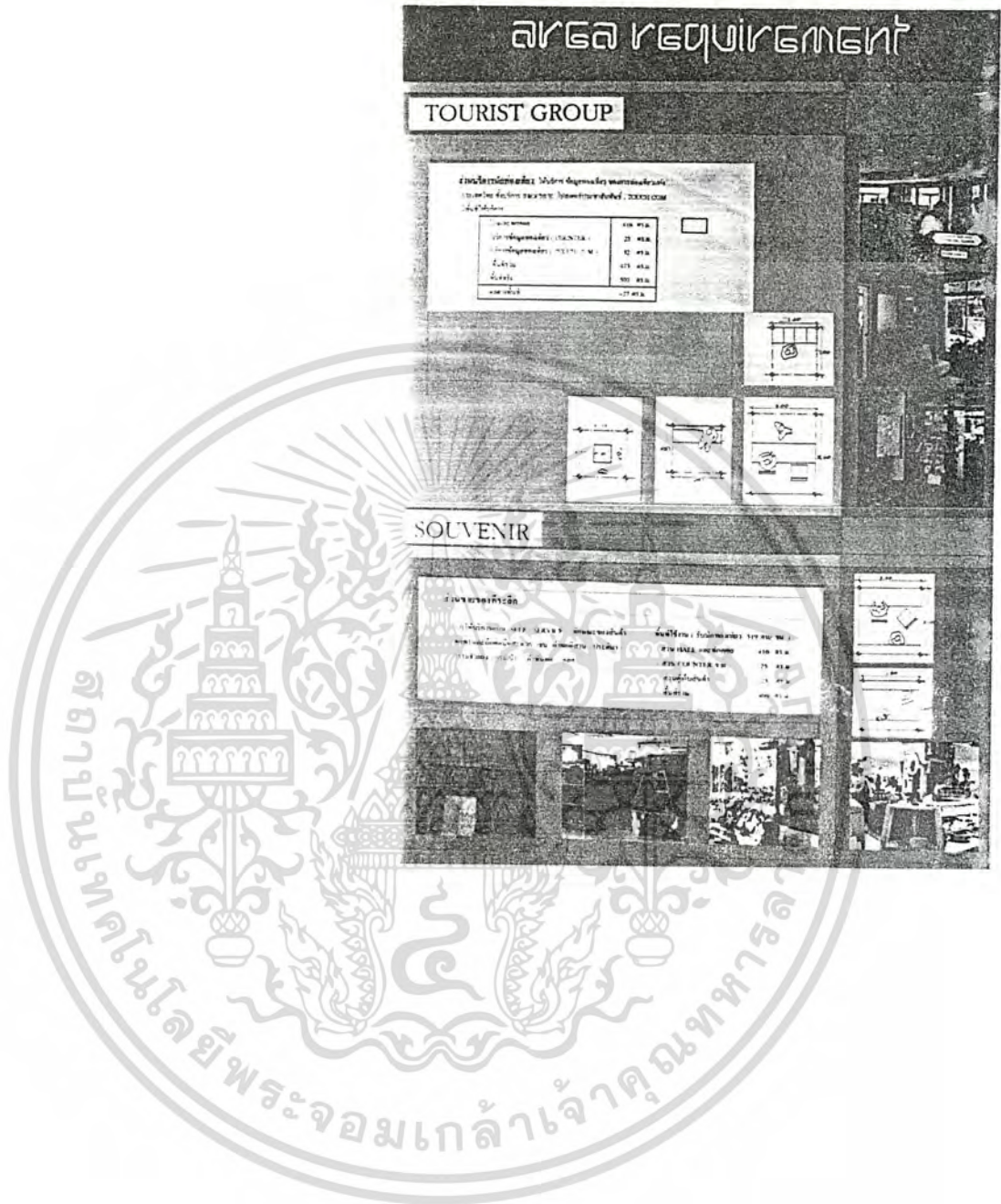
ห้องสมุด ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

พื้นที่ห้องสมุด	
พื้นที่ห้องสมุด	177 ตร.ม.
พื้นที่ห้องสมุด	100 ตร.ม.
พื้นที่ HALL AND SERVICE CENTER	60 ตร.ม.
พื้นที่ SERVICE MEDIA	4 ตร.ม.
รวม	341 ตร.ม.

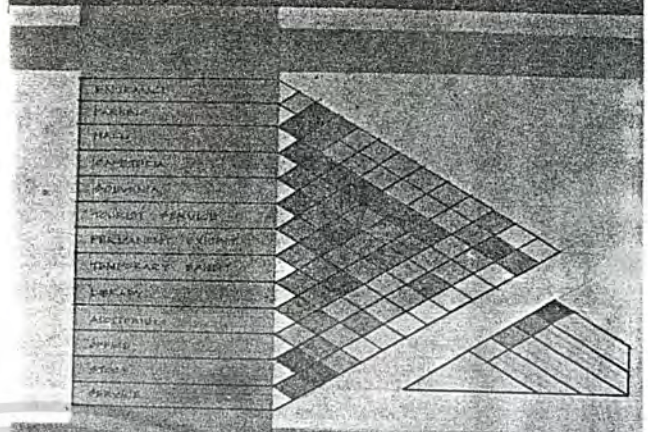

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

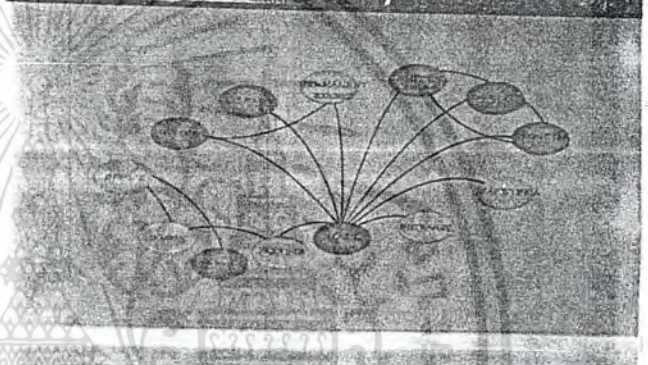

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

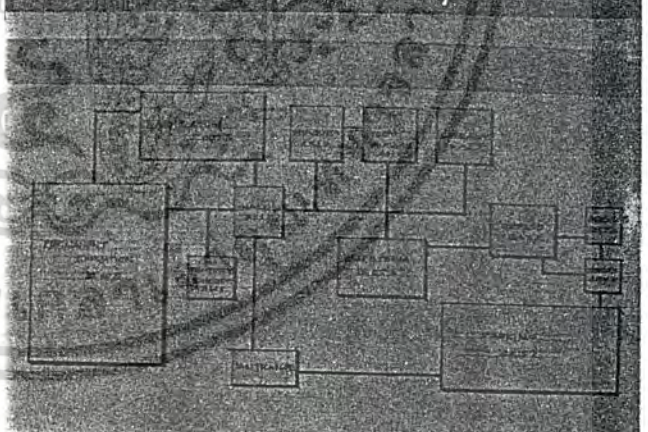
interaction matrix

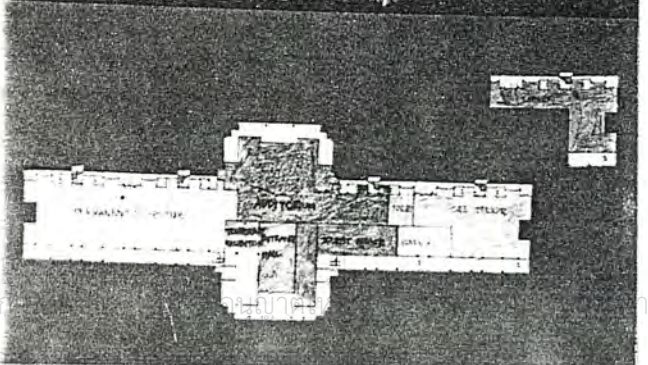
ผังแปลนอาคาร

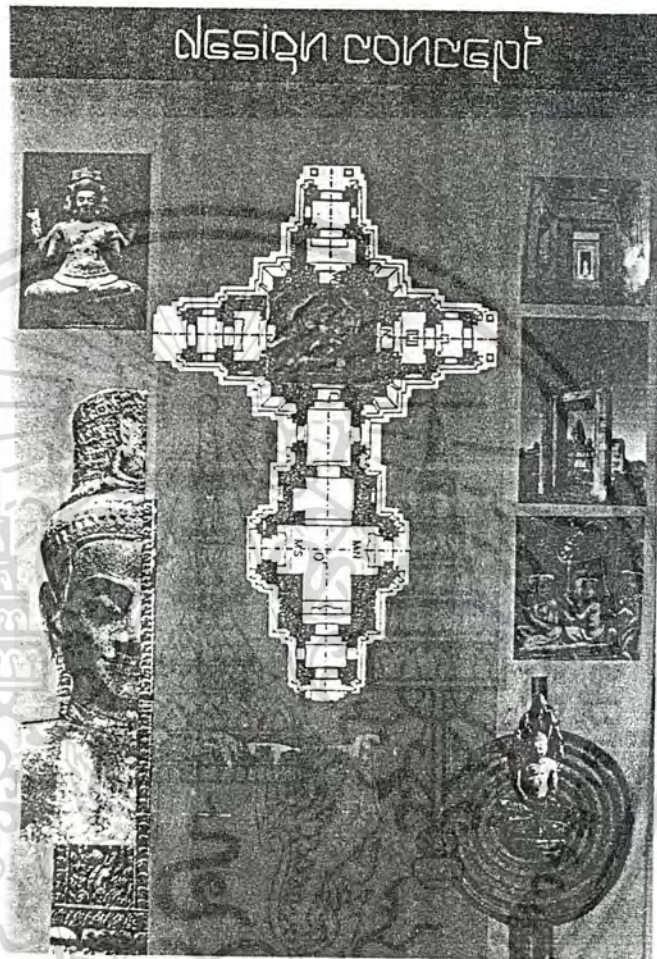
ฟังก์ชันของอาคาร

zonning

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6 สรุปผลการออกแบบ

จากการศึกษาโครงการ ศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี เพื่อวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของโครงการ(PROGRAM ANALYSIS) ความต้องการของผู้ใช้โครงการ(NEED OF PROGRAM) พฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ(USER BEHAVIOR) พื้นที่ประกอบพฤติกรรม (AREA REQUIREMENT) สามารถนำไปสู่การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆภายในโครงการ และสรุปผลการออกแบบของโครงการได้ โดย

- INTERACTION MATRIX
- BUBBLE DIAGRAM
- FUNCTIONAL DIAGRAM
- ZONING

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวคิดในการออกแบบ (DESIGN CONCEPT)

โครงการ ศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี เป็นโครงการที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับผู้เข้าใช้บริการที่มีความต้องการ ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลทั้งเบื้องต้นและเบื้องลึกของศิลปสมัยลพบุรี ซึ่งจากการศึกษา วิเคราะห์ ความต้องการและองค์ประกอบของโครงการ สามารถสรุปแนวคิดในการ ออกแบบตกแต่งภายในโครงการ เพื่อรองรับกับพฤติกรรมและความต้องการของผู้เข้าใช้และโครงการ ได้ดังนี้

โครงการ ศูนย์ศึกษาศิลปสมัยลพบุรี

แนวคิดในการออกแบบ : แสดงลักษณะ(CHARACTOR)ของงานศิลปสมัยลพบุรีออกมาในลักษณะของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่(MODERN) เพื่อให้ผู้เข้าใช้โครงการเกิดความรู้สึกร่วมสมัยกับ ทั้ง ศิลปสมัยลพบุรีและสมัยใหม่ และเกิดความประทับใจสนใจในการที่จะไปชมโบราณสถานจริงซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักในการท่องเที่ยวและศึกษาค้นคว้าทางโบราณคดี

ผัง LANDSCAPE : ในการจัดวางองค์ประกอบของ LANDSCAPE ภายนอกอาคารของโครงการ ใช้แนวคิดการวางผังของสถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี เป็นหลัก โดยใช้ลักษณะของรูปทรงเรขาคณิต ทางเดิน บ่อน้ำ (บาราย) ทางเดิน(ทางดำเนิน) ระเบียงคด ซุ้มทางเข้า(โคปุระ) ปรางค์ประธานและแนวคิดทางสถาปัตยกรรมเกี่ยวกับคติจักรวาล เป็นองค์ประกอบในการออกแบบ

อาคารหลักของโครงการ : เป็นอาคารที่มีการลดทอนมาจาก รูปทรง สถาปัตยกรรมโบราณสมัยลพบุรี มีความเหมาะสมต่อสภาพภูมิประเทศ และภูมิอากาศของที่ตั้งในจังหวัด นครราชสีมา โดยมีลักษณะของ แนวแกนสำคัญให้เห็นได้ชัดเจน เป็นการแทนค่าสัญลักษณ์ของปรางค์ประธานในงานสถาปัตยกรรม สมัยลพบุรี

วัสดุในการตกแต่ง ใช้หินทรายสีชมพู ซึ่งพบได้ทั่วไปในท้องถิ่นบริเวณที่ราบสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือรวมทั้งยังเป็นวัสดุหลักในการก่อสร้างศิลปและสถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี

แนวคิดของอาคารหลักภายในโครงการ : ส่วนอาคารหลักเป็นการแทนค่าสัญลักษณ์ของปรางค์ประธาน ในงานสถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี มีแนวแกนสำคัญยาวตลอดตัวอาคาร

และมีการแทนค่าสัญลักษณ์ของส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรมอื่นๆอีกเช่น ส่วนทางเดิน
ระเบียงคด ชุ่มโคปุระ ส่วนหน้ามุข เป็นต้น

-ในการจัดสรรพื้นที่ภายในโครงการได้จัดแบ่งหมวดหมู่ ของงานนิทรรศการอยู่
ทางส่วนซ้ายของอาคารและพื้นที่อาคารส่วนขวาเป็นส่วนบริการสาธารณะและอื่นๆทั่วไป
โดยมีการเชื่อมถึงกันด้วยระเบียงทางเดินหรือระเบียงคดที่ยาวตลอดถึงกันทั้งโครงการเป็น
ตัวเชื่อมพื้นที่ใช้งานส่วนต่างๆเข้าด้วยกัน

-วัสดุตกแต่งภายในโครงการจะใช้

หินทราย เป็นหลักเนื่องจากเป็นวัสดุที่พบได้ในงานศิลปะสมัยลพบุรีรวมทั้งหาได้
ง่ายในท้องถิ่น

หินทรายสังเคราะห์ใช้เป็นวัสดุในการตกแต่งพื้นผิวของเฟอร์นิเจอร์ลอยตัวในโครงการ
เพราะมีน้ำหนักเบาและควบคุมง่าย

กระเบื้องดินเผาเป็นวัสดุท้องถิ่นของภาคอีสานโดยเป็นตัวประสานความรู้สึกธรรมชาติ
กับหินทราย

ทรายล้าง ใช้เป็นวัสดุปูพื้นที่หยาบคล้ายหินทรายแต่ทำความสะดวกง่าย,คงทน

หินแกรนิต เป็นวัสดุปูพื้นที่มันวาว CONTRAST กับหินทรายและทรายล้าง

พรมขนสัตว์ เป็นวัสดุปูพื้นในส่วนนิทรรศการชั่วคราวนิทรรศการถาวรและส่วนประชุม
สัมมนาเพื่อเก็บและป้องกันเสียงสะท้อน

กระจกใส ใช้ในการตกแต่งผนังเพื่อ CONTRAST กับหินทรายและลดความรู้สึกที่บ
ตันของผนังโครงการที่ใช้หินเป็นส่วนใหญ่ในการตกแต่ง

โดยมีขอบเขตการออกแบบโครงการ ดังนี้

1. ส่วนโถงทางเข้าและบริการสาธารณะ
2. ส่วนบริการข้อมูลท่องเที่ยว
3. ส่วนขายของที่ระลึก
4. ส่วนร้านอาหาร
5. ส่วนห้องสมุด
6. ส่วนประชุมสัมมนา
7. ส่วนนิทรรศการถาวรและนิทรรศการชั่วคราว

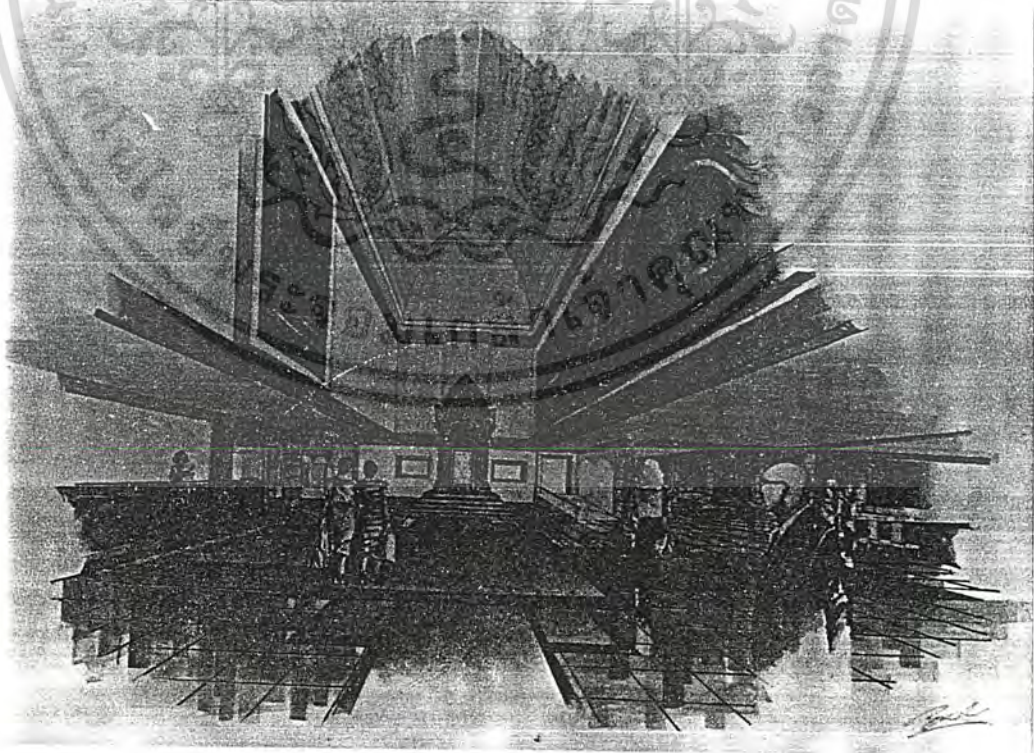
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ส่วนโถงและบริการสาธารณะ

เป็นส่วนหน้าสุดภายในโครงการที่ผู้เข้าใช้โครงการจะพบเป็นส่วนแรก

1.1 โถงทางเข้า เป็นส่วนทางเข้าหลักของโครงการ มีการให้บริการสาธารณะต่างๆ ได้แก่ บริการประชาสัมพันธ์-สอบถาม โทรศัพท รักษาความปลอดภัย นิทรรศการชั่วคราว รวมทั้งยังเชื่อมต่อไปยังส่วนบริการนักท่องเที่ยวและส่วนขายของที่ระลึกอีกด้วย

-ในส่วนของโถงทางเข้านี้ได้ออกแบบเป็นมุขส่วนหน้าของปราสาทประธานซึ่งมี SPACE ทรงสูง ฝ้าเพดานเป็นการลดทอนจากรูปทรงของการเรียงหิน (CORBEL) มีการตกแต่งระนาบด้วยวัสดุและประติมากรรมตกแต่งที่ CONTRAST กันคือ หินทราย ซึ่งเป็นวัสดุหลักในการก่อสร้างปราสาทหินกับวัสดุไม้เนื้อแข็งต่างๆเช่น ไม้แก่นิเทศ ไม้กระเบื้องเคลือบดินเผา กระฉก เป็นต้น

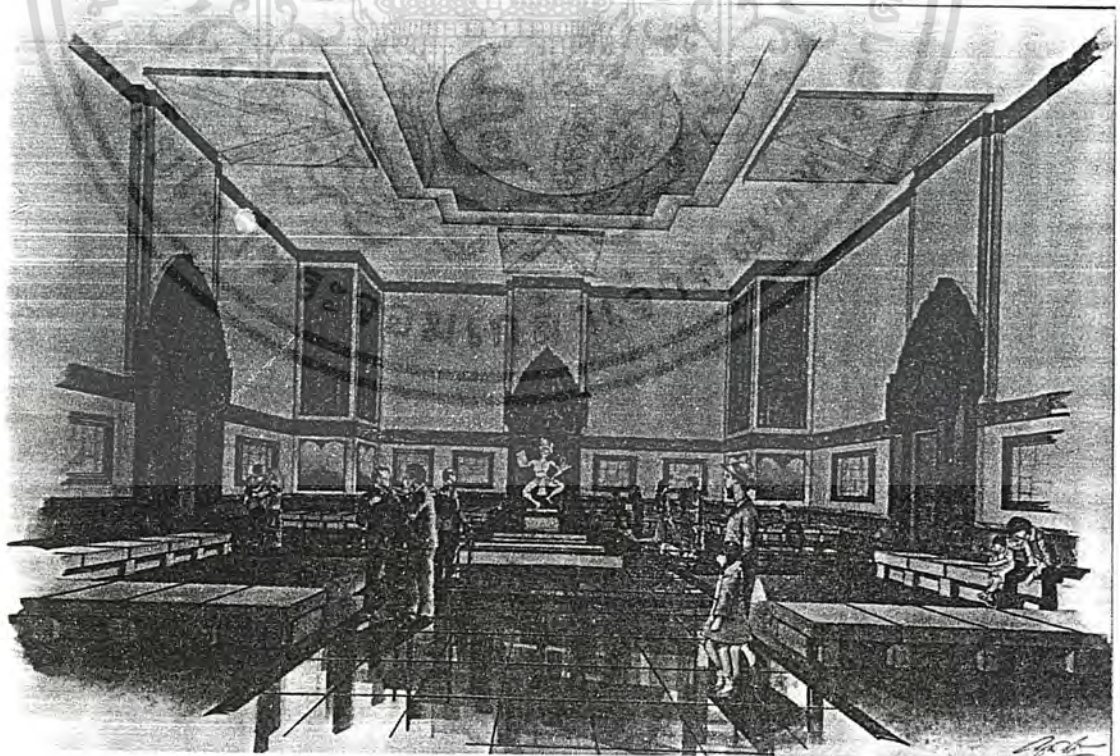

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 ส่วนโรงพักคอย เป็นส่วนพิเศษที่มีขึ้นเพื่อรองรับพฤติกรรมของกลุ่มทัวร์ที่ต้องมีการรวมกลุ่มกับไกด์นัดแนะเวลาและจุดนัดพบก่อนแยกย้ายไปชมโครงการ โดยเป็นส่วนในการแจกจ่ายทางเดินไปสู่ส่วนบริการต่างๆด้วยทางเดินระเบียงคดที่วางตัวเป็นเส้นแนวแกนตลอดโครงการ

-ในส่วนโรงพักคอยนี้เป็นการให้ความสำคัญลักษณะของส่วนห้องประธานกลางในสถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี เป็นแกนกลางของคติ จักรวาลซึ่งแทนค่าด้วยศิลปสมัยใหม่ที่มีความหมายถึงจักรวาลตามคติดั้งเดิมบนฝ้าเพดานมีการกำหนดมุมมองของประติมากรรมองค์กลางประธานรูปประติมากรรมศิวนาฏราช(รูปพระศิวะกำลังทำพฤติกรรมหลายสิ่งพร้อมกันเหมือนกับการแจกจ่าย FUNCTION) ให้อยู่ในกรอบของซุ้มประตูตามลักษณะสถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี

-ในการจัด PLAN FURNITURE เป็นลักษณะของโบราณสถานเก่า มีการเลาะเหลี่ยมของทราภินเก่า(นำมาพัฒนาเป็น FORM ของม้านั่งพักคอย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ส่วนบริการข้อมูลท่องเที่ยว

เป็นส่วนที่เชื่อมต่อมาจากส่วนโถงทางเข้า เพื่อบริการข้อมูลทางการท่องเที่ยวต่างๆแก่นักท่องเที่ยวโดยมีการให้บริการด้วย COUNTER สอบถาม TOUCH COM และมีการประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวด้วยบอร์ดและโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์

ในการออกแบบได้นำเอาลักษณะของลาน (COURT) ระหว่างสถาปัตยกรรมสมัยลพบุรีมาพัฒนา โดยการจัดพื้นที่เป็นลานว่างตกแต่งด้วยแท่นแสดงข้อความที่มีลักษณะคล้ายศิลาจารึก เปิดช่องแสงทางทิศเหนือรับแสงธรรมชาติให้ความรู้สึกถึง OUTDOOR กลุ่มพื้นที่นั่งพักผ่อนจะอยู่เรียงรายไปตามขอบทางเดิน(ระเบียงคด)แทรกขึ้นมาด้วยกลุ่มต้นไม้ที่ประดับไม้ที่พบเป็นส่วนใหญ่ในโบราณสถาน

3. ส่วนขายของที่ระลึก

เป็นส่วนที่อยู่บริเวณทางเข้า-ออก รองของโครงการ โดยอยู่บริเวณปีกอาคารทางทิศตะวันตก เป็นส่วนที่รองรับนักท่องเที่ยวที่ชมโครงการทั้งหมดแล้วจะออกจากโครงการ โดยในหน่วยขายจะเป็นการให้พื้นที่เช่ากับศูนย์ศิลปะที่ประจำจังหวัดได้นำสินค้าของศูนย์ฯเข้ามาขายและใช้เจ้าหน้าที่ของทางศูนย์ศิลปะเป็นผู้ขายสินค้าเองเพื่อที่จะรับประกันคุณภาพของสินค้าและให้ความรู้ในเรื่องสินค้าอย่างถูกต้อง

ในส่วนของการจัดวางสินค้า ได้แบ่งชนิดของสินค้าออกเป็น

- สินค้าจำพวกผ้าไหม ผ้าพื้นเมือง เส้นผ้าและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าพื้นเมือง
- สินค้าจำพวกของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาจากฝีมือของชาวบ้านในศูนย์ศิลปะ
- สินค้าจำพวกหนังสืออ่านเล่น หนังสือแนะนำการท่องเที่ยวต่างๆ

ในการออกแบบส่วนขายของที่ระลึกจะยึดแนวทางเดียวกับศูนย์บริการนักท่องเที่ยวโดยจะอยู่บริเวณด้านข้างของระเบียงคด รับแสงธรรมชาติ และอยู่ในพื้นที่ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวจากหลายส่วน จากทางเข้ารอง จากส่วนบริการนักท่องเที่ยว จากทางเดินหลักภายในโครงการ เพื่อประโยชน์ทางการขายสูงสุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

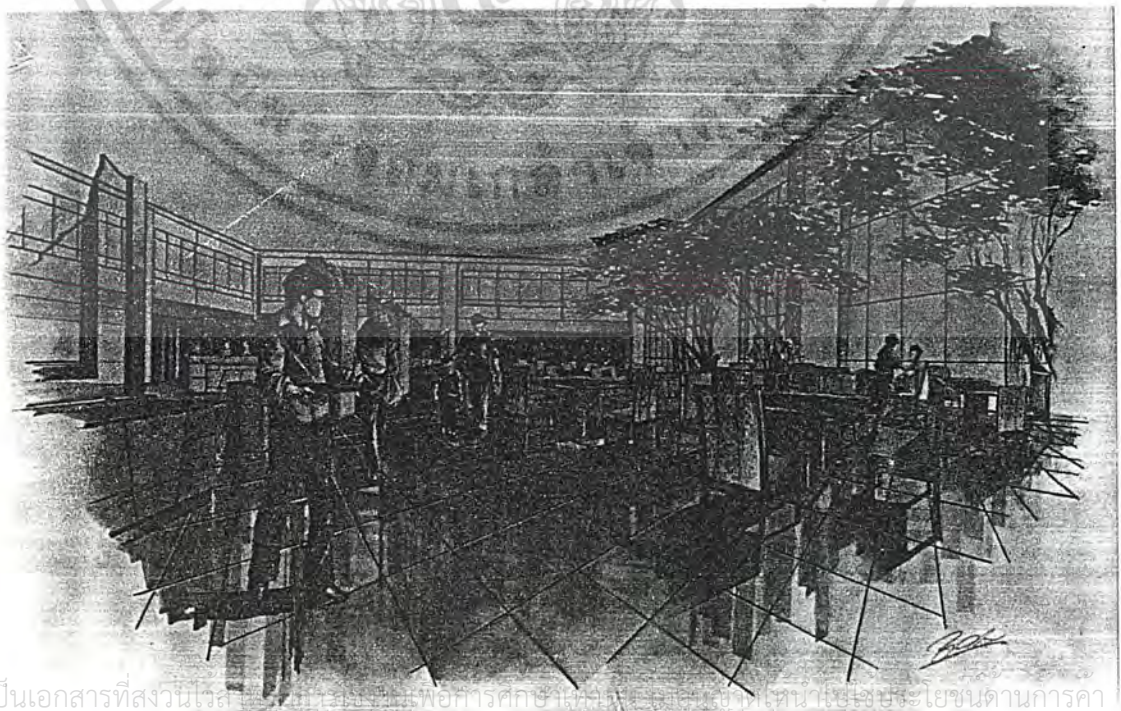
4. ส่วนร้านอาหาร

เป็นส่วนบริการสุดท้ายด้านปลายของอาคารทางทิศตะวันตก โดยรองรับการให้บริการแก่ผู้เข้าใช้ทั้งโครงการ โดยมีระบบการขายแบบร้านค้าเอกชนเข้ามาเช่าพื้นที่ขาย และเจ้าหน้าที่ของโครงการเป็นผู้ควบคุมดูแลทั่วไป มีการให้บริการผู้เข้าใช้แบบ SELF SERVICE

ในการจัดผังที่นั่ง ได้จัดกลุ่มที่นั่งรับประทานอาหารเป็นกลุ่มๆ ละประมาณ 4-6 โต๊ะ (ประมาณ 20 คน) เพื่อรองรับพฤติกรรมของกลุ่มทัวร์ที่จะรับประทานอาหารเป็นกลุ่มใหญ่ และจัดชุดบริการน้ำดื่มและช้อนล้อมกระจายอยู่ทั่วไปในบริเวณรับประทานอาหาร ส่วนรับประทานอาหารนี้สามารถเข้าถึงได้จาก ทางเข้ารอง ทางเดินหลัก ในโครงการ ทางห้องสมุด(สำหรับเจ้าหน้าที่) เพื่อรองรับคนทั้งโครงการ

ในการออกแบบ เนื่องจากส่วนรับประทานอาหารนี้เป็นส่วนปลายปีกของอาคาร จึงมีลักษณะเป็นส่วนรอง จึงใช้รูปแบบของ ทวากโบราณสถานที่เป็นรูปแบบในการลดทอนนำมาพัฒนาเป็น สวนโบราณสถาน ใช้แสงธรรมชาติ แทรกขึ้นด้วยหมุดต้นไม้ที่เลาะเลื้อยขึ้นครอบคลุมแนวหินทรายต่างๆ

ในส่วนบริการซักล้าง ประกอบอาหาร ห้องน้ำ ได้จัดอยู่ฝั่งหลังของอาคาร(ทิศใต้) ที่จะรับแดดตลอดวันเพื่อการระบายความชื้นและอากาศด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการเรียนการสอนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ส่วนห้องสมุด

เป็นส่วนบริการทางการศึกษา ให้บริการแก่นักศึกษาและบุคคลทั่วไปที่เข้ามาค้นคว้าในโครงการ โดยแบ่งเป็นหมวดหมู่หนังสือทั่วไป 10 หมวด และหมวดหนังสือเฉพาะทางโบราณคดีศิลปสมัยลพบุรี รวมทั้งมีบริการทางสื่อค้นคว้าอื่นๆ เช่น การค้นคว้าข้อมูลทาง COMPUTER บริการโสตทัศนอุปกรณ์ ไมโครฟิล์ม เป็นต้น

ในการจัดผังของส่วนห้องสมุดได้คำนึงถึงประโยชน์การใช้งานของพฤติกรรมทั้งผู้ให้และรับบริการ โดยจัดกลุ่มที่นั่งอ่านหนังสือให้สามารถเข้าถึงได้สะดวกและเจ้าหน้าที่ห้องสมุดสามารถดูแลได้อย่างใกล้ชิด มีการแบ่งหมวดหมู่ของหนังสือทางโบราณคดีอย่างชัดเจน และถ่ายทอดการค้นคว้า ในส่วนของเอกสารหายากได้มีการจัดเก็บในห้องเก็บเป็นพิเศษ มีบริการถ่ายสำเนาเอกสารเพื่อนำกลับไปค้นคว้า ซึ่งรวมถึงการ ถ่าย COPY เทป VDO เทป ฟิล์ม DISK COMPUTER รวมถึงบริการ PRINTER จาก COMPUTER ด้วย

ในส่วนของห้องโสตทัศนอุปกรณ์ ได้จัดแบ่งแยกพิเศษเพื่อจำกัดเสียงให้อยู่แต่ในบริเวณ และภายในห้องจัดเก็บสื่อโสตต่างๆจะมีการควบคุมอุณหภูมิ และความชื้นอยู่ตลอดเวลาเพื่อรักษาคุณภาพของสื่อทางวิชาการต่างๆให้อยู่คงทนได้นาน

6. ส่วนประชุมสัมมนา

เป็นส่วนประกอบกิจกรรมพิเศษของโครงการโดยเป็นห้องประชุมสัมมนาที่สามารถปรับเปลี่ยนเป็นห้องบรรยายทางวิชาการ การแสดงและห้องจัดฉายภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับศิลปสมัยลพบุรีได้

ส่วนโถงด้านหน้าของห้องประชุมเป็นพื้นที่พักคอยการประชุมของผู้เข้าร่วมประชุมและต่อเนื่องไปถึงส่วนห้องรับรองแขกพิเศษที่สามารถเข้าถึงได้จากทางเข้าด้านหน้าและทางเข้ารอง

ในการจัดที่นั่งชมการแสดงซึ่งมีที่นั่งประมาณ 400 ที่นั่ง ได้จัดผังที่นั่งเป็นชั้นบันไดรูปพัด ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนจำนวนที่นั่งได้ มีส่วนควบคุมแสง เสียงอยู่บริเวณส่วนหลังที่นั่งชมและจากส่วนควบคุมนี้สามารถเดินได้ถึงส่วนห้องแต่งตัวและหลังเวที เพื่อสามารถจะประสานงานด้านการแสดงได้ง่าย

ในส่วนของห้องแต่งตัวนักแสดงสามารถเข้าถึงได้จากทางด้านหลังของโครงการเพื่อประโยชน์ในการขนย้ายอุปกรณ์การแสดงและจากต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ส่วนนิทรรศการถาวร

เป็นส่วนบริการให้ความรู้เบื้องต้นในเรื่อง ศิลปสมัยลพบุรี แก่บุคคลทั่วไปเพื่อเป็นประโยชน์ในการชมโบราณสถานจริงต่อไป ซึ่งเนื้อเรื่องในการนำเสนอนี้ได้รวบรวมและวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางของฝ่ายวิจัยการศึกษาของโครงการ โดยในการนำเสนอนี้จะใช้รูปแบบของระบบนิทรรศน์แนวใหม่ ซึ่งประกอบด้วยการใช้แสง สี เสียง บรรยากาศ นำเสนอให้ผู้เข้าชมรู้สึกตื่นเต้น และสนใจในเนื้อหาที่จัดแสดงได้ตลอดทั้งนิทรรศการโดยไม่เบื่อหน่าย

โดยในการจัดแสดงได้แบ่งแยกเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้คือ

- 7.1) ส่วนโถงทางเข้า
- 7.2) ส่วนโถงจัดแสดง
- 7.3) ส่วนปฐมบท
- 7.4) ส่วนศิลปะของมนุษย์ถ้ำ
- 7.5) ส่วนศิลปะยุคก่อนประวัติศาสตร์
- 7.6) ส่วนศิลปะภายหลังวัฒนธรรมอินเดีย
- 7.7) ส่วนศิลปสมัยลพบุรี
- 7.8) ส่วนศิลปะกับวิถีชีวิตริมแม่น้ำมูล
- 7.9) ส่วนศิลปะกับระบบกษัตริย์
- 7.10) ส่วนศิลปะกับความเชื่อทางศาสนา

7.1) ส่วนโถงทางเข้า(ENTRANCE HALL)

เป็นส่วนที่เชื่อมต่อมาจากส่วนโถงพักผ่อน โดยเป็นส่วนขายตั๋วที่จะเข้าสู่ส่วนนิทรรศการถาวร ซึ่งในส่วนโถงพักผ่อนนี้จะมีลักษณะเป็นการทอน SCALE จากส่วนโถงพักผ่อน จากจุดนี้จะเป็นการครอบกรอบมุมมองจากส่วนประติมากรรมประธาน (ศิวะนาฏราช) เข้ามาและส่งต่อไปยังประติมากรรมหลักของส่วนโถงจัดแสดง (พระเจ้าชัยวรมันที่ 7)

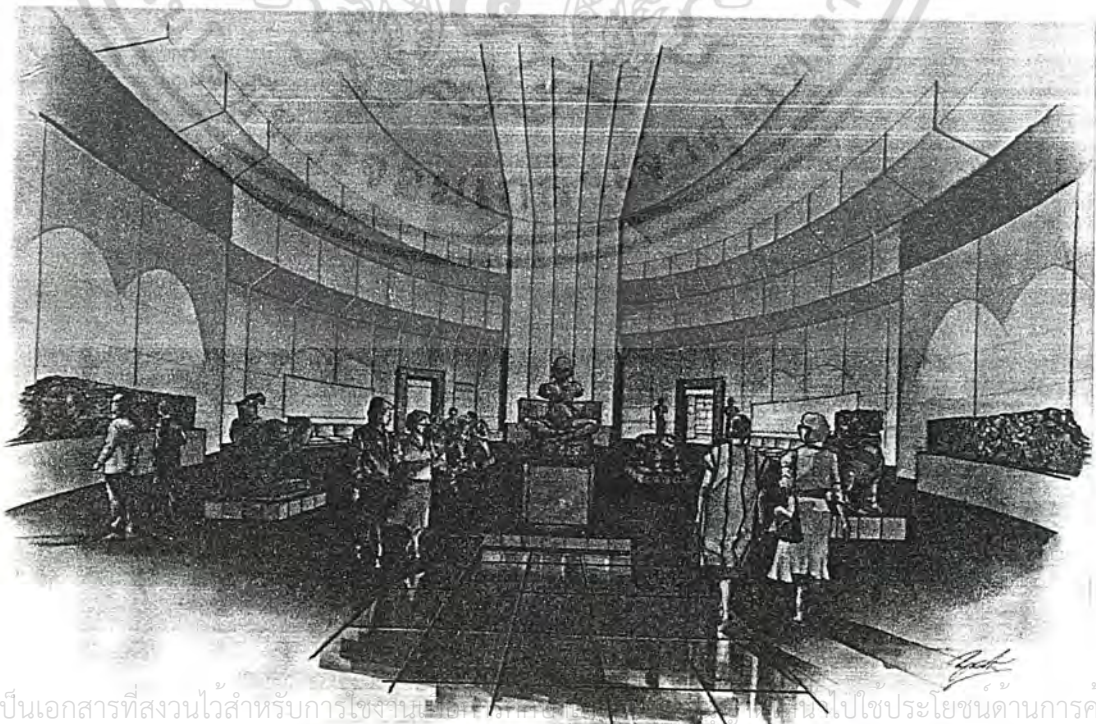
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.2) ส่วนโถงจัดแสดง(EXHIBITION HALL)

เป็นส่วนจัดแสดง ศิลปสมัยลพบุรี โดยในการจัดแสดงจะมุ่งแสดงคุณค่าของตัวศิลปวัตถุ จึงเป็นการจัดแสดงแบบห้องแสดงศิลป์(ART GALLERY)โดยใช้แสงธรรมชาติร่วมกับแสงประดิษฐ์

แนวคิดในการออกแบบส่วนโถงจัดแสดงนี้ ได้ยึดถือความเชื่อคติจักรวาลของศิลปสมัยลพบุรี โดยสร้าง SPACE ที่มีลักษณะเป็นห้องจักรวาล (ทรงกลมของมหาสมุทรทั้ง 7 ชั้น) มีทางเดินเชื่อมจากส่วนโถงทางเข้าตรงเข้าสู่ใจกลางโถงจัดแสดง (ทางเดินของสายรุ้งที่มุ่งสู่เขาพระสุเมรุแกนกลางของจักรวาล) และที่ใจกลางของจักรวาลนี้เป็นที่ตั้งของประติมากรรม พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 (พระมหากษัตริย์ที่เป็นสมมุติเทพในยุคที่รุ่งเรืองที่สุดของศิลปสมัยลพบุรี) รายล้อมด้วยเทพประจำทิศทั้ง 8 องค์ที่แทนด้วยสัญลักษณ์ของประติมากรรม วัวโคนนทิ ช้างเอราวัณ ระฆาต กระบือ หงส์ ม้า คชสีห์ สิงห์ และในชั้นนอกสุดเป็นประติมากรรมนูนสูงและนูนต่ำของทับหลังและหน้าบันแสดงเรื่องราวต่างๆในคติความเชื่อทางคติจักรวาลของศิลปสมัยลพบุรี

ในส่วนโถงทางเข้านี้จะมีส่วนนั่งพักจากการเข้าชมส่วนนิทรรศน์และเป็นการนั่งชมประติมากรรมทางศิลปต่างๆ ผู้เข้าชมอาจจะนั่งพักเพื่อเข้าชมส่วนนิทรรศน์ใหม่หรือออกจากส่วนนิทรรศการไปก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3) ส่วนปฐมบท (INTRODUCTION)

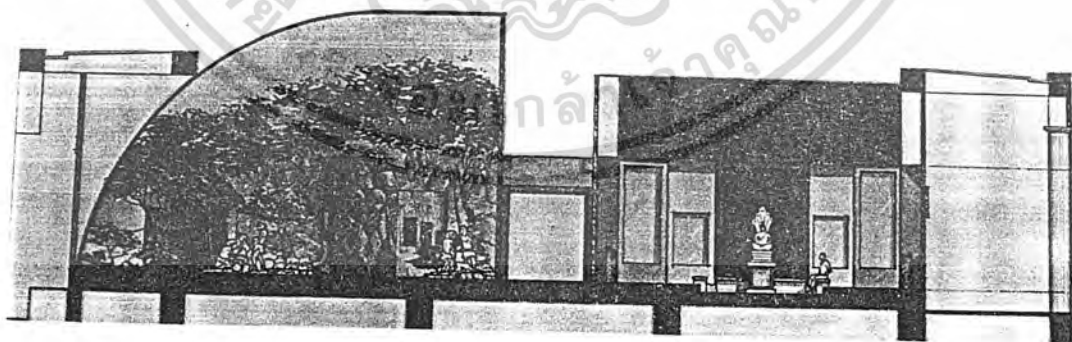
เป็นส่วนแรกสุดของนิทัศน์ เป็นการปรับสภาพความรู้สึกของผู้เข้าชมให้ทราบว่า กำลังเข้าสู่เรื่องราวของศิลปสมัยลพบุรี โดยให้ผู้เข้าชมได้เดินผ่านทรากรักษาหักพังที่ไม่สามารถบอกได้ชัดเจนว่าเป็นศิลปสมัยใด ในมุมมืดของศิลปนั้น มีแสงสว่างจากภายนอก สาดเป็นลำเข้ามาเป็นการนำทางผู้เข้าชมให้เข้าสู่เบื้องบน ไปหาเรื่องราวที่น่าสนใจต่อไป

ในการจัดวางวัตถุแสดงในส่วนนี้จะมีลักษณะสมจริง (REALISTIC) ด้วยบรรยากาศ แสง เสียง เป็นรูปทรงอิสระ (ORGANIC FORM) ที่จะปรับเข้ากับรูปทรง (GEOMETRICAL FORM) ของศิลปสมัยลพบุรีต่อไป

7.4) ส่วนศิลปของมนุษย์ถ้ำ

เป็นส่วนแสดงศิลปยุคแรกเริ่มของมนุษย์ ก่อนที่จะพัฒนาไปสู่ศิลปแขนงต่างๆ โดยในศิลปของมนุษย์ยุคนี้จะเป็นลักษณะของ เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน อาวุธ ภาพเขียนตามผนังถ้ำเพื่อแสดงพิธีกรรมต่างๆ

ในการจัดแสดงส่วนนี้จะเป็นการนำผู้เข้าชมเดินผ่านวิวัฒนาการศิลปของมนุษย์ โดยดูจากสภาพการดำรงชีวิตภายในถ้ำ เครื่องมือต่างๆ ภาพเขียนที่อยู่รายรอบ จนกระทั่ง เมื่อเดินออกจากถ้ำเข้าสู่เบื้องบน ก็คือการก้าวเดินไปตามวิวัฒนาการของมนุษย์ไปสู่ สังคมเกษตร

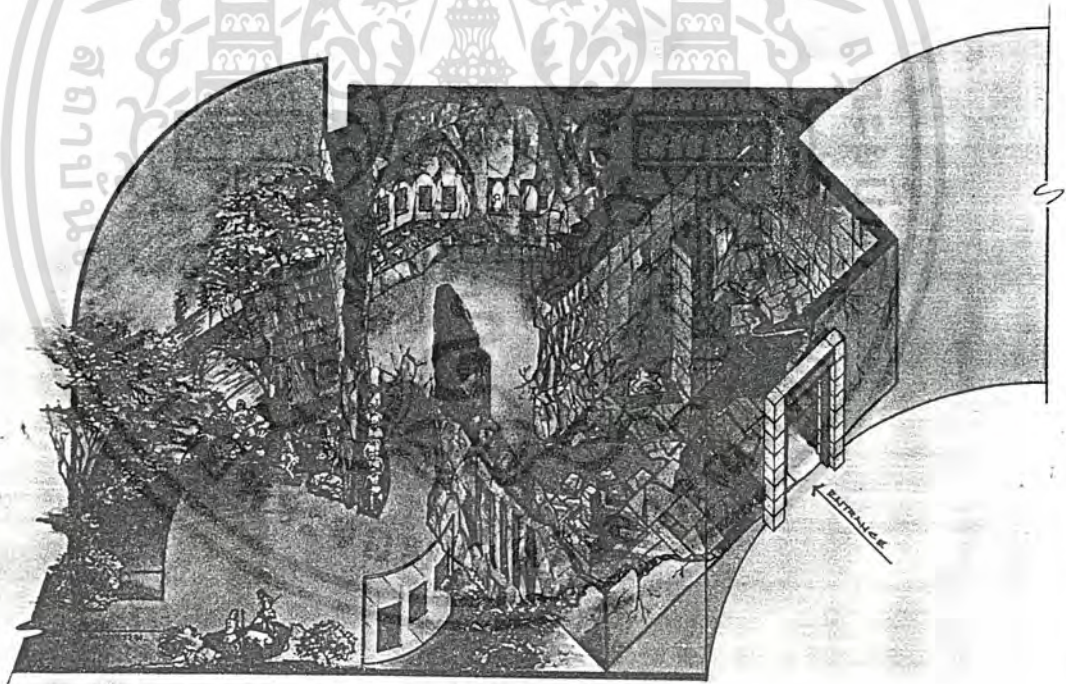

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.5) ศิลปยุคก่อนประวัติศาสตร์

เมื่อมนุษย์ได้พัฒนาการออกจากถ้ำ ก็ได้สร้างสังคมอยู่ร่วมกันเป็นสังคมเกษตรกรรม มีการสร้างบ้านเรือนด้วยวัสดุท้องถิ่น ผู้เข้าชมจะเดินผ่านวิถีชีวิตดั้งเดิมของกลุ่มชนในอินโดจีน และเมื่อมองออกไป สู่ทะเลจะมองเห็นเรือสำเภาจากอินเดียซึ่งเข้ามาพร้อมกับ พ่อค้า นักแสวงโชค นักบวช และคติความเชื่อต่างๆ อันจะมีอิทธิพลอย่างใหญ่หลวงต่อวิถีชีวิตของกลุ่มชนในอินโดจีนนี้

ในการสร้างบรรยากาศให้สมจริง สำหรับการนำผู้ชมได้พบกับวิถีชีวิตดั้งเดิมนี้ได้ใช้โดมโค้งสร้างบรรยากาศของท้องฟ้ากว้างไกล (PANORAMA VIEW) ครอบคลุมทั้งหมด จัดแสดง

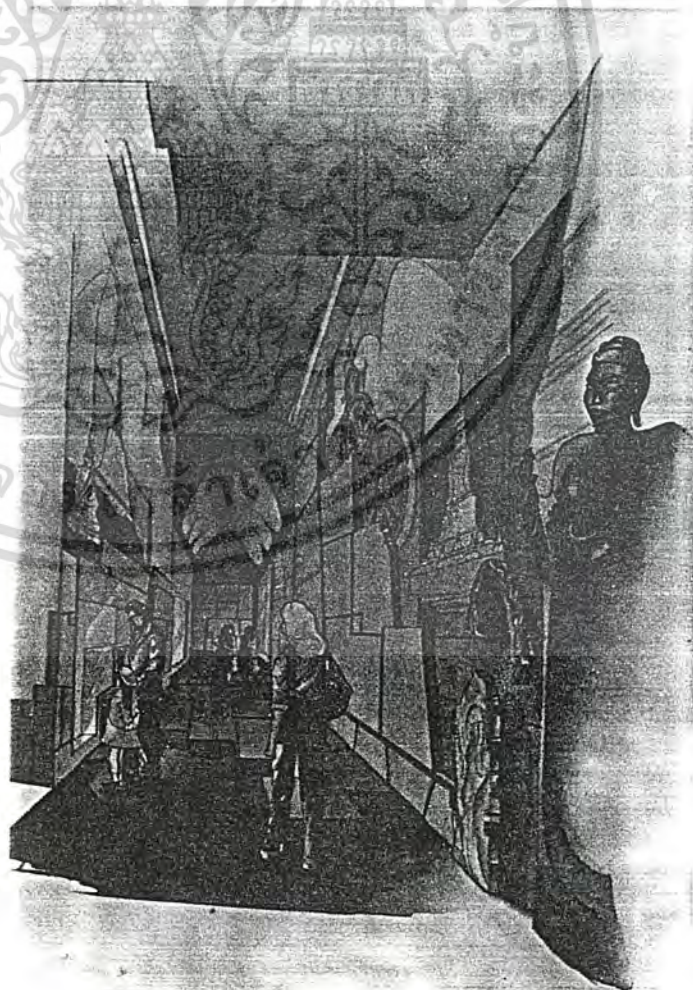
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.6) สวนศิลปะภายหลังรับวัฒนธรรมอินเดีย

เมื่อวัฒนธรรมอินเดียเข้ามาในภูมิภาคอินโดจีน กลุ่มชนดั้งเดิมได้รับอิทธิพลนั้นเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันและเมื่อรวมเข้ากับวิถีวัฒนธรรมเดิม ก็เกิดการพัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบศิลปกรรมที่เด่นชัด ได้แก่ ศิลปสมัยทวารวดี ศิลปสมัยลพบุรี และศิลปสมัยศรีวิชัย

เมื่อผู้เข้าชมได้มาถึงส่วนนี้ ก็จะได้รับทราบถึงรูปแบบที่เด่นชัดของศิลปต่างๆที่จะนำไปเปรียบเทียบความแตกต่างกับศิลปสมัยลพบุรี ทำให้สามารถมองเห็นรูปแบบของศิลปสมัยลพบุรีได้เด่นชัดยิ่งขึ้น

ในการออกแบบสวนศิลปะภายหลังรับวัฒนธรรมอินเดียนี้จะแสดงเรื่องราวของศิลปทั้งทวารวดี และศรีวิชัยด้วยวัสดุท้องถิ่นต่างๆคือ อิฐ ดินเผา และประติมากรรมต่างๆ จนกระทั่งเมื่อจะเข้าสู่ส่วนศิลปสมัยลพบุรี ศิลปกรรมเหล่านั้นจะค่อยๆถูกปิดทับด้วยหินทราย เป็นการแทนค่าสัญลักษณ์ของความเปลี่ยนแปลง ของศิลปะสู่ศิลปสมัยลพบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ การค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.9) ศิลปะกับระบบกษัตริย์

ส่วนของกษัตริย์เป็นส่วนที่เริ่มเข้าสู่รูปแบบของศิลปะสมัยลพบุรี เป็นส่วนของเส้นแนวแกนสำคัญสู่ส่วนศาสนา การเข้าสู่รูปแบบของศิลปะสมัยลพบุรีเป็นการเดินเข้าสู่สถาปัตยกรรม เดินขึ้นสู่สะพานนาค ผ่านบารายที่อยู่ส่วนหน้าของห้องประธาน (ศาสนา) โดยมีกษัตริย์อยู่ในส่วนของบารายแสดงถึงความสำคัญที่ยังอยู่ต่ำกว่าศาสนา รายละเอียดด้วยภาพสลักของประติมากรรมที่เกี่ยวข้องกับกษัตริย์ และมองผ่านหน้าต่างของระเบียงคตไปพบกับเนื้อหาของวงศ์กษัตริย์ วรรณะ และศิลปะเพื่อกษัตริย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

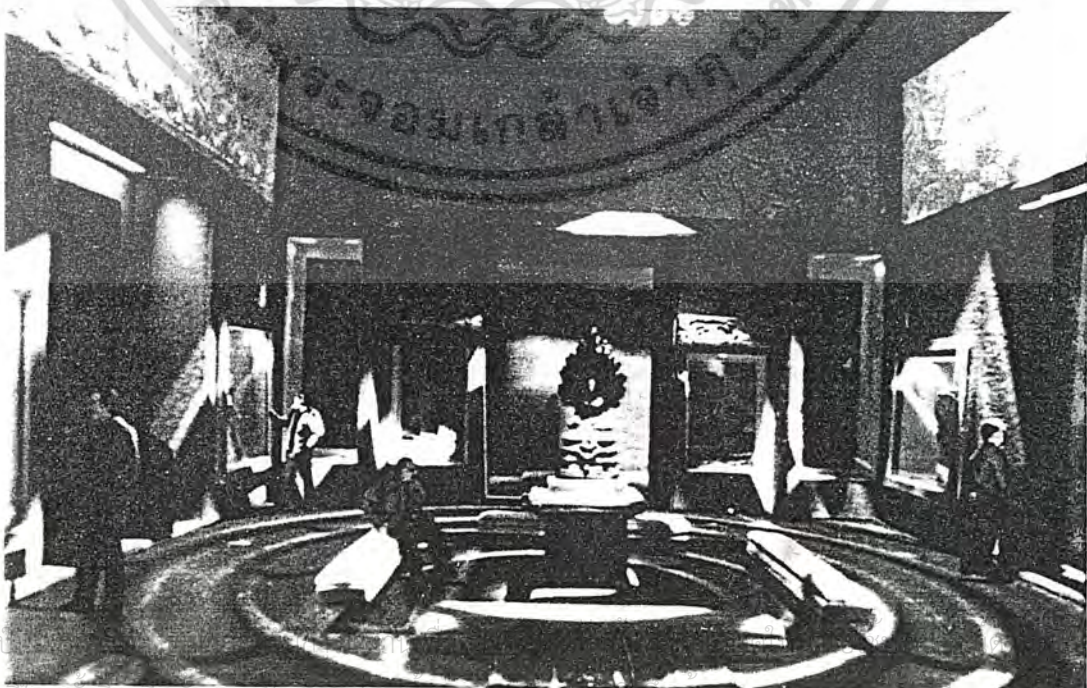
7.10) ส่วนศิลปกับศาสนา

เป็นส่วนสุดท้ายของนิทรรศน์ในเรื่องของศาสนาซึ่งมีอิทธิพลต่อศิลปมากที่สุด เนื่องจาก ศิลปสมัยลพบุรีนี้เป็นศิลปะที่เกิดขึ้นเพื่อรับใช้ศาสนานั้นเอง

ศาสนาที่เกี่ยวข้องกับศิลปสมัยลพบุรีอย่างมาก คือ ศาสนาฮินดูและศาสนาพุทธ ซึ่งทั้งสองศาสนานี้ต่างอยู่ร่วมยุคสมัยเดียวกัน บางครั้งรวมกันเป็นศาสนาฮินดูพุทธ บางครั้งต่อสู้กันถึงขั้นทบทำลายรูปเคารพต่างๆ ดังนั้นในการแสดงเนื้อหาดังกล่าวจึงแสดงทั้งสองศาสนาพร้อมๆกันด้วยระบบแสง เสียง MULTI MEDIA และยังเป็นการกระตุ้นผู้เข้าชมให้สนใจที่สุดหลังจากชมส่วนจัดแสดงส่วนอื่นๆมาแล้ว

ในส่วนแกนกลางของศาสนาเป็นรูปเคารพของศาสนาพุทธนิกายหินยาน(ทำยที่สุดของยุคสมัยลพบุรีได้แปรเปลี่ยนไปศาสนาพุทธนิกายหินยานจนหมดสิ้น) ที่อยู่กลางจักรวาลทางสถาปัตยกรรม(FORM สีเหลี่ยมของผังสถาปัตยกรรม) และสลักกับระบบ LIGHTING ที่ฉายเงาของวงมหาสมุทรทั้ง 7 ตามคติจักรวาลลงบนผังสี่เหลี่ยม (แสดงความมีตัวตนแต่จับต้องไม่ได้ของคติความเชื่อ) และเหนือขึ้นไปเป็น MULTI VISION SLIDE ที่แสดงถึงเรื่องราวของศาสนาฮินดูและพุทธ

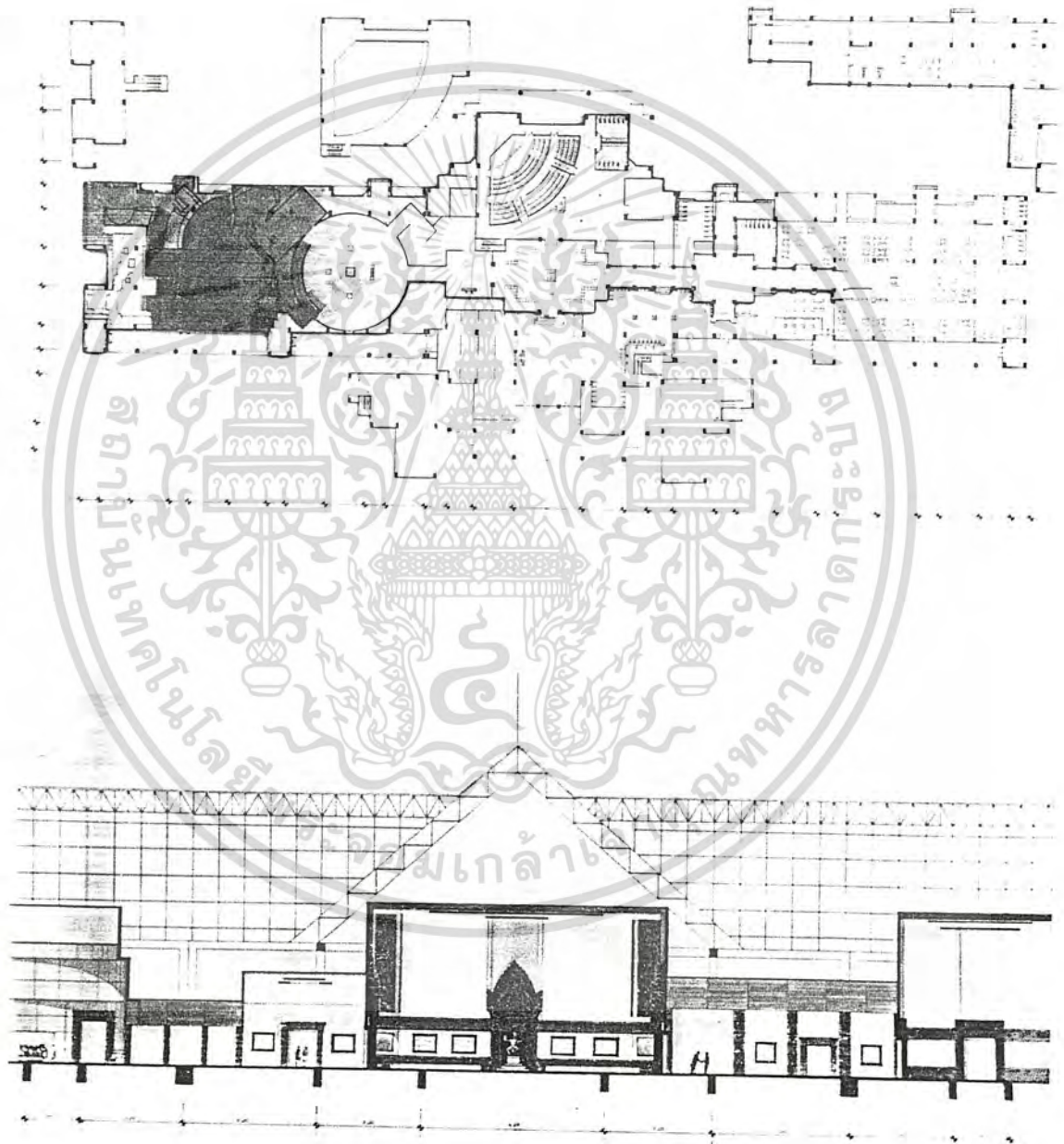
เมื่อออกจากส่วนศาสนาแล้วจะออกไปพบกับศิลปกรรมสมัยลพบุรีอีกครั้ง แต่เป็นการพบที่มีพื้นฐานความรู้ในการทำความเข้าใจกับศิลปวัตถุเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี

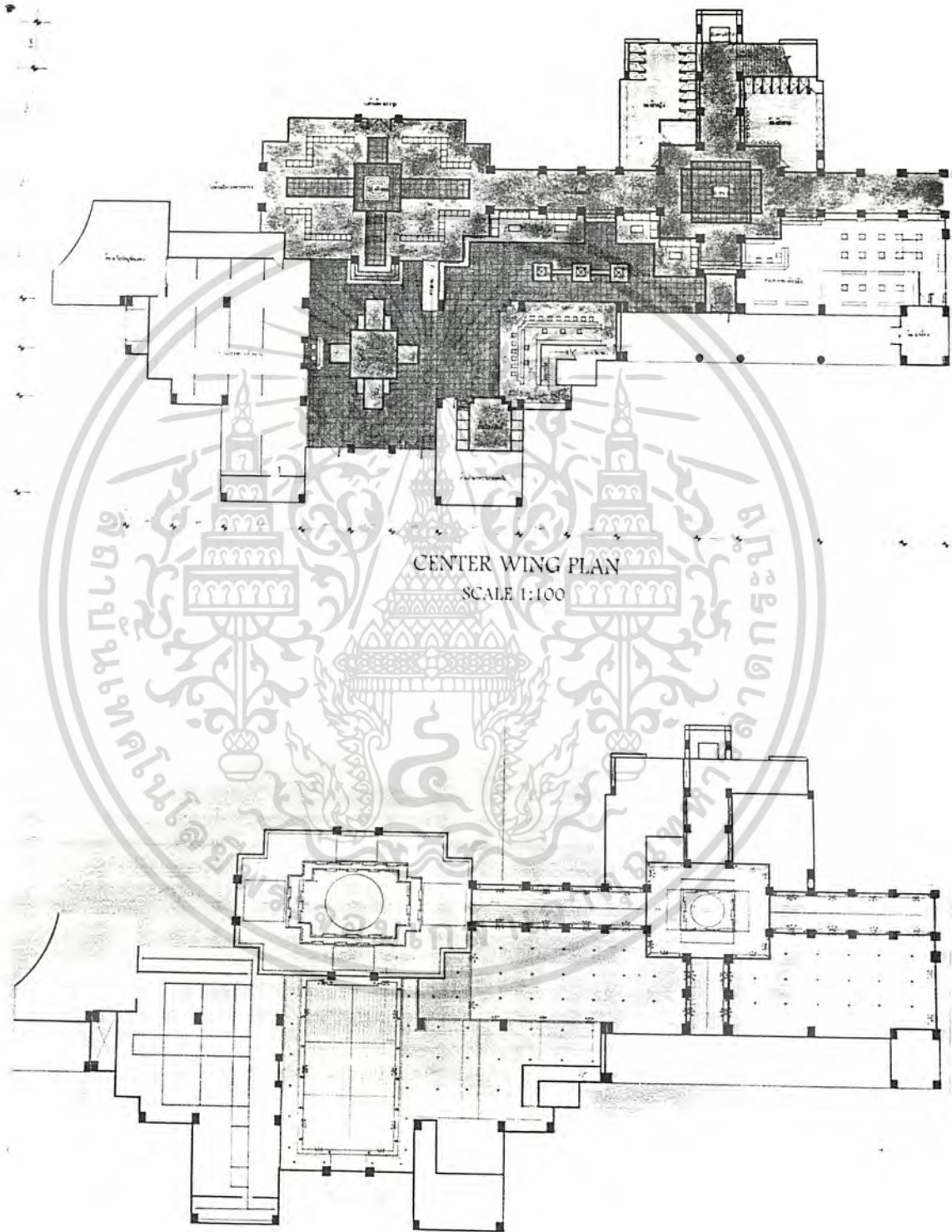
เอกสารนี้เข

ไม่ว่ากรณีใดๆทางสน ออกทงทามมเหตุดแบลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งทมการณ เยช

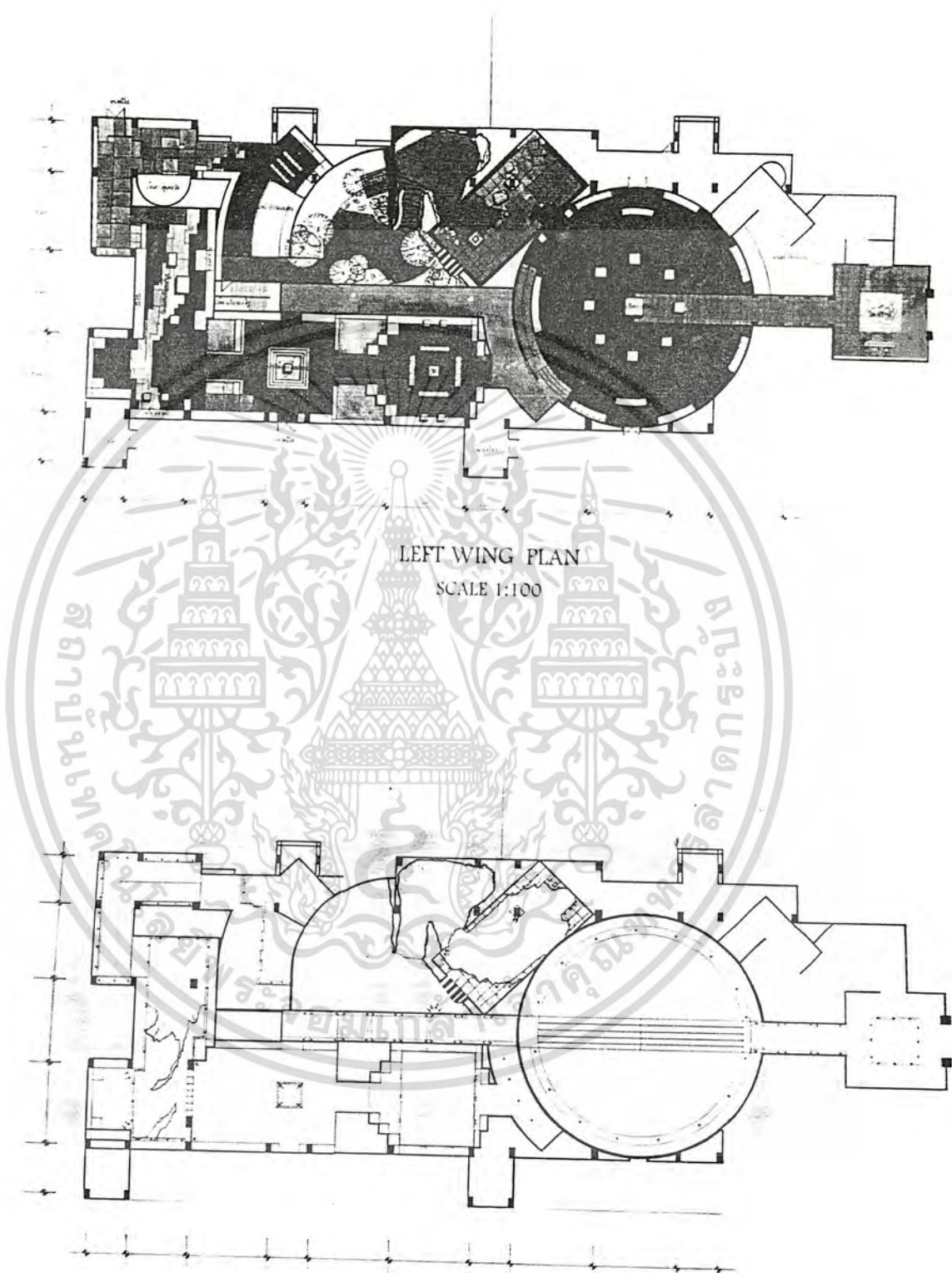
FINAL PRESENTATION

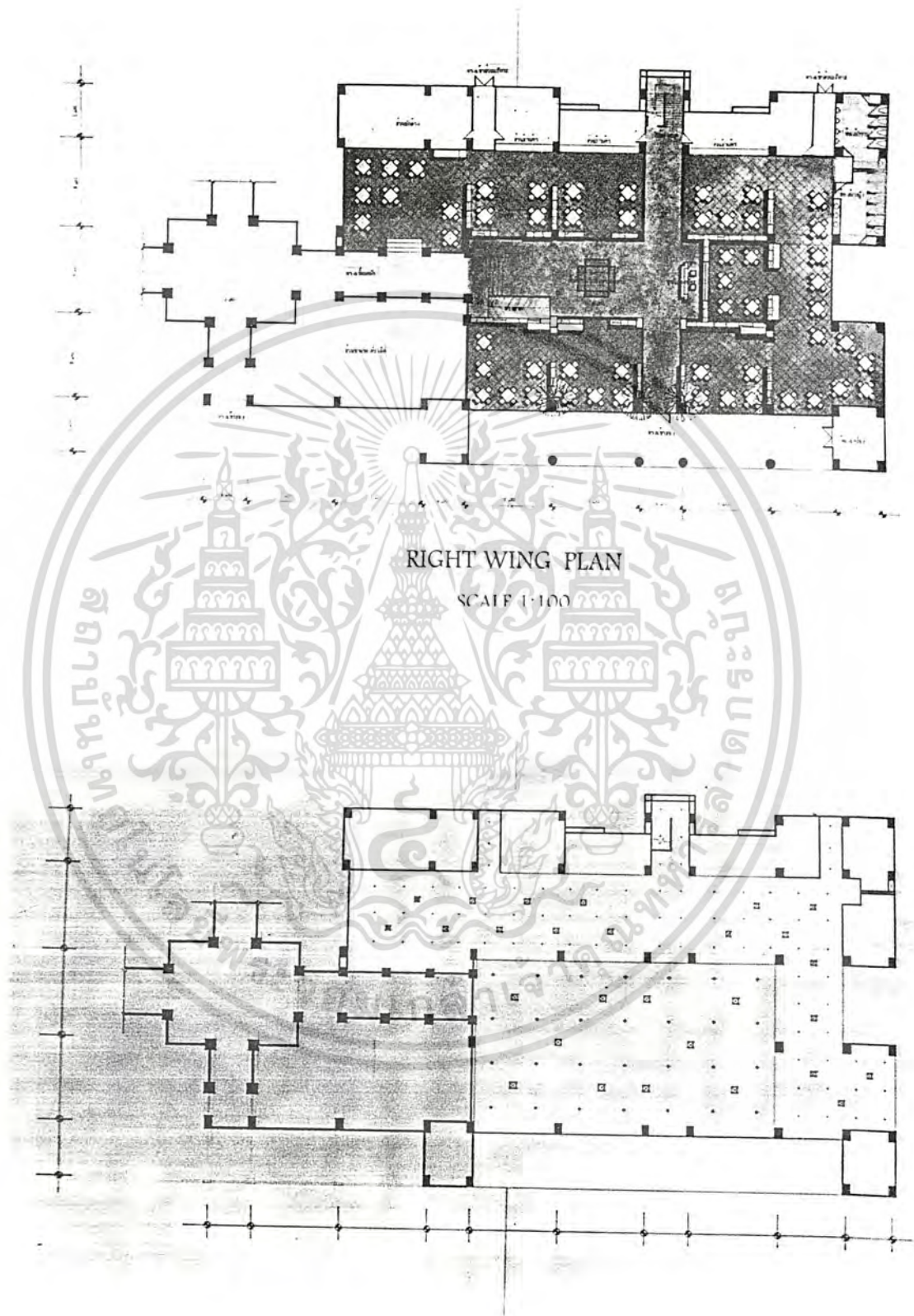
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

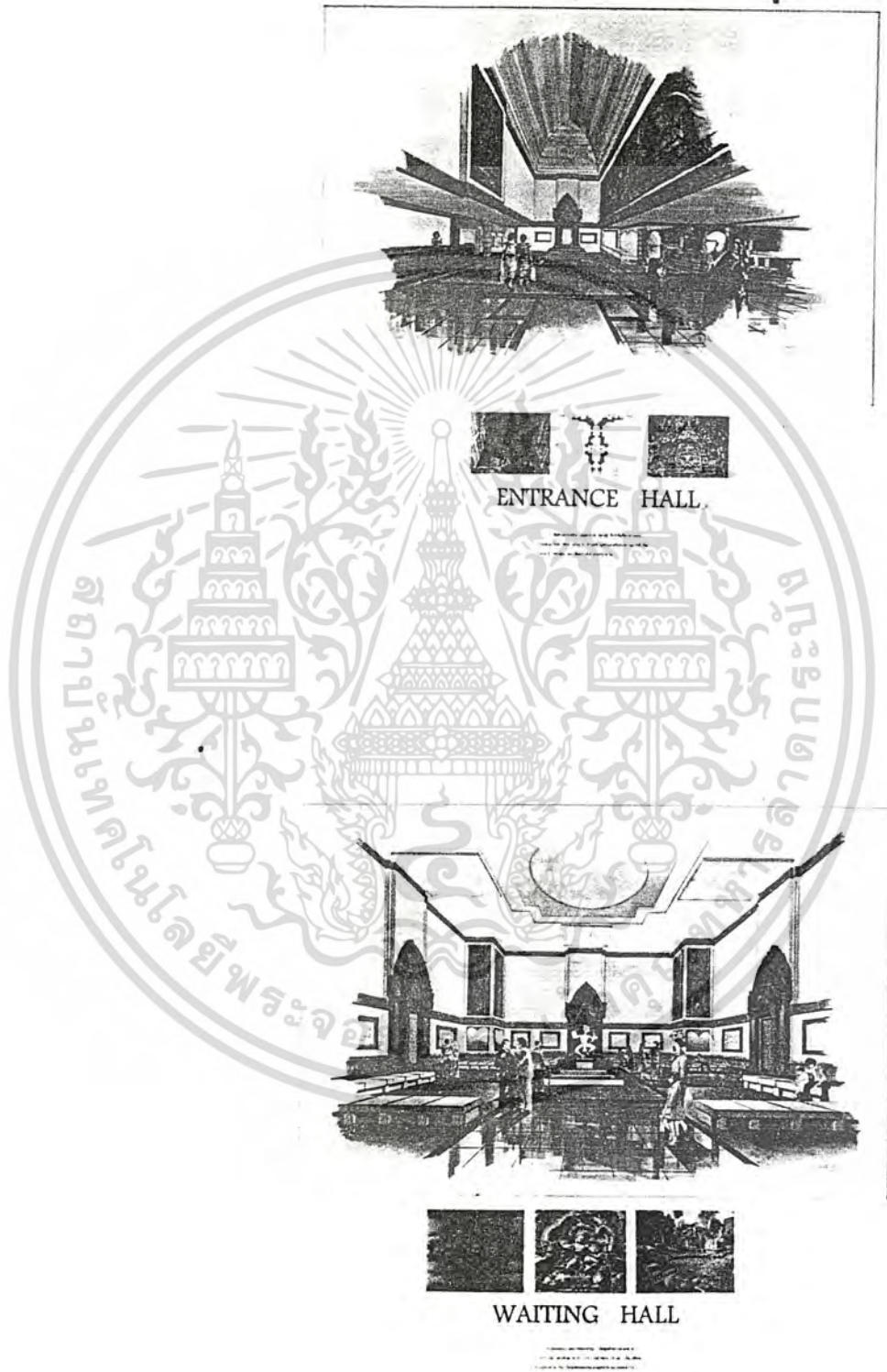
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

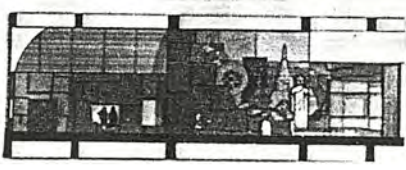
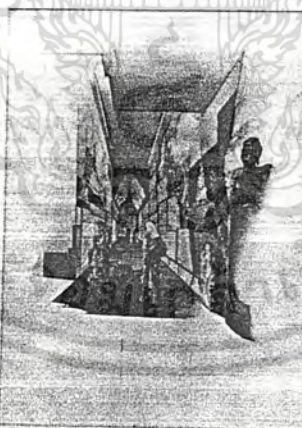
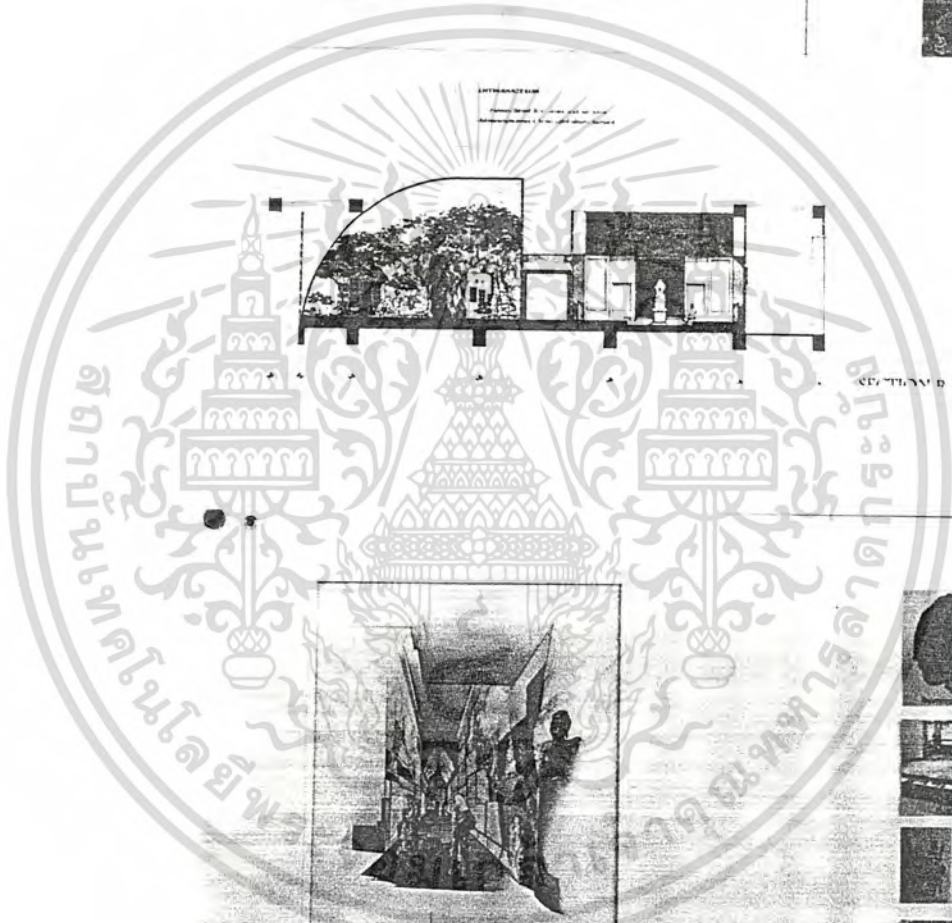
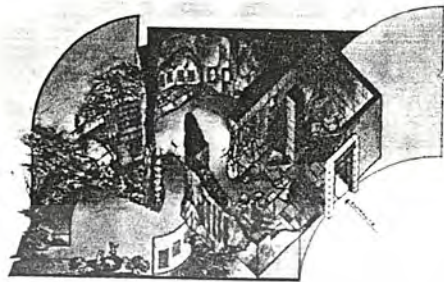
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

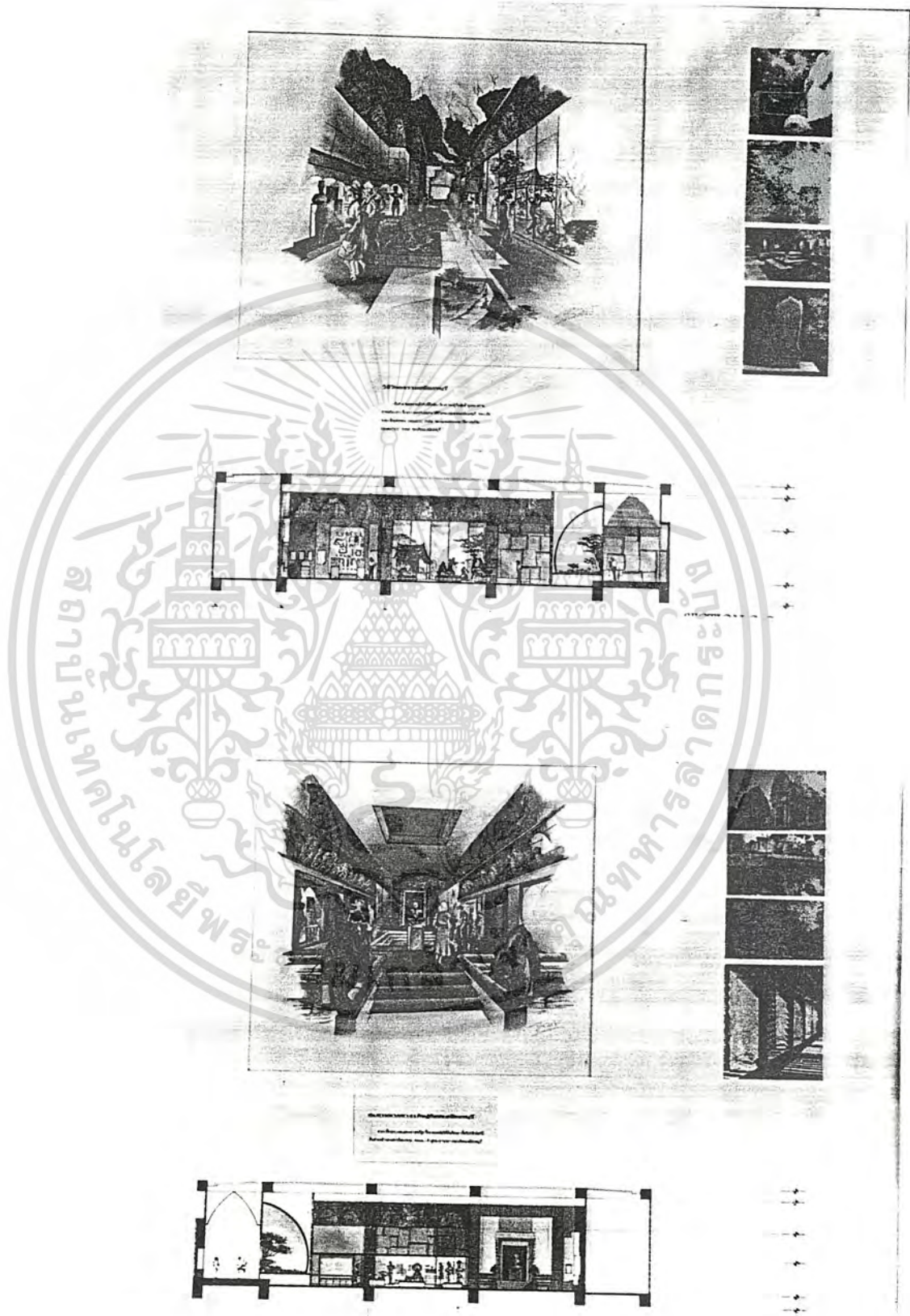
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

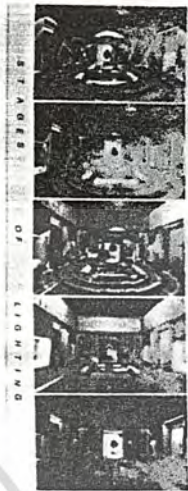
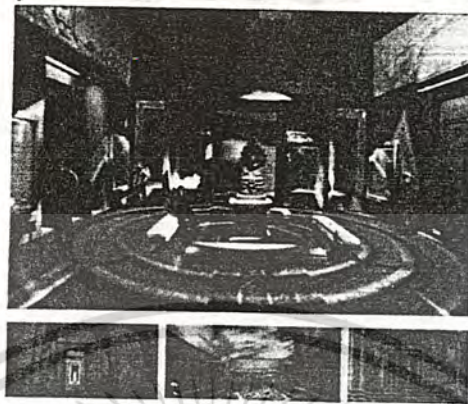
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- นิคม มุสิกคามะ , ประวัติศาสตร์ - โบราณคดี กัมพูชา
กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ (สิงหาคม , 2536)
- ศาสตราจารย์ หม่อมเจ้า สุภัทราวดี ดิศกุล , ศิลปสมัยลพบุรี
กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ
- รศ.ดร.ม.ร.ว. สุริยวดี สุขสวัสดิ์ , ศิลปร่วมแบบเขมร
กรุงเทพมหานคร , สำนักพิมพ์มติชน (กรกฎาคม , 2537)
- รศ.ดร.ม.ร.ว. สุริยวดี สุขสวัสดิ์ , ปราสาทเขาพนมรุ้ง
กรุงเทพมหานคร , สำนักพิมพ์มติชน (กุมภาพันธ์ , 2531)
- ดร. ธิดา สาระยา , เมืองพิมาย
สำนักพิมพ์ เมืองโบราณ (มิถุนายน , 2535)
- ยอร์ช เซเดส์ , เมืองพระนคร นครวัด นครธม
กรุงเทพมหานคร , สำนักพิมพ์มติชน (พฤศจิกายน , 2536)
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , ข้อคิดเห็นและความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการ
ให้บริการข่าวสารของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
กองสถิติและวิจัย , การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้